

DUHOVNI PASTIR

Izhaja vsak mesec

Velja 8 K na leto

VIII. in IX. ZV. V Ljubljani, avgust, september 1916. XXXIII. letnik.

Homiletika in praktična eksegeza.

Od 9. do 11. septembra l. 1913. se je vršil drugi homiletični tečaj v Ravensburgu na Nemškem.¹ Bil je zelo obiskan in predavatelji so bili splošno strokovnjaki na polju cerkvenega govorništva. Morda ne bo odveč, če se seznanimo tudi mi z nekaterimi razpravami, ki so se obravnavale na tem tečaju, saj se marsičesa učimo od nemških katoličanov in teologov.² Naj podam glavne misli referata, ki ga je imel P. Avg. Rösler C. s. R. o homiletiki in praktični eksegezi.

Pravijo, da je med sedanjo eksegezo in homiletiko nastalo nesporazumljenje, čeprav sta si sestri v bogoslovni vedi. Eksegeza malo koristi in pomaga homiletiki, tako tožijo homiletje; a eksegeza pravi, da ni to njena naloga. Kakšno razmerje mora vladati med obema, nas uči zgodovina.

Naš božji Učenik je bil praktičen ekseget. Znano je, kako je v shodnici v Nazaretu odprl knjigo preroka Izajja, prebral perikopo, povedal jo v domačem jeziku in pokazal, da so se besede prerokove na njem izpolnile. Njegova metoda je bila praktična eksegeza. Tudi po svojem vstajenju je učencema razkladal sv. pismo in pojasnil, da je moral Kristus trpeti.

Po zgledu našega Učenika mora tudi duhovnik biti razlagavec sv. pisma. Dasi ni v sv. pismu obsežen ves katoliški nauk, vendar ima vsak cerkveni govor vsaj nekaj zveze s svetim

¹ O tečaju je izšla knjiga: Vorträge auf dem zweiten homiletischen Kurs in Ravensburg 1913. Rottenburg a. N. Verlag Bader, M. 3.

² O prvem homiletičnem tečaju v Ravensburgu (od 13. do 15. septembra leta 1910.) je razpravljal »Duhovni Pastir« v člankih: »Nauki škofa dr. Kepplerja o cerkvenem govorništvu« (1913, str. 4 in sl.) — »O homiliji« (1913, str. 65 in sl.) — »Misale — bogat vir za pridige« (1913, str. 225 in sl.) — »Sv. Klemen Marija Hofbauer kot cerkveni govornik« (1913, str. 499 in sl.).

O homiletičnem tečaju, ki se je vršil februarja leta 1911. na Dunaju, je poročal »Duhovni Pastir« l. 1911., str. 142 in sl.

pismom. Seveda ni lahka ta naloga, ker Sv. Duh ne daje več tako pogosto daru razlaganja. Kar je pisal sv. Hieronim Nepocianu: *Disce quod doceas*, velja tudi nam. Eksegeza je tisto sredstvo, in sicer praktična eksegeza, ne enostransko znanstvena, učenjaška brez ozira na cerkveno govornišvo.

V srednjem veku v dobi sholastike je bila tesna vez med eksegezo in homiletiko. Saj je bilo sv. pismo središče bogoslovnega študija, skoroda edini predmet. Smatrali so, da so v svetem pismu vse resnice podane vsaj v kali (*implicite*). Za to je v sv. Tomaža glavnem delu »Summa« najboljši zgled in dokaz. Drug moment pa je ta, da je tedaj bila homiletika integralni del bogoslovne vede in njen glavni cilj. Znanstvo, teorija je imela ta smoter, da bi znali dobro podati ljudstvu nauke sv. vere. Na teoloških stolicah se je duhovskim kandidatom razlagalo sv. pismo, da bi ga ti pozneje razlagali ljudstvu.

Tudi sv. oče Leon XIII. je opozoril, naj bi znanstvena eksegeza služila tudi homileti, cerkvenemu govorništvu. V svoji okrožnici »*Providentissimus*« je priporočil: *Illud autem maxime optabile est et necessarium, ut ejusdem divinae scripturae usus in universam theologiae influat disciplinam ejusque prope sit anima: ita nimirum omni aetate Patres atque theologi professi sunt et re praestiterunt.*« Leonova misel je, da, kakor je sv. pismo duša bogoslovne vede, tako mora biti tudi pridiga poživljena od sv. pisma. Eksegeza in homiletika naj bosta v zvezi. Saj vsaka veda, če nima nobenega stika z realnim svetom in življenjem, je nepotrebna, odveč.

V zadnjih letih sta se bili eksegeza in cerkveno govornišvo precej odtujili, eksegeza se ni dosti zmenila za prakso, za njen naravni namen. Čul se je pogosto glas, da je enostranska eksegeza s svojimi mogočimi in nemogočimi kritičnimi opazkami in ugovori odtujila že v semenišču sv. pismo in ga malo priljubila. Ves študij sv. pisma se je pečal samo z vprašanji o avtorju, pristnosti in nepokvarjenosti kakšne biblične knjige. *Introductio* naj bi duhovnika oziroma bogoslovca seznanila in sprijaznila s sv. pismom, a je večkrat popolnoma zgrešila ta namen. Seveda so nastali glede sv. pisma novi problemi, katerih eksegeza v našem času ne more prezreti. Prof. Nickel odgovarja na ona očitjanja glede pomanjkljivosti sedanje eksegeze v svoji knjigi: »*Verwendung des alten Testamentes in der Predigt*« (Breslau 1913, str. 9), da je stari in srednji vek videl v sv. pismu samo livade, na katerih se trgajo lepe, dišeče in zdravilne cvečice, a dandanes se sv. pismo obravnava tako kakor rastlina, ki se raziskava z anatomičnim, biologičnim in drugim študijem. A prav pravi P. Rösler, da sv. pismo kljub mnogovrstnemu študiju tudi še v 20. stoletju vedno ostane ona livada, na kateri si natrgamo najboljših rož. Saj sam Kristus pravi: *Scrutami scripturas, quia vos putatis in ipsis vitam aeternam habere et illae sunt, quae testimonium perhibent de me* (Jan. 5, 39).

Mlademu bogoslovcu se ne sme podati beseda sv. pisma samo zavoljo jezikoslovnega ali sličnega študija, on mora spoznati, da je v sv. pismu tudi vir nebeškega življenja, ki naj ga oznanjuje in deli pozneje na prižnici tolažbe in življenja žejnim dušam. Sicer se je bati, da bo duhovnik smatral sv. pismo kot neporabno, malo praktično stvar. Referent pojasni to na knjigi Job. Bogoslovec se dolgo muči z različnimi mnenji o izvoru, o pristnosti knjige in končni rezultat je, da stvar še ni dozdalej jasna. To je vse. A prikrita mu ostane za vedno lepota te knjige, zlasti pa glavni problem, namreč o trpljenju, ki se da tako dobro podati v pridigi. Tista metoda ni prava, ki bogoslovcu ne vzbuja veselja za sv. pismo, ki mora biti vendar zanj in za ljudstvo neizčrpen vir resnice, veselja in tolažbe.

Tudi priznani homiletje, kakor škof Keppler, Stinger, Meyenberg, so se pogosto izražali v tem smislu, da je današnja eksegeza preveč aristokratska, da hodi svoja pota, da je potisnila sv. pismo v ozadje; opazali so pa tudi, da se cerkveno govornišvo malo zmeni za rezultate eksegeze, kar tudi ni prav.

Pa zdi se, da se stvar obrača na bolje. Vzbudilo se je zlasti na Nemškem večje zanimanje za sv. pismo, deloma je to s a d L e o n o v e o k r o ž n i c e »P r o v i d e n t i s s i m u s«, deloma ker je bila tam večja potreba. In tudi eksegeza je začela ne samo raziskovati, ampak tudi navajati in učiti, kako naj izrabimo in podamo ljudstvu sv. pismo. Priznani eksegetje kot Belser, Nickel, Rohr, Schäfer, Rieß nastopajo na homiletičnih tečajih, uporabljajo v šoli boljšo metodo in v eksegetičnih študijah se ozirajo zlasti na praktično stran, na homiletiko; podajajo povsod tudi navodila, kako bi se dala dotična prikopa uporabiti na prižnici.

Seveda ekseget ne bo mogel dati popolnega navodila pri vsaki perikopi; treba je zato posebnega pouka, posebnega navodila, kako se mora sv. pismo uporabljati. Referent predlaga sledeče stopnje ali vaje, začevši od najlažje do najtežje. Kot uvod bi se podal zgodovinski pregled, kako se je tekom časa sv. pismo rabilo v pridigi, in našli glavni pripomočki. Kot prva vaja naj bi bil prevod perikope v domač jezik, kar ni vselej tako lahko, da se prav izrazi smisel sv. pisma. Zatem bi sledila parafraza, kakor je že bila nekdanj del pastore. Kot tretja stopnja bi bila uporaba posameznega svetopisemskega teksta. Nadaljnja vaja bi bila, najti in podati dispozicijo perikope. Na peti stopnji bi se obravnavale nedeljske perikope, zlasti njihova zgodovina in dosedanja uporaba z navodilom, kako se napravi homilija. Lahko bi se poljubno izbirale tudi druge perikope. Na zadnji stopnji bi se lahko obravnavale homiletično cele posamezne knjige, kakor je v navadi pri protestantih.

Ob koncu poudarja referent P. Rösler, da ne bi bilo brez koristi, če bi prišla beseda sv. pisma bolj v veljavo. V času, ko se taji božanski izvor naše vere in božanstvo Kristusovo, je sv. pismo, namreč mesijanske prerokbe, najboljša apologetika.

Dalje tožijo pogosto, da naše pridige nimajo več tiste privlačne sile kakor nekdanj. Morda so naši govori preveč abstraktni, v šolskem tonu, a poljudnosti, jasnosti, konkretnosti v izražanju in pripovedovanju se naučimo od sv. pisma, kakor so se naučili tu največji cerkveni govorniki. Toda govor še ni popularen, če samo našteva v govoru svetopisemske tekste. Treba se je uži-veti in tedanje primere in podobe povedati v domačem jeziku. Tako postanejo tudi pisma sv. Pavla jasna in razumljiva. Pravijo tudi, da je slabost volje našega rodu velika, da se je zmanjšala energija volje. Treba je krepkih, močnih nagibov bolj kot kdaj; toda nikjer ne najdemo boljših kakor v govorih prerokov, ki imajo toliko moč in toliko vpliv do našega srca. V času, ko se vse tako naglo izpreminja, ko ni nič več tako stalno, je treba nam krepke opore. Ta opora, trdna skala, je sv. pismo s svojimi neizpremenljivimi, vekotrajnimi resnicami, kakor pravi apostol: *Verbum Domini manet in aeternum*.

Kar velja za nemške duhovnike, velja tudi za nas Slovence.¹ Tudi pri nas še premalo poznamo in znamo sv. pismo. Sliši se včasih, da pač vsakdo ne prebere vseh knjig sv. pisma. Najbrže je vzrok pomanjkanje časa, deloma pa je to vpliv moderne hiperkritike, ki je vzela ugled sv. pismu s svojimi drznimi hipotezami. A moramo priznati, da nas osramote včasih celo lajiki. Pred par leti je prinesla naša znanstvena revija razpravo, kako je neki slovenski pisatelj povzel in se naučil iz sv. pisma jedrnatega sloga, lepih primer in izrazov, ki jih ne najdemo nikjer drugod. Isto velja o mnogih drugih pesnikih in pisateljih, ki so v svojem življenju študirali sv. pismo. Njihov zgled nam pravi: *Fac similiter!* Najbrže bi naše pridige imele več privlačne sile in več vpliva na srca. V katoliški Cerkvi se povračamo k starim idealnim časom v mnogih ozirih, a naj bi se od tedanjih časov učili tudi ljubezni do pisane božje besede.

¹ Na to nas je opozarjal tudi Slo m š e k, ki pravi v nemško pisanem uvodu k »Evangeljski hrani« (2. nat., Celovec, 1845): *Unter allen Formen christlicher Lehrvorträge ist die homiletische die älteste, von den heiligen Vätern fast ausschließlich gebraucht, und eben dadurch uns geheiligt. Sie empfiehlt sich ebenso auch heutzutage für Kirchenvorträge, indem sie sowohl Kenntnis der heiligen Schrift überhaupt, und besonders der für Sonn- und Feiertage vorgeschriebenen evangelischen Abschnitte befördert, dabei aber auch die Kraft des göttlichen Wortes durch die darüber gemachte Anwendung und Ermunterung zur Befolgung der vorgetragenen Lehren belebt.* — Prim. tudi v dr. Fr. Ušeničnikovi homiletiki razpravo: Kje naj pridigar išče gradiva za svoje govore? (Duh. Past. l. 1913., str. 660—665.)

Misijonske pridige.

10. Misijonski pouk za mladeniče. (I.)¹

Najlepši čas življenja je mladeniška doba. Ona je pomlad življenja, je solnčnati, cvetoči maj. Krasen je pomladni dan. Pred nami so razgrnjene cvetoče livade, drevje cvetè in zeleni, vse se zbuja k novemu življenju. Istotako je krasna duhovna pomlad, mladostna doba življenja. Tudi v mladeniški duši se zbuja, žije in klije bogato, skrivnostno življenje. Kdo bi se ne veselil svoje mladosti? Kdo bi se z veseljem ne spominjal onih let, v katerih mu je sijalo solnce veselja, v katerih se je oko, še neskajleno od divjih strasti, pobožno in nedolžno oziralo proti nebu!

A ne samo lepa, marveč tudi odločilna je mladostna doba. Kaj mi koristi vonj in cvet, če mi drevo ne poda sadu? Čemu meni mladostna čilost in krepost, ako mi ne dozarja iz nje sad za poznejšo, moško dobo? Ah, hitro minejo mlada leta, z njimi cvet rožnatih lic; čelo se gubanči, lasje se belijo in solnce življenja jame zahajati. Kakor v jeseni velo listje, tako padamo mi z drevesa življenja. Zatorej kliče Gospod mladini: »Spominjaj se svojega Stvarnika v dnevih svoje mladosti, preden pride čas bridkosti in se bližajo leta, o katerih boš moral reči: Ne dopadajo mi« (Prid. 12, 1).

Krščanski mladeniči! Kaj vam prinese bodočnost, tega ne veste; toliko pa je gotovo: Kakor bode te sedaj pričeli, tako bode te nadaljevali in končali. Posvetite tedaj leta svoje mladosti, ker to je prava modrost. Odgovarjam na dvoje vprašanj:

1. Zakaj treba posvetiti leta mladosti?
2. Kako jih je treba posvetiti?

I. a) Celo naše življenje mora biti posvečeno Bogu. Bogu gre dan in noč, jutro in večer. Njemu gre cvetoča pomlad, a tudi vroče poletje; Gospodu gre bogata jesen, a tudi snežena in ledena zima. Tudi naše življenje v vseh njegovih dobah mora biti posvečeno Bogu, kajti on nas je ustvaril, on nas odkupil na lesu križa z dragoceno svojo krvjo. Njegova so naša otroška leta, njegova moška doba, njegova mora biti tudi naša mladost. Dan za dnevom moramo povelečevati Stvarnika in resnobno delovati za zveličanje neumrjoče duše. Škoda za vsak trenutek, ki ga ne živimo za Boga.

Z veseljem se ozira Bog na mlado dete, ki pobožno dviga svoja očesca k njemu. Vesel je moža, ki iz ljubezni do njega nosi teže dneva. Prijazno gleda na starčka, ki

¹ Ta pouk je namenjen v prvi vrsti nekoliko bolj izobrazanim mladeničem, v prihodnjem zvezku bo misijonski pouk za mladeniče na deželi.

utrujen hrepeni po šotorih nebeških. A najljubši dar mu je oni, ki ga prinaša mladenič v svoji mladostni dobi. Na eni strani Bog, na drugi svet; komu naj mladenič posveti svoje srce? Ako se odloči za Boga, je to junaška odločitev, ki neizmerno razveseljuje Srce božje. — Saj se pa tudi spodobi, da Bogu posvetimo cvet svoje mladosti in celo napačno je načelo: Mladost svetu ali satanu, starost Bogu! Izraelci so morali prvine svojih pridelkov darovati Bogu, celo prvorojenci so mu bili posvečeni.

O kako nespametno pa ravnajo dandanes ljudje. Mladost, pravijo, je norost, kakor da ima mladostna doba pravico na razposajenost. »Pridite in uživajmo pričujoče dobrote in hitro razbimo stvari še v mladosti. Napolnjujmo se z dragim vinom in mazili, naj nam ne odide časov cvet. Venčajmo se s cveticami, dokler ne zvenejo; naj ga ne bo travnika, da bi ga ne prehodila naša sladnost.« (Modr. 2, 6—8.) — Tako govori mladina v nebrzdani svoji strastnosti. Mladenci! Jaz pa vam pravim: Ravno mladostna doba mora biti posvečena Bogu, mladost vam ne daje nobene predprave za greh.

b) Kaj je mladost v primeri z moško dobo? Čas je s e t v e, čas postanka, čas truda in teženja. Kar seješ v mladosti, to bo dozorelo v poznejših letih. Mladost je torej merodajna za celo bodoče življenje. Res je, da more človek tudi v poznejših letih s pomočjo božjo marsikaj popraviti in poravnati; večinoma pa bo zidal na temeljih, ki jih je postavil v mladosti. Kar se je učil Janezek, to Janez zna. Preiščite življenje vestnega uradnika ali spretnega trgovca, čegar možatost in versko naziranje občudujete, in prepričali se bode, da je mož že v mladosti položil v svoje srce kal čednosti. »Mladenič, vajen svoje poti, tudi v starosti ne stopi z nje« (Prešov. 22, 6). — Brezvestno je torej, zapravljaliti leta svoje mladosti z lenobo, igrami, pijančevanjem, razkošnostjo. Kakor vsakemu človeku, velja posebno mladeniču: Moli in delaj, ali uči se, da bo drevo tvojega življenja enkrat rodilo obilo sadu!

c) Slednjič pomislite, da z a m u j e n i čas mladosti se ne dá več nadomestiti. Beseda, ki sem jo ravnokar izgovoril, odmeva po svetišču in se nikdar več ne povrne v moja usta. Reci kamenu, ki si ga siloma vrgel od sebe, naj se povrne v tvojo roko! Zastonj, ne bo se zgodilo. Pokliči nazaj leta svoje mladosti! Tudi zastonj, nikdar se ne bodo več povrnila. Lahko objokuješ izgubljeni čas, a najgorenkejši kes ga ne prikličje nazaj. Čas je torej toliko vreden kakor Bog; ne sam po sebi, ampak odnosno, ker le v teku časa si moremo prislužiti sveto nebo in ž njim uživanje Boga.

Stopite k p o s t e l j i u m i r a j o č e g a; veste, kaj ga najbolj skrbi in teži? Kaj mu obtežuje pot v večnost, pred Sodnika? Teži ga izgubljeni čas, mori ga nekdanja mladostna, grehu posvečena doba. Ah, da bi mogel izbrisati iz knjige življenja leta svoje mladosti, potem bi mirno sklenil svoje oči. Zatorej kliče

psalmist: »Ne spominjaj se grehov moje mladosti in moje nevednosti« (Ps. 24, 7).

Mladenci! Hočete tudi vi enkrat s tako bolestjo gledati nazaj v leta svoje mladosti? Gotovo si ne želite tega. Zatorej lepo preživite mladostno dobo in posvetite jo.

II. Posvečenje mladostne dobe pa je v tem, da si prilastite one čednosti, ki najlepše dičijo srce mladeniča. Med te štejem:

1. Resnično pobožnost. »Strah božji je začetek modrosti« (Sirah 1, 16). Vera je ona skala, na katero se opira človekovo življenje, da se more uspešno braniti pogubnim viharjem. Božji Zveličar sam pravi: »Modri mož je postavil svojo hišo na skalo. In ploha se je vlila, vode so pridrle, vetrovi so pihali in se uprli v tisto hišo, a ona ni padla, kajti zidana je bila na skalo.« (Mat. 7, 25.) — Brez vere človek nima nobene opore v življenju, nima je tolažbe v trpljenju, nima upanja v smrti.

Mladenci! Vam je najbolj treba temeljite vere in verskega življenja, ker vaša doba je izpostavljena največjim nevarnostim. Otrok se rad nagiba k pobožnosti, ne pozna še zmot sveta. V vaši dobi pa se širi obzorje, svet vas mika in vabi med se, strasti se zbuja in vas objemajo. Prišla se vam bodo klanjat celo protiverska načela in vam bodo skušala spodbiti verske temelje, ki so se postavili v šoli in domači hiši. Kmalu bo treba iti odtod na višja učilišča, v večja mesta, v vojake, in vi boste videli, da isto vero, katere ste se v mladosti oklenili z vso srčnostjo, isto sv. vero malo cenijo drugi ljudje, jo celo zasramujejo in sovražijo. Videli boste, da mnogi mnogi ljudje živijo po brezverskih načelih; vera v Boga in sv. katoliško Cerkev zdi se jim nespamet, čednost in nravstvenost prazen pojem. Dvomi se bodo dvigali v vaših srcih, strupene rastline bodo obdajale vašo pot, lepe in mične za oko, sodomska jabolka, krasna na videz, znotraj pa polna gnilobe.

Gorje vam, mladeniči, ako s pobožnim življenjem ne utrdite v sebi verskih načel! Gorje vam, če zapustite molitev, preje-manje sv. zakramentov in druge verske vaje! Marsikateri nadebuden mladenič, ponos svojih staršev, je šel med svet, lepo izrejen, na vse strani izobražen. Ponosen in čil kakor nova ladja, okrašena z jambori in jadri, se je podal na morje družabnega življenja, a čez malo let se je vrnil v rodno hišo pobit in opustošen, onemogel na telesu, bolan na duši. Zapustil je molitev, zapustil sv. mašo, velikonočno obhajilo, postal neveren in ni bil več v stanu, upreti se nastopajočim viharjem; pokončali so ga.

Sv. Cerkev ima veliko skrb za mladino. Kakor ljubeča mati vas je nekdanj peljala k obhajilni mizi, da ste v svoje srce prejeli milega Jezusa, ki naj bi bil vaš veden spremljevalec na potu življenja. Po škofovih rokah ste prejeli pri sv. birmi moč Sv. Duha, da bi bili v stanu premagati vse nevarnosti mladostne dobe. V šoli in v cerkvi vas poučujejo v verskih

resnicah, da bi se utrdili v verskem prepričanju in se nikdar ne dali omajati.

O krščanski mladeniči! Naj ne bo zastoj ta materina skrb! Torej molite radi! Kar je zrak telesu, to je duši molitev; brez nje ne bo dolgo živel v milosti božji. Opravite vsak dan kratko, a srčno jutranjo in večerno molitev; dajte Bogu čast pred jedjo in po jedi. Ne sramujte se angelskega česčenja, s katerim pozdravljamo Marijo, ki nam je rodila Jezusa. Vsako nedeljo in praznik točno prihajajte k službi božji. Kdor izostane brez veljavnega vzroka, se smrtno pregreši. Pobožno prejemajte sv. zakramente, ne le v adventu in postu, marveč večkrat med letom, zlasti ob Marijinih praznikih. Ne bojte se, da bi vaše življenje postalo pusto in žalostno; vera še nikogar ni pripravila ob srčno veselje; ravno nasprotno: Čim vernejši je človek, čim čistejša mu je vest, tem veselejše mu bo srce. — Ljub in drag mi je vsak katoličan, naj že zavzema to ali ono mesto; a povem vam, kadar vidim mladeniča, ki živi pobožno in krščansko, tedaj se radujem tega pogleda in uverjen sem, da ima Bog sam veliko dopadajenje nad njim.

2. Velike vrednosti je pobožnost, a zlata krona krščanskega mladeniča je čistost, to je ona čednost, vsled katere mladenič kroti meseno strast, zatira radi Boga nečiste misli, predstave, želje, se zdržuje vsakega nespodobnega dejanja pri sebi in v občevanju z drugimi. Sv. čistost je prava angelska čednost in sv. Alojzij, ki vam posebno svetí s to čednostjo, se imenuje angel v človeškem mesu. Da, ljubi mladeniči, človek, ki kroti meseno strast, nadkriljuje celo angele, ne sicer v dostojanstvu, marveč v čednosti; kajti angel mora čisto živeti, ker nima telesa, človek pa živi zdržno le tedaj, če se junaško bori zoper lastno meso. Sv. pismo samo ceni in čišla sveto nedolžnost v knjigi Modrosti z nastopnimi besedami: »O kako lep je čist rod v svetlobi svoje čednosti, zakaj njegov spomin je večni, ker je spoznan pri Bogu in ljudeh« (4, 1). In božji Zveličar pravi: »Blagor njim, ki so čistega srca, ker oni bodo gledali Boga!« (Mat. 5, 8).

Obvarujte tedaj dušo in telo kuge nečistosti; ona je črv, ki spodjeda korenino življenja in ukonča tudi najkrepkejšo rastlino. Strup je za dušo in telo; dušo oropa posvečujoče milosti božje, telesu pa izžema najboljše moči, izpodkopava mu zdravje in ga zdrsne prezgodaj v grob. — Skrbno se varujte prevelike in dvomljive prijaznosti; pretirano prijateljstvo še nikdar ni rodilo dobrega sadu. Z vsemi prijazen, z nikomur preveč, to vam bodi geslo. — Spoštujte svoje lastno telo, tempelj je Sv. Duha, ud je Kristusovega telesa. Zelo bi se pregrešil, kdor bi kakorkoli oskrnil hišo božjo. Greh ta imenujemo sakrilegij ali svetoskrunstvo. A še predrznejši je človek, ki skruni svoje lastno telo, tempelj Sv. Duha. — Molite za dar zdržnosti. Imejte

živo vero v božjo pričujočnost. Kako bi si upal vpričo živega Boga, ki me bo sodil, storiti kako zlo?

Ne bodite zapeljivci svojim tovarišem! Pomislite, koliko vrednost ima vsaka duša pred Bogom! Bog Oče jo je ustvaril po svoji podobi in podobnosti, Bog Sin jo je odrešil in odkupil s svojo dragoceno krvjo, Sv. Duh jo je obdaril in okrasil s svojimi milostmi. Gospod Bog je poslal angela iz nebes, da jo varuje na vseh njenih potih. Svojo *I a s t n o* Mater Marijo je postavil za varihinjo čistih duš. Bodete li neumrjoče duše trgali iz materinih rok Marijinih, iz rok angela variha in je morili s svojo zapeljivostjo? Hočete postati pomagači satana, ki vedno okrog hodi kakor besneč lev in išče, koga da bi požrl? Strašno gorje je zažugal Gospod Jezus pohujšljivec rekoč: »Kdor pa pohujša katerega teh malih, ki v me verujejo, bolje bi mu bilo, da se mu obesi mlinski kamen na vrat in se potopi v globočino morja!« (Mat. 18, 6.) Strašno je imeti greh pohujšljivosti na svoji vesti in stopiti pred sodnji stol božji. — Kar je bilo napačnega v tej zadevi, naj se popravi v odkritosrčni, dobri spovedi; zapnprej pa bodita duša in telo posvečena Bogu. Edino srce edinemu Bogu!

3. Tretja čednost, ki jo vam priporočam, je *d e l a v n o s t*. Ona rodi resnobnega duha in ostrí pogled vsakega človeka. Mladenič, hočeš biti prijeten Bogu, bodi delaven. Uči se, temeljito se uči vseh vednosti, ki jih boš potreboval v bodočem življenju; vse ti pride prav. — Pomislite tudi, da sedanji vek več terja od človeka kakor katerikoli prejšnjih. Torej je sveta dolžnost, da se z vso silo pripravljate na bodoči svoj poklic. *L e n o b a* je začetek strastnosti in poleg lenobe ne uspeva nobena čednost. Zatorej pravi prerok Jeremija: »Dobro je človeku, če nosi jarm od svoje mladosti« (Žal. pes. 3, 27).

4. Kakor lenobe, varovati se je tudi *n e z m e r n o s t i*. *Z m e r n o s t* hrani mladostno čilost in pospešuje vsakero čednost. Ako mladenič ni čist in zmeren, ako ne zatira z močnim duhom grešnih želja in ne omejuje sicer dovoljenega hlepenja, tedaj bodo vzrasle strasti in použile vse njegove moči. Zatorej, krščanski mladeniči, bodite zmerni, ne samo v jedi in pijači, marveč v vseh svojih željah. Srečen ni oni, ki streže svoji požljivosti, marveč oni, ki jo modro kroti in podrejuje višjemu namenu. Ni vam prepovedan vsak užitek, a vsak vam tudi ni dovoljen. Odrecite se včasih celo dovoljenemu, ker to silno krepi duševno in telesno moč. Delavnost in zmernost sta podlagi stanovitne vaše sreče.

5. Še dve čednosti vam moram priporočiti, čednosti, ki sta dika mladosti, namreč *p o k o r š č i n a* in *p o n i ž n o s t*. Kako rada se vzgnezdi v srce mladeniča nekaka trma. Ako je deček odrastel, rastejo tudi njegove duševne in telesne moči; zaveda se in postaja samostojen. Ali s to samostojnostjo se kaj rad druží napuh, ki se vmešava v vse in kateremu je zelo zoprn

vsakteri red. Iz napuha se rodi ona neodvisnost, ki zaničuje vsako božjo in človeško postavo. In čim bolj je mladenič čil in zdrav, tem predrznejši je in neubogljivejši. In tega duha je mladina dandanes polna; v vse se vmešava, predrzno govori o svojih predstojnikih in učениkih; nobena postava, nobena oblast ji ni več sveta, ne božja, ne človeška. Krščanski mladeniči, ne tako! Radi se uklonite, poslušajte nauke in nasvete svojih staršev in učiteljev; vi ste še neizkušeni, oni pa so že mnogo skusili na svetu; modro dela, kdor si izkorišča skušnje starejših. Skrbno se pripravljajte na bodoči poklic; prišel bo čas, ko bode te tudi vi nastopili javno; a sedaj bodite mirni, skromni, ne obsodite, kar je starejšim sveto. Bodite postavni v svojem obnašanju, spodobni v govorjenju, ponižni v nastopu, vendar možati v vsem svojem dejanju. Sovražite laž in hinavščino, spoštujte starše in predstojnike in bodite jim iz srca hvaležni. Večkrat se ozrite v hišico nazareško, kjer je bival božji Sin od prve mladosti do tridesetega leta, bil pokoren svojim staršem in razvijal svojo modrost in starost pred Bogom in pred ljudmi. Ako bo mili Jezus vaš vzor in vas bo podpirala njegova pomoč, potem bode te srečno prestali nevarnosti vaše mladosti. Amen.

P. Hugolin Sattner.

Oče naš.¹

Spisal Janez Pucelj.

V.

Daj nam danes naš vsakdanji kruh!

Predragi v Kristusu! Velika množica ljudi je šla za Jezusom, ker so videli čudeže. In Jezusu se je smilila ta množica, ki je bila lačna, in vprašal je svoje učence: »Odkod bomo kupili kruha, da bi ti jedli?« In odgovorili so učenci: »Za dvesto denarjev kruha ni dosti, da bi dobil vsak kaj malega.« A on je vedel, kaj bo storil. In rekel je ljudem sesti, in sedli so. On pa je vzel pet kruhov, ki jih je imel nek mladenič s seboj, in je zahvalil nebeškega Očeta ter jih razdelil med sedeče. Ko so pa bili nasičeni — okrog pet tisoč je bilo mož — so pobrali in napolnili dvanajst košev s kosci, ki so ostali od petih ječmenovih kruhov tistim, ki so jedli. — Drugi dan pa je spet šla množica za Gospodom, in ta ji je govoril: »Iščite me, ker ste bili nasičeni. Delajte ne za jed, katera mine, ampak za jed, katera ostane v večno življenje, katero vam bo dal Sin človekov.« In vprašali so ga, kaj naj store. In rekel je: »To je delo božje, da varujete v njega, katerega je On poslal: kdor k meni pride, ne bo lačen, in

¹ V.—VIII. govor za 8., 9., 10. in 11. pobinkošno nedeljo. Glej Duh. Pastir, 1910, str. 390 in sl.

kdor v mene veruje, ne bo nikoli žejen.« — Obljubil pa jim je še drugi kruh, rekoč: »Jaz sem kruh življenja: vaši očetje so jedli mano v puščavi in so umrli. Jaz sem živi kruh, ki sem iz nebes prišel. Ako kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj; in kruh, ki ga bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta. Resnično, resnično vam povem, ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega, ne boste imeli življenja v sebi. Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem. Zakaaj moje meso je res jed, in moja kri je res pijača.« (Jan. 6.)

O trojnem kruhu govori tukaj naš Gospod, o trojnem kruhu, ki nam ga on deli. Prvi kruh je kruh za telo; drugi je kruh vere, kruh resnice; tretji kruh je on sam v presv. zakramentu. In tega trojnega kruha prosimo mi, kadar molimo »daj nam danes naš vsakdanji kruh.« Da Bog je naš Oče, on nam da vsega, on nam da dušne in telesne hrane in kot pride otrok k očetu: »oče, prosim kruha, lačen sem«, tako prosimo tudi mi zaupno:

I. Oče, daj nam kruha za telo;

II. Oče, daj nam dušnega kruha resnice;

III. Oče, daj nam zakramentalnega kruha presv. Telesa Jezusovega!

I. Ko gre spomladi kmet in razorje njivo in vrže vanjo zrno, se zrno v zemlji razkolje, sprhni in umrje, a iz zrna priklje bilka in v poletnem solncu se olati in namesto enega zrna se priklanja bogat klas, da se razveseli srce kmetovo, kadar gre mimo njive. — Spomladi vinogradnik okoplje in obreže trte, priveže jih in škropi — in glejte v jesen: grozd pri grozdu gleda izza prumenelih listov, da se širi srce vinogradnikovo, da bi zavriskal od veselja, kadar gre v vinsko gorico.

O predragi moji, ali ni to pomnoženje kruha? Ali ni to čudež? Pa mi zakopani v vsakdanjost, tega skoro ne vidimo, čeprav se godi pred našimi očmi, ne vidimo tega vsakoletnega čudeža in skoro niti ne pomislimo, da nam vse to da Bog, naš dobri Oče, ki tako bogato reže kruha svojim otrokom. Mi tako brez misli izgovarjamo vsakdanjo prošnjo za vsakdanji kruh, kot bi ne vedeli, da redi Bog vsak dan poldruge milijardo ljudi in milijonkrat milijon živali. Le če je sila, takrat se komaj zdramimo iz svojih zemskih posvetnih sanj in se domislimo, da je Bog naš Gospod. Kot Egipčani, ko so spoznali Gospoda le takrat, »ko je dal gosenicam njih sad in njih delo kobilicam; ko je s točo pokončal njih vinograde in njih murve s slano; ko je dal njih živino toči in ognju njih premoženje; ko je nad nje poslal jezo svojega srda, srd in jezo in stisko« — ali nismo taki tudi mi? (Ps. 77, 46 sq.) O, in morda še zdaj, ko nas že toliko časa tepe s strašno šibo vojske, o, morda še zdaj ne spoznamo, kdo nam daje naš vsakdanji kruh. Glej, dragi, zdaj je prilika,

da pokažeš, da veš to: spet ti obeta Bog bogato letino, zdaj pokaži, da veš kdo ti vse to dá. Zdaj pokaži s tem, da ne boš rabil darov božjih v greh, zdaj skleni, da boš rabil vse v čast božjo, kakor pravi apostol Pavel: »Ako jeste ali pijete, ali kaj drugega delate, delajte vse v čast božjo« (I. Kor. 31), to se pravi: uživajte dobrote božje tako, kot Bog hoče. In danes sklenimo, da jih hočemo tako uživati, da jih hočemo uživati tako kot uči četrta prošnja očenaša! Kako pa nas uči ta prošnja?

»Daj nam danes naš vsakdanji kruh!« »Daj n a m n a š,« tako molimo, ne daj m e n i m o j vsakdanji kruh. O, nič bi ne bilo revščine, če bi vsi prav razumeli te besede! Daj nam, nam vsem; in nas vseh je, če nam Bog da kake reči več kot potrebujemo. Nas vseh je, ne sicer tako, da bi si vsak smel vzeti to, kar ima drugi preveč, pač pa tako, da je tisti, ki ima v izobilju, dolžan pomagati revežu, pomagati siromaku. O, in zdaj ali ni toliko stiske, ali ni toliko potrebe povsod? Ali boš ti zaprl svoje srce in svojo roko trpečemu bratu? O, le veruj mi, ne bo ti nikdar manjkalo, kar storiš dobrega svojemu bližnjemu, ne boš trpel pomanjkanja, če s siromakom deliš svoj kruh. Kaj lepo pravi psalmist: »Bil sem mlad in postaral sem se; pa nisem videl pravičnika zapuščenega, ne njegovih otrok, da bi prosili kruha. Ves dan izkazuje usmiljenje in posojuje in njegov zarod bo blagoslovljen.« (Ps. 36; 25, 26.) — O, ali ne bi dal, če bi prišel Kristus in te prosil kruha? — Glej, njemu daš, če daš svojemu bližnjemu! Saj veš, da on pravi: »karkoli storite kateremu najmanjših mojih bratov, to ste meni storili.«

Daj nam danes n a š vsakdanji kruh — torej ne samo moj je kruh, ampak tudi bližnji, če je v potrebi, ima neko pravico do njega, a vendar moramo gledati, da bo ta kruh tudi r e s n a š, da bo z a s l u ž e n. »Prokleta bodi zemlja v tvojem delu! V trudu se boš od nje živil vse dni svojega življenja. Trnje in osat ti bo rodila. V potu svojega obraza boš jedel kruh!« (Gen. 3; 17, 19.) To je tista dediščina, ki smo jo dobili po Adamu. In apostol Pavel pravi: »Kdor ne dela, naj tudi ne jé!« Ali imaš torej pravico do kruha, če ne delaš? Ali imaš torej zlasti pravico do tujega kruha, če si močan, pa nočeš delati, če si zdrav, pa se ti lepše zdi v senci in potem prosiš od soseda do soseda in s kislim obrazom tožiš svojo revščino? Ne, nimaš pravice do kruha! Le tisti ima pravico do njega, ki ga je v potu svojega obraza, tisti, ki si ga prisluži z delom, pa naj bo telesno ali duševno delo, in pa tisti, ki je tako nesrečen, da delati ne more. In ali se boš ti dela sramoval, ali se ga boš bal, o človek, če je pa delal sam Sin božji v nazaretski delavnici, če je trdo delal on, ki je z eno besedo ustvaril svetove, če je delo od njega tako posvečeno? »Moj Oče dela dozda in tudi jaz delam,« tako govori vzvišeno Zveličar; in ponižno lahko tudi kristjan govori z njim: Moj Oče dela in moj božji brat (Jezus) dela in tudi jaz delam v čast Očetovo, v imenu Sina in v

moči Sv. Duha. V vsakem človeškem delu snuje človeška volja in neumrjoča duša; v vsakem delu kroži človeška kri in bije človeško srce.» (Keppler: Mehr Freude 227, 228.)

Daj nam danes naš vsakdanji kruh! Za kruh prosimo, za najpotrebnejše, in za vsakdanji kruh, za vsak dan sproti prosimo! Zato ne navezujmo svojega srca na zemske dobrote! »Ne bodite v skrbeh rekoč: kaj bomo jedli in kaj bomo pili, ali s čim se bomo oblačili. Zakaj po vsem tem vprašujejo neverniki. Saj ve vaš Oče nebeški, da vsega tega potrebujete. Išcite torej najprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to vam bo navrženo.« (Mat. 6, 30.) Tako govori Gospod; ali ga ne bomo ubogali, dragi moji? O, bodimo z malim zadovoljni, védimo, da ni nič naša last, ampak da smo najemniki božji, ki moramo tudi z revežem deliti svoj kruh, védimo, da moramo svoj kruh tudi zaslužiti in potem, če to izpolnimo, šele pridimo in prosimo kot otrok: »daj nam danes naš vsakdanji kruh!«

II. Pa »človek ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki pride iz ust božjih.« (Mat. 4; 4.) »Delajte ne za jed, katera mine, ampak za jed, katera ostane v večno življenje, ki vam jo bo dal Sin človekov.« (Jan. 6; 27.)

Da, človek ni samo iz telesa in ne živi samo od kruha, on ima tudi dušo, in tudi ta potrebuje hrane, in ta dušna hrana je resnica. Če prosimo za hrano telesu, o katerem vemo, da je nižji in slabši del človeka, ali si ne bomo tembolj prosili dušne hrane, da bi resnico vedno bolj spoznali in vedno bolj po njej živeli. Resnica, ki jo verujemo, in resnica, ki po njej živimo, je hrana, je življenje, je veselje naše duše.

Mi, ki živimo v Cerkvi, si težko predstavljamo, kak siromak je tisti, ki ne pozna resnice, kak revež je. Poslušajmo nekega danskega pisatelja, ki je bil zašel daleč od resnice v moderno poganstvo, kako on pravi o dnevih, ko je bil še dober in veren, in o dnevih, ko je tako žalostno začel: »Bila je to pomlad, mladost, narava — vse je bilo luč in sreča življenja, ki je prenapolnjevala moja prsa. Nikdar več ni bilo potem pomladi kot takrat (ko sem bil še veren). Kajti za zlatimi vrati onega majnikovega jutra — tu ni bilo življenja, bila je smrt. Ono jutro je bilo slovo od sreče in prihod k smrtni bridkosti. In čez mnogo dolgih let je prišlo ono drugo jutro, ko sem se zbudil, ko sem v hipu vedel, da vse svoje življenje nisem naredil drugega kot hudo. Svojo praznoto sem polnil z zlatimi meglami pijanosti, v grehu sem stanoval kot v prostorni hiši. Bil sem nečasten in verolomen, nevoščljiv in škodoželjen, hudoben in uživanja željen.« (Jörgensen: Lebenslüge und Lebenswahrheit.) Pa prišlo je zanj drugo jutro, ko se je vzbudil in spet našel resnico v sv. katoliški Cerkvi po dolgih bojih s samim seboj in veseli kliče: »Resnica mora po svoji naravi voditi k sreči, laž v nesrečo in pogin. Nemogoče je, da bi mogla narediti resnica koга nesreč-

nega.« On je to skusil v polni meri, kako dela resnica in življenje po njej človeka srečnega, občutil pa je tudi v polni meri, dokler se še ni bil izpreobrnil, kako dela laž in greh človeka nesrečnega.

Pa čemu bi hodili tako daleč! Saj vsak izmed nas sam ve, da resnica daje srečo in veselje, da daje življenje naši duši. Zakaj pa žare otroku, ki je še nedolžen in čist, zakaj mu žare oči, zakaj se mu jasni obraz, ko sliši o svojem Gospodu Jezusu, ko sliši o svoji Materi Mariji? — Pa če ni resnica življenje duše, zakaj pa so dali za njo milijoni mučencev svojo kri? Zakaj so zanj dali milijoni misijonarjev udobno življenje? Zakaj so zanj milijoni devic šli in se skrili v samostanih? Povej, če ni resnica življenje duše, povej, zakaj vse to? In če ni življenje po resnici res kruh duše, res življenje duše, pa povej, dragi moj, ali si bil kdaj v srcu nesrečen, če si živel kot uči Kristus, pa mi povej tudi, če si bil res srečen, ko si živel v grehu? Povej mi, ali si bil srečen v protiverskih pogovorih — ali te ni gledal Kristus očitačoče in proseče? Povej, ali si bil res srečen v grdem uživanju nečiste ljubezni, če si živel kot žival, o, ali si bil srečen, a se nisi v svoji duši sramoval sam sebe? In ti, ki živiš od dela sirot, ki ješ kruh, ki si ga iztisnil iz solza in žuljev revežev, povej, ali si srečen, ali te ne gledajo vedno proseče oči tistih, ki si jim ti ukral njih kruh, ali te ne gledajo očitačoče njih prepadli, sestrada ni obrazi? O, grešnik, povej, ali si srečen, ali ne gre vedno s teboj kot senca nemirna, očitačoča vest, kaj si storil? Povej mi, ali si srečen, ali moreš biti kdaj vesel, ali se moreš kdaj od srca zasmejati?

O, predragi, za srečo smo ustvarjeni, ne za nesrečo, za življenje smo ustvarjeni in ne za smrt, za veselje otrok božjih smo ustvarjeni in ne za žalostno uživanje otrok satanovih, za nebesa smo ustvarjeni in ne za pekel, za resnico in ne za laž. Oklenimo se te resnice z vsem umom, da jo bomo trdno verovali, oklenimo se je z vso voljo in vsem srcem, da bomo rajši vse pretrpeli kot še kdaj grešili, ker za resnico smo rojeni, ne za laž, in edino resnica je kruh duše, življenje in veselje duše.

III. »Kadar pa ste trudni in obteženi, pridite k meni vsi in jaz vas bom pokrepčal,« tako nas vabi Gospod. Da, pokrepčal nas bo z z a k r a m e n t a l n i m k r u h o m svojega Telesa. O, mi vemo, kako je Gospod Jezus Kristus vzel na predvečer trpljenja »kruh v svoje svete in častitljive roke, povzdignil svoje oči proti nebu k Bogu, svojemu vsemogočnemu Očetu, ga zahvalil, blagoslovil kruh, ga razlomil in ga dal svojim učencem rekoč: vzemite in jejte vsi od njega: to je namreč moje Telo. — Prav tako je vzel tudi presijajni kelih v svoje svete in častitljive roke, je zahvalil in blagoslovil in dal učencem svojim rekoč: vzemite in pijte vsi iz njega: to je namreč kelih moje krvi, nove in večne zaveze, skrivnost vere: ki bo za vas in za mnoge prelita v odpuščanje grehov.« (Missale: Canon.) O, ta

trenutek je postala zemlja presrečna za vse veke: med nami je ostal Gospod v tisočih cerkvah, med nami sredi vasi si je postavil svoj dom, da nas tam hrani s svetim kruhom svojega Telesa.

In mi vemo, kako on želi, da bi mi prišli k njemu pogosto in vsak dan, mi vemo, da ni treba za pogosto in vsakdanje obhajilo nič drugega kot da smo brez smrtnega greha vsaj in da pristopimo s pravim namenom k mizi božji, mi vemo, koliko moči in milosti nam deli Gospod pri svoji mizi — in vendar, o, kako malo jih pride vsak dan k tej božji gostiji, kako malo jih pride, da bi se sklonili na Jezusove prsi, kot je slonel na njih pri zadnji večerji učenec, ki ga je Gospod ljubil.

Oj, otroci, Gospod vas vabi: »Pustite malim k meni priti, ker njih je nebeško kraljestvo« — ali ne boste prišli vsaj vi nedolžnih src večkrat in mu odprli svoja srca v svetem obhajilu? O mladenič, o dekle, saj veš, da vedno in vedno grešiš in morda hudo grešiš, če ne prideš večkrat k sv. obhajilu, ali te potem ne veže pod grehom dolžnost, da prideš večkrat? In oče, mati, preveč imata križev, da bi jih mogla nositi sama, ali nočeta priti večkrat k svojemu gospodu, da vama da moči v svojem zakramentu?

O, pa vem, rekel boš: jaz sem tako mrzel in mlačen, saj nisem vreden. O dragi moj, ali je sv. obhajilo plača za pobožnost, ali nam ravno sv. obhajilo ne deli moči, da postanemo pobožni? Pojdi večkrat vredno k sv. obhajilu in če boš videl, da boš slabši, pa pustij potem! Poizkusi, dragi moj! Ali si že poizkusil? Kako ne boš mlačen, kako ne boš mrzel, če prideš komaj enkrat ali dvakrat na leto k svojemu Gospodu, da ti da kruha ljubezni. Ali ni ravno to vzrok, da si mlačen? Kako lahko rečeš: »Kakor trava sem požgan, in posušilo se je moje srce, ker pozabil sem jesti svoj kruh« (Ps. 101, 5), pozabil sem jesti kruh presv. Telesa Gospodovega. O, dragi moj, če te povabi prijatelj, ki ga ti ljubiš in ki on tebe ljubi, kako hitro se odzoveš; ali se ne boš odzval, če te vabi najboljši tvoj prijatelj, če te vabi tvoj božji brat Kristus; in če te vabi vsak dan, ali se ne boš vsaj večkrat odzval? Pridite k meni vsi! »Poizkusite in boste videli, kako sladek je Gospod!« (Ps. 33; 8.) Ali bomo preslišali ta glas? O ne, Gospod! Mi hočemo priti k tebi; vemo, da smo nevredni, pa če nas ti vabiš, zaupamo vate. Daj nam naš vsakdanji kruh, daj nam zakramentalni kruh svojega sv. Telesa.

»Daj nam danes naš vsakdanji kruh,« tako vsi ponižno prosimo svojega Očeta. Oče, daj nam telesni kruh, daj nam ga, mi pa ti obljubimo, da nočemo tvojih dobrot rabiti v greh, mi ti obljubimo, da ga hočemo deliti s siromaki in reveži, mi ti obljubimo, da hočemo trpeti zanj in ga prislužiti z delom, da hočemo biti z malim zadovoljni. Prosimo, kot te je prosil modri

v Pregovorih: »Ne dajaj mi ne uboštva ne bogastva; podeli mi le, kolikor mi je treba v živež: da kje presit ne bom skušan, da bi te tajil in ne rečem: ‚Kdo je Gospod‘; ali da od revščine prisiljen ne kradem in krivično ne prisegam pri imenu svojega Boga« (Preg. 30; 8, 9).

Oče, daj nam dušni kruh resnice, daj, da bomo resnico prav spoznali in po njej živeli, mi pa ti obljubimo, da raje pretrpimo vse, kot da bi še kdaj delali proti resnici. Mi ti obljubimo, da bomo ljubili tvojo Cerkev, ki reže svojim otrokom kruh resnice, mi ti obljubimo, da bomo živeli po tvojih in njenih zapovedih. In ker vemo, da so duhovniki oznanjevalci tvoje resnice, bomo poslušali njihov glas. Kaj lepo pravi neki hrvaški škof: »Duhovnik, ki ga vidiš vsako jutro pristopiti k oltarju, nima vedno znanja, ki bi se mu čudili ljudje, nosi pa v svojih ustih besedo, ki krepi duše; on nima bogastva, da bi moglo pomagati nesrečnikom, ima pa v svoji roki vzvišeni dar (sv. Rešnjega Telesa); on ima morebiti srce polno tisoč bridkosti, a ne kaže nobene trpkosti in izgovarja samo besede miru in blagoslova« (Šarić: Zdravo Tijelo Isusovo, 86).

Oče, daj nam zakramentalni kruh sv. Rešnjega Telesa; mi pa ti obljubimo, da hočemo priti k tej gostiji vedno v svatovski obleki posvečujoče milosti božje, obljubimo pa ti zlasti, da hočemo pogosto priti k tej gostiji, da nočemo, da bi bil naš božji brat sam, ampak mu hočemo vrniti ljubezen za ljubezen. Da, ljubezen za ljubezen! Bogu za njegovo neskočno ljubezen vrnimo vsaj našo omejeno, a vrnimo mu vso svojo ljubezen, ki pretrpi raje vse kot bi se odtrgala od Boga in ugasnila v noči greha, kakor ugasne utrinek, ki se je odtrgal od zvezdnatega neba. Amen.

VI.

Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.

»Nebeško kraljestvo je podobno kralju, ki je hotel obračun narediti s svojimi služabniki. In ko je začel računati, so mu pripeljali enega, ki mu je bil dolžan deset tisoč talentov. Ker pa ni imel s čim plačati, je ukazal njegov gospod prodati njega in njegovo ženo in njegove otroke in vse, kar je imel, in poplačati. Služabnik pa je padel na kolena in ga prosil rekoč: ‚Potrpi z menoj, in vse ti povrnem.‘ In gospod se je usmilil tistega služabnika, ga oprostil in mu dolg odpustil. Od njega grede pa je srečal ta služabnik enega svojih tovarišev, ki mu je bil dolžan sto denarjev, in zgrabil ga je ter davil rekoč: ‚Plačaj, kar si dolžan!‘ In njegov tovariš je predenj padel ter ga prosil: ‚Potrpi z menoj in vse ti povrnem!‘ On pa ni hotel, ampak je šel in ga je vržl v ječo, dokler ne bi dolga poplačal. Ko je pa kralj to izvedel, se je razsrdil nad svojim služabnikom: ‚Hudobni služabnik, ves dolg sem ti odpustil, ker si me prosil;

ali nisi bil torej tudi ti dolžan usmiliti se svojega tovariša, kakor sem se jaz tebe umilil?' In razsrdil se je njegov gospod in izročil ga je rabljem, dokler ne bi poplačal vsega dolga. In ko konča Jezus to priliko, pristavi: 'Tako bo tudi moj nebeški Oče storil vam, ako ne boste vsak svojemu bratu iz srca odpustili!' (Mat. 18, 23—35.)

V tej priliki nam Jezus lepo naslika usmiljenje kralja-Boga, ki je odpustil svojemu hlapcu neizmeren dolg — deset tisoč talentov — to bi bilo okrog 50 milijonov kron — naslika pa tudi neusmiljenega človeka, ki ni odpustil svojemu tovarišu sto denarjev — to bi bilo kakih 40 kron našega denarja — dasi je sam ravnokar tako milost dosegel pri svojem gospodu. V tej priliki nam pove Jezus lepo, kako moramo mi razumeti prošnjo: »odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom«. Mi prosimo, da bi nam Bog odpustil neskončno velik dolg naših grehov, a biti moramo tudi sami usmiljeni in ne smemo posnemati trdosrčnega služabnika, ampak moramo iz srca odpustiti svojemu bližnjemu malenkostne dolgove, malenkostna razžaljenja in krivice. Premislimo torej danes pri peti prošnji očenaša:

I. kako silen dolg nam odpusti Bog, ko nam odpusti greh;

II. sklenimo, da bomo tudi mi iz srca odpustili svojemu bližnjemu.

I. »Odpusti nam naše dolge, odpusti nam naše grehe! Potrpi z menoj!« To je molitev vseh spokornikov, molitev vseh grešnikov, to mora biti molitev vseh ljudi!

Ko je prišel v tempelj cestinar, je ponižno ostal oddaleč, se trkal na svoje prsi in molil: »Bog, bodi milostljiv meni, grešniku!« — Ko je v tujini izgubljeni sin spoznal velikost svojega greha, se je skesal in rekel: »Vstal bom in pojdem k svojemu očetu in mu bom rekel: oče, grešil sem zoper nebo in zoper tebe; nič več nisem vreden, da bi me imenoval svojega otroka.« — Ko je zapel petelin in je Gospod pogledal Petra, ki je komaj izgovoril zadnjo besedo, s katero je tajil svojega Gospoda, je šel apostol ven in je bridko jokal. — Ko je očitna grešnica prišla v hišo farizeja, kjer je sedel Jezus pri mizi, se je vrgla k njegovim nogam in jih močila s solzami kesanja in jih brisala s svojimi lasmi. — Ko je visel razbojnik na križu in se je s strahom ozrl nazaj v svoje izgubljeno življenje, je z velikim kesanjem in zaupanjem molil: »Gospod, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo!« — Kaj je bilo vse to drugega kot prošnja: »odpusti nam naše dolge«?

In mi, ali nismo bili tako podobni v svojih grehih cestinarju, ali nismo bili tako podobni izgubljenemu sinu, tako podobni Petru, tako morda podobni očitni grešnici in razbojniku? O preštejmo in preglejmo svoje grehe! En pogled nazaj v pre-

teklo življenje, o in ali ni dosti, da povesimo od sramu svoj obraz in priznamo: »Oče, grešil sem zoper nebo in zoper tebe; Bog, bodi milostljiv meni, grešniku!« O in če tudi bi bili storili samo en smrtni greh, o dovolj bi bil velik ta dolg, dovolj bi bil velik ta greh, da molimo v veliki ponižnosti celo življenje: odpusti nam naše dolge! O pa morda so se naši grehi namnožili kot pesek ob bregu morja: poglej, predragi moj, ali nisi tolikrat in tolikrat grešil, poglej, morda vsak mesec, morda vsak teden, morda vsak dan, morda celo večkrat na dan, tako da je bilo vse tvoje življenje en dolg, grozen greh.

In ti veš, kaj je greh: saj veš, kako se z grehom zapravi milost božja, kako postane otrok božji naenkrat zavržen; o saj veš o hudobnih angelih, ali niso bili prej sinovi božji, knezi božji; saj si videl prva človeka, ali nista bila pred grehom otroka božja? In po grehu? — Ti veš, da oropa smrtni greh vseh zaslug za nebesa. O saj veš, kako je bil kralj Salomon ljubljenec Gospodov, pa zabredel je, zašel v malikovanje, in kaj so mu pomagala vsa prejšnja dobra dela, kaj mu je pomagal veličasten tempelj, ki ga je bil postavil svojemu Bogu, bil je le priča prejšnjih lepih dni ljubezni božje. — Ti veš, da stori greh človeka nesposobnega, da bi si pridobival novih zaslug za nebesa. Kako tudi si bo otrok satanov pridobil zasluženje za nebesa, če ne pusti greha. Saj veš o Kajnu in veš o Iškarijotu! — Ti veš, da nakoplje greh kazni božje in nazadnje večno pogubljenje; o saj veš, da bo rekel Gospod grešnikom sodnji dan: »Poberite se izpred mene, prokleti, v večni ogenj!« — Ti veš, da se s smrtnim grehom vzdiguješ proti svojemu Bogu samemu, rekoč: »Ne bom ti služil,« kot se je vzdignil proti njemu satan. O ti vse to veš, pa poglej in preštej vse svoje grehe in povej, ali nisi kot hlapec, ki je bil napravil dolg pri svojem gospodu, da bi ga ne mogel nikdar poplačati, povej, ali nisi dolžan prositi v vsej ponižnosti: »odpusti nam naše dolge«?

Pa ne obupaj, predragi v Kristusu! Naš Gospod Jezus Kristus nam je povedal priliko o izgubljenem sinu, da ne bi mi obupali v svojih grehih. Njegovo usmiljeno božje srce je sestavilo to priliko, da bi se mi vrnil k njemu, kot se je vrnil izgubljeni sin k svojemu očetu. Naš Gospod Jezus Kristus je povedal priliko o cestničarju, ali ne zato, da bi prišli in prosili tudi mi: Bog bodi milostljiv meni, grešniku!? Naš Gospod Jezus Kristus je odpustil Petru, je odpustil očitni grešnici, odpustil je razbojniku; ali se bomo mi potem bali iti k njemu, ali ne bomo šli k njemu z zaupanjem, kot so šli ti srečni grešniki? Naš Gospod Jezus Kristus nas je učil moliti: »odpusti nam naše grehe,« o, ni nas učil zastoni, ampak zato, da bi prišli k njemu polni kesanja in zaupanja, in on bi sam prosil za nas pri svojem Očetu, in ta bi nam vse odpustil.

Tako pojdemo vsi polni kesanja, tudi tisti, ki so morda še tako srečni, da niso še nikdar grešili s smrtnim grehom, o, saj

je tudi mali greh velik dolg pred Bogom, zato pojdimo vsi in prosimo nebeškega Očeta: »odpusti nam naše dolge!« Kdor pa je naredil velik dolg smrtnega greha, o naj gre, saj vé, kje ga čaka Gospod, da mu odpusti, naj gre in se obtoži in se skesa, in ves dolg bo izbrisan, ves dolg bo odpuščen.

In ker vemo, da smo vsi grešniki, zato pojdimo vsi in molimo drug za drugega, da bi Bog vsem odpustil, da bi vsem dal milost prave pokore in resničnega spreobrnjenja. In ker vsak dan grešimo vsaj z malimi grehi, zato vsak večer naredimo račun s svojim Bogom s tem, da se vsak večer vprašamo, kaj smo grešili, in se iz srca kesamo, da smo žalili svojega Očeta in ga prosimo: »odpusti nam naše dolge!«

II. Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom!

Ko je izvedel kralj, kako je trdosrčni hlapec grdo ravnal s svojim tovarišem, ki mu ni mogel vrniti malega dolga, se je razsrdil in ga vržel v ječo. In Jezus pristavi: »Tako bo tudi moj nebeški Oče storil vam, ako ne boste vsak svojemu bratu iz srca odpustili.« In nekje drugje pravi Jezus: »Ako ljudem odpustite njih grehe, bo tudi vam vaš nebeški Oče odpustil vaše pregrehe. Ako pa ne odpustite ljudem, tudi vaš Oče ne bo vam odpustil vaših pregreh« (Mat. 6; 14, 15). In če smo po naravi bratje kot sinovi enega očeta Adama, ali ne bomo res kot brat bratu odpustili? In če smo bratje kot stvari istega Stvarnika, ali se bomo potem sovražili? In če smo bratje še v veliko višjem pomenu, ker smo udje Cerkve in bratje Jezusa Kristusa, ali se bomo črtili in preganjali? In če vemo, kako odločno govori Jezus: »Ako greši tvoj brat zoper tebe, posvari ga; in ako se bo kesal, odpusti mu! In ako sedemkrat na dan greši zoper tebe in se sedemkrat na dan povrne k tebi, rekoč: žal mi je, odpusti mu!« (Luk. 17; 3, 4). In če pravi naš Gospod Jezus Kristus: »Jaz pa vam pravim: ljubite svoje sovražnike, dobro storite njim, kateri vas sovražijo, in molite za nje, kateri vas preganjajo in obrekujejo, da boste otroci svojega Očeta, ki je v nebesih, kateri daje svojemu solncu sijati na dobre in hudobne in dá deževati na pravične in krivične« (Mat. 5; 44, 45). Če vse to vemo, predragi v Kristusu, ali bomo mi potem še v srcu redili sovraštvo? Če nas je Gospod učil moliti: »odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom,« če mi takorekoč naredimo pogodbo, da naj nam Bog tako odpusti kot odpuščamo mi, ali se boš drznil potem s sovraštvom v srcu moliti to prošnjo? Ali si ti pravičnik, da ne potrebuješ odpuščanja? O dragi moj, glej, že s tem grešiš in hudo grešiš, če ne odpustiš iz srca, če ne izženeš iz srca sovraštva do svojega bližnjega!

Posnemajmo Boga v odpuščanju, posnemajmo v odpuščanju našega Gospoda Jezusa Kristusa! Bog odpušča, kakor je odpustil oče izgubljenemu sinu: ko ga je zagledal, mu je tekel

vesel naproti, ga objel in ga poljubil in mu ni pustil govoriti in se opravičevati. Bog odpusti takoj, ko se kdo skesa; Bog odpusti, kolikorkrat ga razžalimo in se spet povrnemo k njemu. In kako je Jezus odpuščal: kako ljubeznivo je odpustil očitni grešnici, kako je odpustil Petru, kako razbojniku, kako je celo izdajalca Judeža ljubo vprašal: »Priatelj, čemu si prišel?« In ali ni tudi že nam odpustil toliko in tolikokrat in morda velike grehe?

Predragi v Kristusu, kako pa mi, kako pa mi? Ali se pravi to iz srca odpustiti, če se ti tako silno dopade, ko vidiš, kako se morda tisti ponižuje, ki te je razžalil, da bi spet nazaj dobil tvojo ljubezen, a ti narediš obraz farizejske pravičnosti? Ali si mu videl v srce, ali veš, da te je tvoj bližnji razžalil iz hudobije — in če bi te bil, on sam bo za to nosil greh, ti pa si dolžan odpustiti in mu moraš odpustiti, če hočeš sam dobiti odpuščanje grehov! — Ali se pravi to iz srca odpustiti, če se nalašč ogneš, kadar bi imel srečati koga, ki te je razžalil, če morda čezenj sicer ne govoriš, pa narediš spet farizejski obraz, češ, jaz že vem, kakšen je, kadar pride govorica nanj, če se skrivaj morda v srcu veseliš, če ga zadene nadloga, če si v srcu žalosten, če se mu dobro godi? Ali mu vidiš v srce? O, morda se on kesa, da te je razžalil, morda je rekel v naglici, nepremišljenosti — in naj reče karkoli, naj te razžali kakorkoli, ali si ti sodnik, ali ni Bog sodbe sebi pridržal? Ti mu moraš odpustiti! — Ali se pravi to iz srca odpustiti, če pri vsaki priliki pokažeš, da ti je storil kdo krivico, v trpki besedi, v mrzlem pogledu? Ali se to pravi iz srca odpustiti, če se ti tako prijetno zdi premišljevat krivico, ki ti jo je morda storil kdo, če jo sam s seboj vedno ogleduješ od vseh strani, kot ogledujemo lepo podobo, samo da se tvoje srce vedno bolj polni s srdom in mržnjo? — O, dragi moj, roko na srce in poglej, ali nisi morda sam kriv, ali nisi bil morda tako ošaben, ali nisi morda povzdigoval svoje glave nad druge, ali nisi morda po pravici zvedel svojih napak, ali nisi morda sam iskal priložnosti, in enkrat je morda bruhnila opravičena nevolja tistih, ki si jih morda sam žalil s svojim obnašanjem, a zdaj se držiš kot bi se ti bila zgodila vnebovpijoča krivica — pa tudi če bi se ti bila zgodila, ti moraš odpustiti, če hočeš sam odpuščenje!

O dragi moji, če je bilo dozdej tako, pa mora biti zdaj drugače! Iz srca vse sovraštvo, iz srca vsako jezo in srd! V srcih otrok božjih ni prostora za jezo in sovraštvo. Posnemajmo v odpuščanju Boga, posnemajmo v odpuščanju Jezusa! In če pride sovražna misel, če pride škodoželjna jeza, domislimo se na Jezusa, pomislimo, da smo vsi njegovi bratje in zatriimo tisto misel, zatriimo tisto željo takoj v kali, pogasimo iskro sovraštva takoj in ne pustimo, da bi se razvnela v poguben plamen, o potem ne bomo grešili zoper ljubezen do bližnjega, ker greh je v volji.

Kdor pa noče in ne mara odpustiti, ali kdor misli, da ne more odpustiti, o, naj gre z menoj na goro Kalvarijo! Tu visi

na križu mož. On pozna tega moža, on vé, da je to njegov Odrešenik, da je to Sin božji. Pa mi naj pove, če je on prestal toliko krivic, kot jih je prestal Sin božji! In poslušaj naj, kaj govori ta mož na križu: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!« Kdo so ti, ki ne vedo, kaj delajo; kdo so ti, ki moli zanje božji Trpin? Tisti so, ki ga križajo, mi sami smo, ki smo ga križali z grehi, ti sam si tisti, ti, ki ne maraš odpustiti! O, ali še zdaj ne boš odpustil, če vidiš tukaj moža bolečin, kako moli za svoje sovražnike? — Pa če še nočeš, pa reci svojemu Odrešeniku grozne besede, če te ni strah: »Glej, Gospod, ti moliš za svoje sovražnike, ti moliš zame, ti odpuščaš vsem — jaz pa nočem odpustiti, jaz nočem tvoje molitve, jaz nočem biti deležen tvoje ga odrešenja!«

»Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!« Tako moli za nas na križu naš božji Zveličar. O pojdemo danes vsi na goro Kalvarijo, pokleknimo pod križ kot je pokleknila Magdalena, poljubimo sveta tla, na katera je tekla zveličavsna kri Gospodova, in priznajmo svoj greh in prav iz dna srca obljubimo, da ne bomo grešili nikdar več. In ko slišimo moliti svojega Gospoda: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo,« iztrebimo tudi mi iz srca vsako neljubeznivo in sovražno misel, vsako nevoščljivo željo, vsako jezo in vsak srd! O, naj niti eden ne gre danes s sovraštvom v srcu iz cerkve, niti eden naj ne gre iz cerkve, da ne bi odpustil prav iz srca svojemu bližnjemu, če ima kaj zoper njega, niti eden naj ne gre danes iz cerkve, da ne bi obljubil svojemu križanemu Gospodu, da se ne bo nikdar vedoma pregrešil zoper ljubezen do bližnjega, o naj niti eden ne gre iz cerkve, da ne bi njegovega srca ogrela neskončna ljubezen našega križanega Gospoda Jezusa Kristusa! Zapišimo si v srce besede Gospodove, ki jih je govoril, ko se je poslavljaj od svojih apostolov, preden je šel v trpljenje: »Otročiči, še malo časa sem pri vas. Novo zapoved vam dam: da se ljubite med seboj, kakor sem jaz vas ljubil. V tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako boste imeli ljubezen med seboj. To je moja zapoved, da se ljubite med seboj, kakor sem vas jaz ljubil« (Jan. 13, 33, 15, 12). Amen.

VII.

Ne vpelj nas v skušnjava!

Predragi v Kristusu! Ko je Jezus v smrtnih težavah molil na Oljiski gori, so njegovi dragi učenci Peter, Janez in Jakob, utrujeni in prenapolnjeni od bridkosti in žalosti, zaspali. In Jezus pride k njim in jim reče: »Čujte in molite, da ne padete v skušnjava! Duh je sicer voljan, meso pa je slabo.« (Mat. 26, 40.)

Čujte in molite, da ne padete v skušnjava! — »Ne vpelj nas v skušnjava,« tako moli otrok, ki komaj ve, kaj je skušnjava,

ki komaj čuti skušnjava, ki le sluti, da bo prišla nekoč črna, huda in strašna, kakor pride nevihta čez polje. »Ne vpelji nas v skušnjava,« tako moli mladenič, tako moli dekle. O, ona dva pač vesta dobro, kaj je to skušnjava, ona dva vesta dobro, kaj je to boj, kaj se pravi stati kot vojak v ognju, vesta, kaj je zmaga, o, in morda, morda tudi vesta, kaj se pravi premagani biti v skušnjavi. »Ne vpelji nas v skušnjava,« tako moli mož, tako moli žena v boju in skrbi za vsakdanji kruh, tako molita, da ne bi prišla skušnjava, ki je hujša in močnejša kot je krepka in močna volja moževa, ki je silnejša in močnejša kot je krepost krščanske žene. »Ne vpelji nas v skušnjava,« tako moli sivolasi starček, tako moli srebrolasa starka. Ona dva gledata nazaj na svoje mladostne boje, v katerih sta morda tolikrat zmagala, ali pa morda bila tolikrat premagana, gledata nazaj in molita, da ne bi spet prišle tiste črne skušnjave, da se ne bi razgorela spet strast, ki tudi v starosti tli kot iskra pod pepelom. »Ne vpelji nas v skušnjava,« tako molimo vsi, to je molitev Adamovih otrok, ki morajo vsi skozi boj in vihar, če jih Bog v detinskih letih ne pokliče iz solzne doline v raj veselja.

Premislimo torej danes,

I. kaj so skušnjave,

II. kdo in kaj nas vodi v skušnjave,

III. kako bomo premagali skušnjave.

Premislimo to in sklenimo, da bomo stali kot zvesti vojaki Kristusovi, da se bomo z vso srčnostjo borili za svojega kralja Kristusa, da se bomo z vso srčnostjo borili za svojo domovino, za nebeško kraljestvo.

I. Kaj so skušnjave, kaj se pravi to »biti v skušnjavah«.

»Boj je človeško življenje na zemlji«, je rekel pravični Job. »Duh je voljan, meso pa je slabo,« je rekel naš Gospod Jezus Kristus. Ta boj med duhom in mesom, ta boj človeka s samim seboj, ta boj človeka s hudobnim svetom, boj s hudobnim duhom, to so skušnjave. O saj sami veste, dragi moji, kako vas včasih sili vaše telo, da bi mu dovolili nedovoljeno veselje, da bi mu dovolili umazano radost, o saj veste, kolikrat se upre naše živalsko telo proti našemu duhu. In sami veste, kolikrat vas vabi svet zdaj s pristrčno prijaznostjo, zdaj z grožnjo, da bi pustili križanega Kristusa in se vrgli v naročje uživanju, da bi se napili radosti greha, da bi zatrli v svojem srcu klic svojega Boga in šli tja, kamor vas vabi svet in kliče: v greh. O saj morda sami veste, kako so prišle včasih v vašo glavo črne misli, črne želje, bogokletne misli morda, da jih vas je bilo strah, da ste se zgrozili ob njih, in vendar kot črna veša so obletavale vašo glavo in niso hotele proč in so vas vabile, da bi jim pritrdili. Glejte, predragi v Kristusu, to so bile skušnjave.

In ali je bilo vse to greh; ali je bilo greh, če je prišla umazana misel; ali je bilo greh, če je segla v srce umazana želja; ali so bile te skušnjave greh? Niso bile greh, dragi moji, samo če ste vi nasproti njim postavili svojo voljo, samo če ste se vi bojevali z njimi, samo če niste vi vanje privolili. Naj bo misel še bolj ostudna, naj bo želja še bolj umazana, pa če ne pritrdim, ni greh, in dokler se ji ustavljam, ni greh, dokler se z njo bojujem, nisem premagan. Dokler ji ne odprem sam svojega srca, je skušnjava kot sovražnik, ki morda z vso silo pritiska na vrata, a v hišo ne more, ker zapah drži trdno, ker naša volja drži trdno.

Ali imamo od skušnjav celo kaj korist? O da, dragi moji! Skušnjave so šola ponižnosti. Poglejte Petra pred skušnjava in po skušnjavi! Kako je prej samozavestno zatrjeval Gospodu in kako široko je govoril: »Če te vsi zatajijo, jaz te ne bom zatajil!« Pa poglejte potem, ko je bil tako žalostno premagan od skušnjave, ko ga je Gospod po vstajenju vprašal: »Simon, Jonov sin, ali me ljubiš?«, kako ponižno je odgovoril Peter: »Da, Gospod, ti veš, ti vse veš; ti tudi veš, da te ljubim.« O kako drugače bi bil odgovoril Peter, če bi ga bil Gospod vprašal, preden je on v boju s skušnjava poskusil svojo moč. — In kako lepo plačilo nas čaka, če se tu bojujemo s skušnjavami hrabro in srčno. Lepa krona zmage nas čaka, ki nam jo bo dal naš Gospod in Kralj Jezus Kristus, če se bomo res bojevali zanj kot vojak za svojega kralja.

Zakaj pa potem molimo: »Ne vpelji nas v skušnjava?« Mi ne molimo, da bi nas Bog sploh obvaroval vseh skušnjav; to bi pač molili za čudež, ker nemogoče je, da bi človek nikdar nobene skušnjave ne imel, če je toliko reči na svetu, ki so vse lahko človeku v skušnjava, nemogoče je, da bi nobene skušnjave ne imel otrok Adamov, razen če bi ga Bog čudežno varoval. Mi molimo le, da bi Bog ne pustil, da bi privolili v skušnjava, da ne bi pustil, da bi padli v skušnjavi; mi molimo, da bi nas varoval greha, da bi nam dal moč, da bi skušnjava premagali, mi molimo, da bi nas Bog obvaroval takih skušnjav, katerih mi ne bi premagali.

II. Kdo pa je vzrok skušnjav, kdo nas vodi v skušnjava? Ali Bog vodi v skušnjava? Ne! »Nihče, ko je skušan, naj ne reče, da je od Boga skušan; zakaj Bog se ne dá skušati v hudo, in tudi nikogar ne skuša« (Jak. I, 13.) pravi apostol Jakob. Pač pa Bog dopusti skušnjave, zato da nas poskusi, ali se hočemo odločiti s svojo voljo za čednost ali za greh, za življenje ali smrt, za nebesa ali pekel, da nas poskusi, ali se hočemo odločiti zanj ali za hudobnega duha. Bog nam je hotel pustiti prosto voljo, da mi sami izberemo, ali hočemo biti otroci božji ali otroci satanovi, da sami izberemo, ali hočemo zveličanje ali pogubljenje. Zato Bog pripusti skušnjave. Ali bi mi imeli kaj za sluzenja, če sploh ne bi mogli grešiti, če bi mo-

r a l i dobro delati? Nič ga ne bi imeli! Če pa se sami odločimo za Boga in mu zvesto služimo, potem mi zaslužimo nebesa, seveda po odrešenju in milosti našega Gospoda Jezusa Kristusa.

Vodi pa nas v skušnjavo prvič naša l a s t n a p o ž e l j i - v o s t. Ko sta grešila prva človeka, takrat se je njuna volja obrnila k slabemu, njuna narava se je takrat nagnila k živalski naravi: mesene strasti, napuh, nevoščljivost, skopost in vsa črna truma drugih strasti je pogнала korenine v njihovih srcih, takrat se je začel boj med mesom in duhom, takrat se je začela ta razdvojenost, ta prepir v človeku. — In ti, dragi moj, poznaš sam sebe, ti veš, katere strasti so v tebi najmočnejše in najhujše — ali jim ne boš napovedal boja? O, napovej jim boj, ustavljal se jim do krvi, če treba, bodi junak, saj imaš zaveznika v tem boju, Jezusa Kristusa, k njemu zakliči v tem boju: »Ne vpelji nas v skušnjavo, ne daj, da bi nas skušnjava premagala, o Gospod!«

Dalje nas vodi v skušnjave s v e t. »Gorje svetu zavoljo pohujšanja! Pohujšanje sicer mora priti, ali vendar gorje tistemu človeku, po katerem pride pohujšanje,« tako pravi naš božji Zveličar. Da, svet, hudobni svet, ta je vzrok toliko skušnjav, ta je vzrok toliko grehov! Svet vabi v greh zdaj z obljubami, zdaj z grožnjami, zdaj z ljubeznijo, zdaj s sovraštvom. Ali niso iz strahu pred svetom zbežali učenci z Oljske gore in pustili svojega Učenika samega v trpljenju? Ali ni iz strahu pred deklo in hlapci Peter tako grdo zatajil svojega božjega Gospoda? Pa čemu bi hodili tako daleč? Poglejmo sami nase! Ali ni tolikrat strah pred ljudmi vzrok, da opustimo toliko dobrih del, ali ni tolikrat napačen ozir na ljudi vzrok, da grešimo? Položi roko na srce, predragi v Kristusu, in povej, ali nisi bil tudi ti že tolikrat podoben Petru? In kaj naj rečem o tistih, ki božje dobrote v greh zlorabijo, kaj o tistih, ki se radovoljno mude v bližnjih priložnostih? »Ako te tvoja roka ali tvoja noga pohujša, odsekaj jo in vrzi jo od sebe; bolje ti je hromemu ali kruljavemu iti v življenje, kakor dve roki ali dve nogi imeti, pa vrženemu biti v večni ogenj. In ako te tvoje oko pohujša, izderi ga in vrzi ga od sebe; bolje ti je z enim očesom iti v življenje, kakor pa obe očesi imeti, pa vrženemu biti v peklenski ogenj!« (Mat. 18; 8, 9.) Tako strogo govori naš Gospod, ki je sicer poln ljubezni in usmiljenja! Ali ni tu povedano dovolj jasno, da moraš pustiti bližnjo priložnost? Pa poglej, dragi moj: ta in ona hiša, ta in ona družba, ta in ona oseba — »če te roka pohujša, odsekaj jo; če te oko pohujša, izderi ga« — ti pa nočeš pustiti te in one hiše, te in one družbe, te in one osebe. Kako moreš potem priti in moliti: »ne vpelji nas v skušnjavo,« če pa sam vanjo siliš!

Tretjič nas vodi v skušnjave h u d o b n i d u h. Saj vemo, kako je hudobni duh zapeljal naše prve starše, vemo, da se je

celo drznil skušati samega Sina božjega. Sveto pismo pravi: »Vaš sovražnik, hudobni duh, hodi okrog kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl.« (I. Petr. 5, 8.) »Oblecite božje orožje, da morete obstati pred zalezovanjem hudičevim; kar se nam ni vojskovati [samo] zoper meso in kri, ampak zoper poglavarstva in oblasti, zoper gospodovalce tega temnega sveta, zoper hudobne duhove.« (Ef. 6, 11.) In zlasti pobožne in dobre kristjane skuša hudobni duh; saj slabi še sebe in sveta ne morejo premagati, slabe kristjane ima že tako hudobni duh, zato pa se vrže z vso satansko silo na dobre, da bi zapeljal še te. In enkrat bo prišel, enkrat bo poskusil vso svojo moč, na našo zadnjo uro, takrat, ko se bo odločilo, ali gremo v življenje ali v smrt, ali gremo v veselje ali v obup, takrat bo prišel z vso svojo močjo, da bi nas ta trenutek odtrgal od našega Boga. — Pa ne bojmo se, dragi moji! Boga se bojmo, ne hudobnega duha: Saj je z nami Kristus, ki je premagal satana, in Bog ne pusti, da bi nas skušal hudobni duh bolj, kot moremo mi premagati, zato se oborožimo z božjim orožjem trdne volje in molitve in trdnega zaupanja!

III. Kako pa bomo premagali skušnjave?

Sam Gospod Jezus Kristus nam je povedal, ko je rekel: »Čujte in molite, da ne padete v skušnjavo!« In sam naš Gospod Jezus Kristus nam je dal zgled, kako moramo premagati skušnjavo, ko ga je hudobni duh skušal v puščavi. Ko se je Gospod 40 dni postil v puščavi, stopi k njemu skušnjavec in mu reče: »Če si Sin božji, reci, da bodo ti kameni kruh!« Jezus pa odgovori in pravi: »Pisano je: človek ne živi le od kruha, ampak od vsake besede, ki pride iz ust božjih.« Tedaj ga vzame hudobni duh s seboj v sveto mesto in ga postavi vrhu templja in mu reče: »Če si Sin božji, vrzi se doli, zakaj pisano je: svojim angelom je zapovedal zastran tebe, in na rokah te bodo nosili, da morda ne zadeneš s svojo nogo ob kamen.« Jezus pa mu reče: »Pisano je pa tudi: ne skušaj Gospoda, svojega Boga!« In spet ga hudobni duh vzame s seboj na silno visoko goro, mu pokaže vsa kraljestva sveta in njih veličastvo ter mu reče: »Vse to ti dam, če padeš predme in me moliš.« Tedaj reče Jezus: »Poberi se, satan; zakaj pisano je: Gospoda, svojega Boga moli in njemu samemu služi!« (Mat. 4.)

Tako, predragi v Kristusu, tudi mi premagujmo skušnjave! Čujmo in molimo! Ali pa se to pravi čuti, dragi moj, če se ne ogiblješ bližnje priložnosti? Ti veš: če greš v to in to hišo, v to in to družbo, k tej in tej osebi, pa grešiš. Ali se pravi to čuti, če ti morda sam iščeš te priložnosti, če ti sam vse tako napeljuješ, da pride greh, če ti sam svojega bližnjega napeljuješ v greh, če ga ti morda sam siliš h grehu? Ali se to pravi čuti? Ali ne iščeš sam skušnjave, ali ne siliš sam vanjo? — Če pa je bližnja priložnost taka, da se je ne moremo izogniti, da moramo v njej živeti, potem pa jo moramo spremeniti v daljnjo, to se pravi: storiti moramo vse, samo da ne bomo grešili. Moramo

se na skušnjava pripraviti, moramo že naprej narediti načrt, kako bomo to skušnjava premagali, moramo se oborožiti za take skušnjave z molitvijo, in takrat, ko smo v taki bližnji priložnosti, moramo misliti na druge reči, moramo klicati na pomoč našega Gospoda Jezusa Kristusa in njegovo presveto Mater. Ali si storil tako? Če nisi, kako moreš moliti: »ne vpelji nas v skušnjava«? — Če pa pride skušnjava sama od sebe, potem jo moramo takoj odločno zavrniti. Takoj se domislimo na božjo zapoved, na božjo besedo, zapoditi moramo skušnjavca, kot ga je zapodil naš Gospod Jezus Kristus: poberi se, satan! Spomnimo se v tem boju, kdo je naš Gospod, spomnimo se, kdo je naš Bog, spomnimo se, da moramo Njemu samemu služiti, spomnimo se tega in uklonimo svojo voljo Bogu, in dokler sami ne privolimo v skušnjava, nismo grešili. Čujmo kot vojak na straži, kot vojak v boju, ki ne pusti sovražniku niti za korak naprej. Nikdar niti za trenutek ne barantajmo s skušnjavcem, ampak zavrnimo ga takoj, saj vemo, da je naš največji sovražnik. Čujmo in molimo na tej odločilni straži!

Boj je človeško življenje na zemlji in hud je ta boj in mnogo trpljenja je lahko v tem boju. In če trpimo od skušnjav, pa vedimo, da so tudi svetniki mnogo trpeli, pomislimo, da si s tem nabiramo neprecenljive zaklade, če se srčno in krepko bojujemo. Kako lepo pravi sv. Avguštin: »Mnogo se imam sam s seboj bojevati, da premagam svoje strasti. Vedno sem v vojski s skušnjavami svojega sovražnika, ki me hoče pogubiti. Jaz vzdihujem pred Bogom svest si svoje slabosti in Bog ve, kaj moje srce trpi, on, ki vidi trpljenje in dušne bolečine, ki jih trpim. On sam, ki mu toži naše srce svojo bridkost, on sam ve, kaj smo.« Da, o Bog, mi stojimo pred teboj, in ti hočeš, da živimo po tvoji volji. Srce si nam dal, da se z njim bojujemo, čute si nam dal, da jih premagujemo, skušnjave, da jih stremo, dvome, da jih zatiramo. In ti veš, o Bog, kako se bo naš boj končal. O Bog, mi se tresemo, če pomislimo na to, kaj je človeško življenje. Mi ne razumemo tvojih potov, o Bog, a spoznamo, da se mora tu na zemlji vozati razvozljan ali zavozljati, in bo ostal celo večnost razvozljan ali zavozljan. (Jörgensen: Röm. Heiligenbilder.)

Pa ne bojmo se, ne ustrašimo se tega boja, Bog je več kot satan. Le srčno pojdemo v boj, saj vemo, da se bojujemo za svojega križanega Gospoda, ki nas ne zapusti in ki je rekel: »Ne bojte se, jaz sem svet premagal.«

Sv. Duh pravi: »Blagor človeku, ki pretrpi skušnjava; ker skušan, bo prejel krono življenje, ki jo je Bog obljubil tistim, ki njega ljubijo« (Jak. 1, 12). »Kdor preмага, ne bo poškodovan od druge smrti« (Skr. raz. 2, 11). »Kdor preмага, bo oblečen v bela oblačila, in ne bom izbrisal njegovega imena iz knjige življenja, in njegovo ime bom spoznal pred svojim Očetom in pred njegovimi angeli,« tako govori Jagnje božje v Skrivnem raz-

odetju (3, 21). »Kdor premaga, mu bom dal sedeti z menoj na mojem sedežu, kakor sem tudi jaz premagal in se vsedel s svojim Očetom na njegov sedež.« (Skr. raz. 3, 21.) Amen.

VIII.

Reši nas hudega!

Predragi v Kristusu! Ko je šel naš Gospod Jezus Kristus v trpljenje, se je zatekel v molitvi k svojemu nebeškemu Očetu. Ko so bili odpeli zadnjo pesem po zadnji večerji, takrat je vstal Jezus in šel s svojimi učenci na Oljisko goro. In jih je pustil same in je šel malo dalje od njih in padel na svoj obraz in je molil rekoč: »Moj Oče, ako je mogoče, naj gre od mene ta kelih, pa vendar ne kakor jaz hočem, ampak kakor ti!« (Mat. 26.) — Ali ni bila ta molitev prošnja »reši me hudega«? Ali ni bila ta molitev klic božjega Sina k svojemu nebeškemu Očetu, da ga reši groznega trpljenja, da vzame od njega kelih bridkosti in bolečin, da vzame od njega grozno breme človeških grehov, ki mu jih je naložila njegova lastna ljubezen do nas, da ga reši hudega?

Tudi mi smo že tolikrat molili: »Reši nas hudega!«, tudi mi smo že tolikrat prosili, naj nas obvaruje Gospod nesreče, naj nas obvaruje hudega. In zlasti zdaj v teh časih se morda bolj kot prej in večkrat kot prej zatečemo k svojemu Bogu, ki vlada usodo narodov, in morda ga prosimo bolj goreče kot kdaj poprej: »Reši nas hudega!« O, premislimo danes, kaj je to hudo, ki prosimo, da naj ga nas Bog varuje, pomislimo, ali smo morda tudi mi sami dolžni kaj storiti, ali smo tudi mi sami dolžni varovati se hudega. Premislimo torej:

I. ali je trpljenje tega sveta tudi hudo;

II. premislimo, kaj je pravzaprav res in edino hudo, in

III. kaj nas more rešiti tega hudega.

In vsaj zdaj pri zadnji prošnji očenaša, ko zavpije človeška duša kot iz globočine k svojemu Bogu, vsaj zdaj sklenimo, da hočemo biti res dobri otroci svojega nebeškega Očeta, ki se ga bomo oklenili z vso ljubeznijo svojega srca!

I. Ali je trpljenje tega sveta res hudo?

Ali ni hudo, če leži bolnik priklenjen na posteljo, zunaj pa sije solnce, zunaj pa vabi pomlad, vse raste, vse cvete, vse klije, vse se veseli solnca, on, bolnik, pa hira in umira, in v žalosti mu potekajo ure življenja. Ali ni to hudo?

Ali ni hudo, če vlada v hiši revščina? In mati vidi svoje otroke, kako jo vprašujejo s plahimi pogledi: mati, kruha, lačni smo. Pa mati nima kruha v omari in nima denarja v denarnici, nima ničesar, da bi mogla potolažiti glad svojih otrok. Ali se ji ne stiska srce v bridki bolesi? Ali ni to hudo?

In če umrje oče, če umrje mati, in stojijo sirote ob odprtem grobu — kdo bo skrbel zanje, eno srce je dozda za nje skrbelo, eno srce je dozda bilo zanje, zdaj pa je nehalo to srce biti, nehalo je živeti to srce, in sirote bodo živele same in zapuščene na tem širnem svetu. Ali ni to hudo?

In ali ni hudo, če se mora posloviti od žene mož, če se mora ločiti od matere sin, in morata daleč in ne vesta, ali bosta še kdaj videla te lepe rojstne kraje, in mož ne vé, če bo še kdaj videl ženo, in oče ne ve, če bo še kdaj videl svoje otroke, in sin ne ve, če bo še kdaj videl svojo mater. In morda čez nekaj tednov pride črna vest: tvoj mož, žena, je ubit; vaš oče, otroci, je ubit; tvoj sin, mati, je padel. Ali ni to hudo, dragi moji? O da, dragi moji, je hudo to in mi skušamo to vsak dan in vidimo dan na dan. O kako res je, kar pravi veliki trpin Job: »Človek, od žene rojen, malo časa živi in je z mnogimi nadlogami obdan« (Job 14, 1). »Vojska je človeško življenje na zemlji, in njegovi dnevi so kakor najemnikovi dnevi. Kakor hlapec hrepeni po senci in kakor najemnik konca svojega dela čaka: tako sem tudi jaz imel trudapolne mesece in sem prešteval težavne noči« (Job 7, 1—3).

In če bi ne bilo tudi zemeljsko trpljenje hudo, zakaj pa jih je Jezus toliko ozdravil? Preštejte jih, ki jim je naš dobri Zveličar vrnil vid, sluh, ki jih je očistil gob, ki jim je vrnil ljubo zdravje! —

Pa vendar, predragi v Kristusu, dosti je bilo takrat bolnikov, ki jih Gospod ni ozdravil, dosti slepih, ki jim ni dal videti, dosti še gluhih, ki jim ni dal slišati, dosti gobavih, ki jih ni očistil. Zakaj ni ozdravil vseh? — Sam nam pove, če pravi: »Blagor ubogim, zakaj njih je nebeško kraljestvo; blagor žalostnim, zakaj potolaženi bodo.« Sam nam pove, če pravi: »Kdor hoče za menoj priti, naj vzame svoj križ na svoje rame in naj hodi za menoj.«

Je hudo zemsko trpljenje, pa mnogokrat si mi z njim zaslužimo nebesa, mnogokrat in mnogim je trpljenje v zveličanje.

Saj vemo, da nam Bog pošlje trpljenje zato, da zadostimo za svoje grehe, saj je govoril Adamu: »Ker si poslušal glas svoje žene in si jedel od drevesa, od katerega sem ti prepovedal jesti, bodi prekleta zemlja v tvojem delu: v trudu se boš od nje živil vse dni svojega življenja. Trnje in osat ti bo rodila, v potu svojega obraza boš jedel kruh« (Gen. 3, 17). — Mi vemo, da trpljenje kroti našo požljivost. Saj smo že videli, kako je izgubljeni sin ponižan v trpljenju spoznal svoj greh in zatrl svojo požljivost in se vrnil nazaj k svojemu očetu. — Dalje vodi trpljenje k Bogu. Ko je sv. Ignacij bil ranjen — bil je prej vojak in ni kdove kako bogoljubno živel — ko je bil ranjen v vojski in mu je krogla zdrobila nogo in je v bolnišnici zdravil svojo rano, takrat je bral življenje svetnikov: videl je, kako so bili svetniki

vojaki Kristusovi, in sklenil je tudi sam postati iz svetnega vojaka vojak božji in res je postal velik svetnik in je silno koristil sveti Cerkvi in ji silno koristi še zdaj, ker je ustanovil družbo Jezusovo. — Trpljenje nas druží s Kristusom. Saj pravi sam naš Gospod Jezus Kristus: »Kdor hoče za menoj priti, naj vzame svoj križ na svoje rame«; in sv. Pavel pravi: »Vsi, ki hočejo pobožno živeti v Jezusu Kristusu, bodo preganjanje trpeli« (II. Tim. 3, 12).

O učimo se potrpežljivosti v trpljenju: ni zemeljsko trpljenje tako veliko hudo, da bi ne mogli iz njega pridobiti zasluženja. Saj pravi sam naš Gospod: »V svoji potrpežljivosti boste rešili svoje duše« (Luk. 21, 19).

Nosimo trpljenje kot so ga nosili svetniki in glejmo na božjega Trpina Jezusa Kristusa, na moža bolečin, ki nese pred nami težki križ, ki smo mu ga naložili mi. O ne godrnjajmo, predragi v Kristusu, saj vemo, da nam nebeški Oče pošlje trpljenje, ker nas ljubi, in če ga prosimo, da bi odvezl od nas trpljenje, ga prosimo vedno vdano v voljo božjo, prosimo ga tako kot ga je prosil njegov Sin: »Moj Oče, ako je mogoče, naj gre od mene ta kelih (trpljenja); pa ne kakor jaz hočem, ampak kakor ti!«

II. Če ni zemeljsko trpljenje res pravo hudo, kaj pa je tisto pravo hudo, kaj je tista velika nesreča, ki prosimo, da bi nas je Bog obvaroval.

»Kaj pomaga človeku, ako ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi,« tako pravi Kristus. Škoda na duši, to je največje hudo, to je največja nesreča. Reši nas hudega, reši nas greha, tako prosimo v zadnji prošnji očenaša.

Tudi da bi nas Bog varoval časnih nesreč, prosimo, a v prvi vrsti prosimo, da bi nas Bog varoval dušne nesreče. O saj veste, kako je ležal ubogi Lazar pri vratih bogataševih, in so psilizali njegove rane. Bogataš pa se je gostil pri bogato obloženi mizi in niti drobtin, ki so padale z njegove mize, ni hotel dati siromaku Lazarju. Umrl pa je Lazar, in angeli so ga nesli v Abrahamovo naročje, umrl pa je tudi bogatin in bil je pokopan v pekel (Luk. 16). Povejte mi, predragi v Kristusu, kateri je srečnejši? — Kaj pomaga človeku, ako ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi!

Da, Gospod, ne vpelji nas v skušnjavo, temveč reši nas hudega, reši nas greha! — O dragi moj, ali nisi sam čutil, kako silno si nesrečen, če si živel v smrtnem grehu? O povej mi, ali ni bilo tako prazno tvoje srce, ali ni bilo v njem nekaj kot smrtna senca, nekaj kot črna noč, ki ne pusti jasnemu trenutku v dušo? Položi roke na srce, dragi moj, in povej! O vseeno je, ali sem bogat ali reven, vseeno ali srečen na zemlji ali ne, da sem le otrok božji, da je le v mojem srcu Bog! O dragi moj, povej mi, ali nisi dovolj bogat, če si otrok božji in je nebeško kraljestvo tvoja dediščina, ali nisi dovolj srečen, če je Bog v tvojem srcu? Da, edino greh je tisto hudo, ki ga moramo nad

vse sovražiti, ki se ga moramo nad vse bati, in če molimo »reši nas hudega«, o, molimo najbolj, da bi nas Bog obvaroval greha, da bi nam Bog dal moči, da bi premagali vsako skušnjavo, da bi premagali sami sebe in svoje poželenje, da bi premagali zapeljivi svet, da bi premagali hudobnega duha.

III. Če vidimo, da je greh edino in pravo hudo, ali je pa dovolj, da mi samo malo pomolimo, da bi ga nas Bog obvaroval, ali pa smo dolžni tudi sami kaj storiti? O gotovo smo dolžni! Ali bi ne bila največja predrznost od nas, če bi molili »reši nas hudega, reši nas greha,« sami pa bi se ga nič ne varovali? O saj smo že zadnjič videli, kako se moramo varovati skušnjav.

Okleniti se moramo Boga z živo vero, s trdnim upanjem, z gorečo ljubeznijo. V ljubezni se pokaže vera in upanje, in ljubezen se pokaže v tem, če izpolnjujemo zapovedi. Božja ljubezen je tista, ki nas reši hudega. »Kdor mene ljubi, bo poslušal moj glas,« pravi Gospod. »To je namreč ljubezen božja, da njegove zapovedi izpolnjujemo; in njegove zapovedi niso težke (I. Jan. 5, 3). Ali je to ljubezen, dragi moji, če ne premagujemo skušnjav, ali je to ljubezen, če za malenkosten dobiček vržemo od sebe pravico do nebeške dediščine, ali je to ljubezen, če za umazano veselje, če za črno živalsko uživanje pustimo vnmear večno nebeško srečo, ali je to ljubezen, če za ničvredno stvar zatajimo in zavržemo Stvarnika in Boga? Odprimo svoja srca ljubezni božji! Poslušajmo apostola Pavla: »Ko bi znal preokrovati in bi vedel vse skrivnosti in imel vso učenost, in ko bi imel vso vero, tako da bi gore prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nisem nič; in ko bi razdal ubogim v živež vse svoje premoženje in ko bi svoje telo dal, tako da bi gorelo, ljubezni pa bi ne imel, mi nič ne pomaga« (I. Kor. 13, 2, 3). Ljubezen ta je, ki nas druží z Bogom, saj pravi učenec ljubezni, sv. Janez: »Bog je ljubezen, in kdor ostane v ljubezni, ostane v Bogu in Bog v njem« (I. Jan. 4, 16). In ljubezen se ne ustraši nobene žrtve in nobenega trpljenja. Če vidimo, kako se hudobni svet trudi za greh, kako se trudi za pekel, kako se trudi za satana, ali ne bomo mi storili vsega za čednost, ali ne bomo storili vsega za nebesa, vsega za Boga? Ali se ne bomo bali greha bolj kot smrti? Da, dragi moji, to se pravi »ljubiti Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca, iz vse svoje misli, iz vse svoje moči.«

Z ljubeznijo do Boga pa mora iti roko v roki ljubezen do bližnjega. Saj pravi Gospod, da je druga zapoved »ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe,« enaka prvi, ki pravi »ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca.« In sv. Janez pravi: »Ako kdo reče »ljubim Boga« in sovraži svojega brata, je lažnik. Kdor namreč ne ljubi svojega brata, ki ga vidi, kako more ljubiti Boga, ki ga ne vidi. In to zapoved imamo od Boga, da, kdor ljubi Boga, naj ljubi tudi svojega brata!« (I. Jan. 4, 20, 21.)

Eno srce je bilo na zemlji, ki je ljubilo Boga tako kakor zasluži, eno srce, ki je ljubilo svojega bližnjega bolj kot sebe. To je bilo presveto Srce našega Gospoda Jezusa Kristusa. O predragi v Kristusu, združimo se vsi v ljubezni Kristusovi; on nas vabi, on nas kliče, ne preslišimo tega glasu! Kdor ima v svojem srcu že to ljubezen, o naj ne pusti, da bi mu jo ugasnil vihar greha, naj ne pusti, da bi mu jo izrval iz srca hudobni duh, oče sovraštva. Kdor pa še nima te ljubezni, kdor še ni pustil greha, o naj vsaj danes ne zakrknje svojega srca, da bi preslišal Gospodov glas: »pridite k meni vsi, ki ste trudni in obteženi, in jaz vas bom pokrepčal!« Vsaj danes naj pride h Gospodu in odpre svoje srce njegovi ljubezni, o naj pride in naj poklekne pred svojega Odrešenika in mu reče: »Gospod, od danes za naprej sem tvoji; reši me hudega, reši me greha!«

In vsi pojdemo, saj imamo vsi enega Očeta v nebesih, saj imamo vsi enega brata Jezusa, vsi pojdemo k njemu in se mu darujemo in ga prosimo: »Gospod, glej, mi vsi hočemo biti tvoji; mi vsi se hočemo varovati greha. Reši nas hudega, reši nas tudi drugih nesreč, če je to dobro za našo dušo!«

Reši nas hudega! Iz globočine vpijem k tebi, o Gospod, Gospod, usliši moj glas; naj poslušajo tvoja ušesa glas moje prošnje! (Ps. 129, 1.) Tako kličemo, kadar molimo očenaš. O predragi moji, kolikrat smo že molili to molitev, kolikrat smo že zaklicali iz te solzne doline k svojemu Očetu!

In spet vam ponavljam danes: nismo sirote, dragi moji, mi imamo Očeta, nismo sami in zapuščeni, mi imamo božjega brata Jezusa Kristusa in po njem neštevilno bratov; nismo siromaki, mi imamo dom v nebesih.

In če je naš oče Bog, ali ne bomo tudi mi otroci njegovi; in če je Kristus naš brat, ali ne bomo tudi mi bratje njegovi; in če so nebesa naš dom, ali bomo mi zapustili to lepo domačijo in služili satanu?

O predragi v Kristusu, iz srca strah, iz srca žalost, iz srca bridkost! V srcih naših mora biti veselje otrok božjih, v srcih naših mora biti veselje bratov Kristusovih, veselje dedičev nebes; v srcih naših mora biti ljubezen Kristusova!

Če pa pride strah, če pa pride žalost, če pride bridkost, ali nismo otroci božji? Pridimo k svojemu Očetu in ga prosimo, naj nam dá, saj on vé, »česa potrebujemo«. Saj pravi sam Gospod: »Ne skrbite, kaj boste jedli, ali kaj boste pili, ali s čim se boste oblačili! — Saj vaš Oče nebeški vé, da vsega tega potrebujete!« Prosimo ga, naj nas varuje hudega, najbolj pa ga prosimo, naj nas varuje greha, ki je največje hudo, in tudi sami iščimo najprej kraljestva božjega in njegove pravice, in vse drugo nam bo navrženo.« Če bomo mi storili vse za Boga, o,

bodimo potem brez skrbi, da nam bo dal nebeški Oče vseh milosti, ki jih potrebujemo, če bomo mi storili vse, potem bomo sami nekako pomagali Bogu, da bodo uslišane prošnje očenaša. Če bomo mi storili vse, potem pridimo brez skrbi kot dobri otroci k svojemu neskončno dobremu Očetu, saj pravi naš božji brat in Gospod Jezus Kristus: »Kdo izmed vas očeta prosi kruha, pa mu bo kamen dal; ali ribe, mu bo li namesto ribe kačo dal; ali ko bi ga jajca prosil, mu bo li škorpijona dal? Ako torej vi, ki ste hudobni, znate dobre darove dajati svojim otrokom, koliko bolj bo vaš nebeški Oče dal dobrega duha tistim, ki ga prosijo« (Mat. 7; 9—11). Amen.

Trpljenje v svitu božje previdnosti.

Govori za vojne pobožnosti ob svetovni vojski. — Spisal dekan Anton Skubic.

I.

Verniki, v bridkih časih se zbiramo v svetišču in prosimo Boga milosti in usmiljenja. Skrbi nas sedanost, skrbi nas prihodnost, skrbi nas vse! Morda smo že mnogo molili in ne vidimo uspeha ter nam začne upadati srce, češ, saj nisem uslišan, saj me Bog noče poslušati! Poslušalci moji, zdi se mi, da smo nekoliko preveč nepočakljivi in da se premalo opiramo na neskončno božjo previdnost in modrost. Premalo morda poznamo nebeškega Očeta in njegovo ljubezen do svojih otrok! Bolj kakor kdaj nam lahko segajo v srce besede našega ljubeznivega Zveličarja: »Povem vam, ne skrbite za svoje življenje, kaj boste jedli, tudi ne za svoje telo, kaj boste oblačili. Ali ni življenje več kot jed, in telo več kot oblačilo? Poglejte ptice pod nebom, ki ne sejejo in ne žanjejo in ne spravljajo v žitnice, in vaš nebeški Oče jih živi. Ali niste vi veliko več kakor one? Kdo izmed vas pa more pridejati k svoji dolgosti s svojo skrbjo le en komolec? In za obleko, kaj skrbite? Poglejte limbarje na polju, kako rastejo; ne delajo in ne predejo, pa vam povem, da še Salomon v vsej svoji časti ni bil tako oblečen, kakor njih eden. Če pa travo na polju, ki danes stoji in se jutri v peč vrže, Bog tako oblači, koliko bolj bo vas, maloverni! Ne skrbite tedaj, rekoč: Kaj bomo jedli, ali kaj bomo pili, ali s čim se bomo oblačili? Saj vé vaš nebeški Oče, da vsega tega potrebujete. Išcite tedaj najprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to vam bo privrženo!« (Mat. 6.)

Ali niso te besede kakor hladilni balzam za skrbeča in trpeča srca v današnjih dneh? V dnevih skrbi in trpljenja ne smemo pozabiti na neskončno previdnost božjo. Verniki, ko vidimo in nosimo toliko trpljenja, moramo tudi vedeti, kaj je trpljenje v božji previdnosti, in zakaj moramo trpeti tudi mi,

da ne bomo začeli dvomiti nad božjo previdnostjo in modrostjo. Naj vam nekoliko govorim ravno o tej božji previdnosti in o namenih, ki jih ima Bog z nami, ko nam pošilja ali vsaj dopušča trpljenje, da si znamo bridkosti današnjih dni obrniti v pravo dušno korist! V nekaj govorih bomo skušali odgovoriti na vprašanja: Odkod in čemu zlo na svetu? Zakaj je neenako razdeljeno? Zakaj Bog dopušča zlo in greh na svetu? Rečem, samo skušali bomo na ta vprašanja vsaj nekoliko odgovoriti! Zakaj popolnega odgovora ne moremo dati, kadar nam je govoriti o božji previdnosti in modrosti! Ob tej nepojmljivi božji popolnosti moremo samo s sv. Pavlom vzklikniti: »O globočina bogastva, modrosti in vednosti božje! Kako nedoumljive so njegove sodbe in neizsledna njegova pota! Zakaj kdo je spoznal misel Gospodovo, ali kdo je bil njegov svetovalec?« (Rim. 11, 33.)

Verniki, odkod toliko trpljenja in bridkosti v življenju? Od Boga? Od začetka gotovo ne! Bog vsemogočni in vsedobri gotovo nima veselja nad človeškim trpljenjem. Ne smemo ga imeti za trdosrčnega tirana, ki bi se veselil, ko bi se njegove stvari zvijale pod njegovimi udarci, kakor se je radoval cesar Neron, ki je zažgal mesto Rim, samo da se je pasel nad pogledom, kako njegovi revni državljani begajo v strahu in trepetu semintja! Bog ni Neron, ampak dobrota sama in usmiljenost! Bog ni trinog, ki bi hotel s človeka dreti živo kožo, da se revni zemljan vije pod bolečinami!

Kar je Bog ustvaril, je bilo od začetka vse dobro. Saj nam sveto pismo pripoveduje po ustvarjenju vsakega posamičnega dneva, da je Gospod pogledal svoje delo, in da je bilo vse dobro! Tudi človeka ni ustvaril za trpljenje, ampak da bi gospodoval nad ustvarjenim svetom in bi ga užival v vsej sreči in veselju; zasadil mu je celo vrt veselja in je človeka postavil sredi tega veselja. Ni se mu bilo potiti v vročini in ne trepetati v mrazu. Ni se mu bilo bati divjih zveri, saj so mu bile pokorne kot svojemu gospodu; bolezen in hromota mu nista pretili, saj še celo smrt zanj ni imela žela. Tudi njegovo poželjenje mu ni moglo delati bridkosti in nepokoja, saj mu je gospodovala lepo urejena duša. Vsega naj bi bil imel, vse posedel, vse užival, kar bi pozelelo njegovo pokojno srce. Ne moremo si misliti lepše harmonije med dušo in telesom, med človekom samim in drugimi ustvarjenimi bitji, ki so bila vsa poklicana v življenje samo zaradi človeka, da bi ga osrečevala. In to nekaljeno veselje naj bi našlo svoj zaključek v večnotrajajočem raji nebeškem. Pa te sreče Gospod Bog ni pripravil samo Adamu in njegovi tovarišici, ampak naj bi bila tudi dediščina vseh njegovih potomcev, tudi nas. Samo eno željo naj bi bil človek zato izpolnil svojemu dobrotnemu Bogu: »Od vsega drevja smeta jesti, od enega drevesa pa ne smeta jesti!« Samo to edino željo naj bi bila izpolnila, pa ne bi

bila nikdar okusila nikakega trpljenja, ampak iz časnega veselja bi se bila preselila v veselje večno!

Veste pa, dragi verniki, da naš glavar Adam te želje ni izpolnil, ampak je grešil, kakor nas uči sveta vera; srečo, ki jo je dobrotni nebeški oče namenil nam in njemu, je zapravil in s tem razlil morje gorja po vesoljnem svetu. »V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh, dokler se ne povrneš v prah, iz katerega si vzet; zakaj prah si in v prah se boš povrnil!« To je pravična sodba za Adama. »Zemljo boš obdeloval, pa ti bo rodila trnje in osat!« Pa tudi Eva dobi svoj del v usodnih besedah: »V bridkosti boš rodila svoje otroke!« — Kakor pa se je nepokorni človek uprl zoper svojega Boga in Gospodarja, tako se je zoper človeka uprlo tudi vse stvarstvo, ki naj bi bilo po božji naredbi služilo edino človeku. Stvarstvo je postalo divje, in divja je postala tudi telesna polovica človekova; v meso je šinila postava, ki se odslej bori zoper človekovega duha, nad katere upornostjo se je tako bridko pritoževal celo veliki samokrotilec sveti apostol Pavel. Torej ne od Boga, ampak od človeka je vse gorje in vsa bridkost in vsa nesreča in vse trpljenje!

Ali pa je samo od prvih staršev vse gorje, ki danes tlači svet? Da bi tako bilo! Da bi le ne bilo drugega gorja! Toda najbolestnejše bridkosti si je človek naložil s svojimi osebnimi grehi in zmotami! Stopite v bolnišnice in obiščite posamične postelje, pa boste videli boleznih tako grde in ostudne; ni jih kriv nihče drugi, kakor greh teh bolnikov samih. Niso nastale le slučajno, priklicali so jih usmiljenja vredni bolniki s svojimi grehi nadse. Ostudnost njihova se ne dá popisati, in naša sramežljivost si ne upa navajati njihovega imena. Medicina in morala jih imenujeta grehe razkošja in živalske poželjivosti. Mnogi samomori današnjih dni so le posledica teh zmot novih časov. Revščina in sramota sta okrasek teh grehot, ki se skušajo skriti pred očmi poštenih ljudi! Domov prihajajoči vojaki vedo mnogo povedati o teh ostudnih grehih in njihovih posledicah, ki razjedajo prej zdrave in srečne ljudi. Da bi ne govorili o njih! Škoda se nam zdi vsake sramežljive duše, ki bi nanjo po tem pripovedovanju padla kaka senca! In kako slabe posledice rodi lenoba, kakšne posledice ima pijanost in nezmernost! Kaj bi vam jih opisoval, saj jih lahko sami gledate z lastnimi očmi! Naj vas morda še spominjam na gorje, ki si je otroci nakladajo z nepokorščino do staršev? Kdo prešteje solze, ki jih izsiljuje iz oči greh ljudem, ki bi lahko pošteno in srečno ter zadovoljno živeli? — Kdo bo tako predrzen, da bi si upal trditi, češ Bog je kriv tega gorja? O resnično, to je trnje, ki si je ljudje prav sami nastirajo na pot svojega revnega življenja; to so biči, ki si jih ljudje sami pletejo; to je žolč, ki si ga grešniki sami nalivajo v kupo! Ne, nad Bogom se ne moremo in ne smemo pritoževati zaradi tako obilnega gorja, ki tlači svet! Adam, naš glavar, ga je mnogo zakrivil, mi pa smo temu bremenu le še pridejali s svojimi osebnimi grehi!

Pa mi morda porečeš, dragi poslušalec: »Saj je Jezus Kristus, drugi Adam, vendar zadostil za grehe vseh ljudi, saj je nase sprejel neskončne bolesti, saj od podplatov do temena ni bilo na njem zdravega mesta, saj je neskončno zadostil za to, kar je naš prvi oče zakrivil!« Gotovo, verniki, še več, neskončno več je Jezus Kristus storil, kakor je bilo potrebno, in storil je za vse. Pa vendar je še toliko gorja na svetu in leži nad človeškimi otroki, kakor mora, dokler potujejo po tej revni zemlji in solzni dolini! Tudi sedaj, ko je že davno tekla odrešilna kri po deblu svetega križa! Kje je torej previdnost nebeškega Očeta, ki skrbi za vse svoje otroke in jih ne pozabi, četudi bi mati pozabila dete svojega naročja? Da, le občudujmo to nepojmljivo previdnost božjo! Gospod Bog nam dopušča trpljenje tudi po končanem odrešenju, ker hoče doseči svoje najsvetejše namene, ki jih ima z nami. In kakšne namene?

Dvojne vrste ljudi so na svetu: grešniki in pravični. Glejte, s trpljenjem hoče Bog grešnike pripeljati na pravo pot, da se po njej rešijo. Trpljenje pripelje grešnika do tega, da spozna svoj greh, da ga obžaluje in se povrne k svojemu Bogu. »Bridkosti, ki nas tlačijo, nas priganjajo, da se vrnemo k Bogu,« govori sveti Gregor Veliki. Kakor skrbni oče, ki pograbi za šibo, da otroka varuje pogube, tako dela nebeški oče. Pošilja nam nesreče, da svojega srca preveč ne navežemo na ta svet in njegove dobrine; on nas ponižuje, da se ne udamo prevelikemu napuhu; pošilja nam bolezni, da si preveč ne želimo ostati vedno na tem bornem svetu, da nam oslabi čutno veselje. »On rani in celi, on udarja, njegove roke pa ozdravljajo,« pravi mnogopreizkušeni Job (5, 18).

Bratje egiptovskega Jožefa so spoznali svojo hudobijo, ki so jo zakrivali nad svojim bratom, in jo obžalovali tedaj, ko jih je zadela bridkost in pomanjkanje. Tedaj so govorili: »Mi smo zakrivali, kar trpimo, zakaj mi smo grešili zoper svojega brata.« — In izgubljenega sina v oni prekrasni priliki, ki v njej slika naš nebeški učenik z božjim mojstrstvom očetovsko ljubezen in skrb za izgubljeno ovčico, kaj ga je ganilo, da je začel spoznavati, obžalovati in objokovati svojo hudobijo in da se je vrnil v hišo svojega očeta? Ali ne lakota in sila vsakovrstna? — Poprašajte same sebe, kdaj ste bili najbolj boguvdani! Poprašajte usmiljeno sestro ob bolniški postelji, ki z občudovanja vredno potrpežljivostjo in ljubeznijo streže bolnikom, pa vam bo povedala, koliko ljudi, ki so mislili, da se mora pred njimi ukloniti Bog in celi svet, ki so leta živeli bogopozabljeni in grešno in niso nikdar mislili na svojo dušo in na večnost, pa jih je udarec za udarcem, ki je padal na njihova grešna ramena, pripeljal korak za korakom zopet k spoznanju in k Bogu! — O preljubi, oni dan, veliki dan vesoljne sodbe, ko se bo razodela vsa božja previdnost, se bo pokazalo, koliko ljudi je pripeljalo ravno trpljenje in križ na Sodnikovo desnico in jih je rešilo večne pogube. Milijoni greš-

nikov bi se ne bili obrnili k Bogu, ako bi jim križ ne bil pokazal te zveličavne poti! Naj bi grešnik torej ne hrepenel po lahkem življenju, ampak naj bi le srčno prosil Boga, naj mu bo toliko milostljiv in mu pošlje dolgo bolezen, ki je tako izdatno sredstvo za večno zveličanje. Nesreča za grešnika je nagla smrt, ne pa dolga bolezen in težak križ!

Pa če grešniki trpijo, je razumljivo. Zakaj pa morajo trpeti tudi pravičniki? Tudi tem je križ dobrot. »Dobro je za moža, ki je od mladosti nosil breme!« pravi prerok Jeremija. Trpljenje čisti človeka, kakor ogenj čisti zlato. »Dobro je zame, da sem bil ponižan, da se učim tvoje postave,« je dejal trpeči psalmist. V trpljenju uspeva čednost, zakaj trpljenje je zemlja, v katero se sadijo najlepše kreposti, na kateri najboljše prosprevajo. »Na kameniti zemlji,« tako piše sv. Francišek Saleški, »raste najbolj zlahtno vino. Čednosti, ki rastejo v sladkostih, so navadno omahljive, kakor cvetlice iz cvetličnjaka. A čednosti, ki nastanejo sredi bridkosti, te so močne in stanovitne.« Odtod tudi stanovitnost svetnikov, ki jo tako po pravici občudujemo! Ti so lahko klicali s sv. Pavlom: »Kdo nas bo ločil od ljubezni Kristusove? Ali nadloga, ali stiska, ali lakota, ali nagota, ali nevarnost, ali preganjanje, ali meč? Ne smrt, ne življenje, ne angeli, ne poglavarstva, ne oblasti, ne sedanje, ne prihodnje, ne moč, ne visokost, ne globočina, ne druga stvar nas ne bo mogla ločiti od ljubezni, ki je v Jezusu Kristusu, Gospodu našem!« (Rimlj. 8, 35 sl.) Preljubi verniki, v ognju se čisti zlato, in peč preizkusi, ali je posoda dobro narejena, in trpljenje preizkusi človeka, ali je izvoljen med število otrok božjih. Tudi ti sam uvidevaš, dragi vernik, da morda še nikdar nisi tako goreče molil in hodil za procesijo, kakor sedaj ob dnevih bridkosti in žalosti in trpljenja in strahu in bojazni! Sila uči moliti! O čudovita božja modrost in previdnost!

Božja previdnost sodi o trpljenju čisto drugače, kakor sodimo mi. Čim več namreč je trpljenja, tem lepše plačilo hoče dati Bog svojim izvoljenim. Nobena stvar ni zaslužnejša pred Bogom, kakor trpljenje, ki je prenašamo z udanostjo, ker nas nobena stvar ne dela Kristusu podobnejših, kakor križ, ki je bil del njegov celo življenje. Ob nobeni priliki se naša zvestoba do Boga ne pokaže v tako lepi luči, kakor v trpljenju. Ali je kaj posebnega, ako smo Bogu zvesti takrat, kadar nas obsiplje z dobrotami? Ali je kaj posebno velikega, ako izpolnjujemo božjo postavo, kadar nam kar pod prsti rodi ta pokorščina lepe sadove? Naš Zveličar je blagroval le tiste, ki tudi v bridkosti ostanejo njemu zvesti! Tako je namreč dejal svojim apostolom: »Blagor vam, kadar vas bodo kleli in vse hudo zoper vas lažnivo govorili zavoljo mene; veselite se in od veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih; zakaj tako so preganjali preroke, ki so pred vami bili!« (Mat. 2, 11—12.)

Le, ako imamo te nazore o križu in trpljenju, bomo umevali vedenje naših svetih mučencev v trpljenju in v očigled smrti, pa najbridkejše smrti. Čujte nekaj besedi o nežni devici sv. Neži! Sv. Ambrozij piše o njej: »Možje naj se začudeni ozro nanjo, tudi nežna mladost naj ne zdvoji. Strme naj poročeni, posnemajo naj jo neporočeni! V trinajstem letu je pretrpela mučeništvo. Ali je pač bilo prostora za rane na telesu tega otroka? Glej, ta otrok, na čigar telesu je bilo komaj prostora za mučeniško železo, je imel poguma dovolj, da pretrpi njegove muke. Četudi nevešča smrti, je vendar pripravljena morilnemu meču besnega vojaka dati celo telo. Nobena nevesta ne teče tako veselo svojemu ženinu nasproti, kakor hiti ta devica na morišče, vzradoščena nad svojo srečo. Vse joka, ona ne potoči nobene solze; vse strmi, da more ona, ki je komaj okusila življenje, tako lahko je žrtvovati. Glej, krvnik trepeče, kakor bi bil sam žrtev; njegov obraz prebledi zaradi povelja, da umori devico, ki smrt zaničuje!« Razumete čudoviti blagoslov trpljenja? Ali umevate, kaj je trpljenje v očeh božje previdnosti? Je pač bridko zdravilo, pa tako neskončno izdatno, da niti Gospod Bog ne pozna izdatnejšega! Trpljenje rodi zlate čednosti in zlato večnost.

Verniki moji, ali sedaj vsaj nekoliko umevate, zakaj v tej strahotni vojski tudi nad nedolžne pade toliko križev in bridkosti? Razumete vsaj nekoliko namene, ki jih ima pri tem neskončna božja previdnost? Razumete, zakaj toliko poštenih kristjanov tako neizmerno trpi v teh bridkih razmerah, dočim se toliko zlobnikov smeje? Nekaj strašnega je peklenški kamen, lapis infernalis, s katerim zdravnik žge bolečo rano, pa tako postrga vso gnilobo in rano tako lepo očisti in ozdravi! To, verniki, je trpljenje sedanjega časa!

V procesijah hodimo Boga prosit, naj nas obvaruje nezgod. Prav je tako, le prosimo za to. A predvsem pa prosimo, naj nam Gospod da poguma, da trpljenje, pred katerim noben izvoljenec ne more biti za stalno obvarovan, v duhu krščanskega naziranja tudi prenesemo in vdano molimo neskončno božjo previdnost, ki ima z nami najsvetejše namene, ki jih mi za sedaj še ne razumemo, razumeli pa jih bomo ob dnevu, ki ga ima zapisanega sam Gospod! Zakaj tako govori Gospod: »Moje misli niso vaše misli, moja pota niso vaša pota. Kakor je nebo višje od zemlje, tako so moje misli višje od misli vaših!« Amen.

II.

Ko je naš Gospod nekoč govoril o ljubezni do sovražnikov, je postavil za zgled ljudem nebeškega Očeta, ki v svoji ljubezni daje solncu sijati na dobre in hudobne in deževati na pravične in krivične. In res je tako, kakor je naš Učenik govoril, in kakor nas uči tudi vsakdanja izkušnja. Bog dá solncu sijati in deževati, pa tudi točo bíti na dobre in hudobne, krivične

in pravične. To božjo dobroto nekateri ljudje tako težko pojmujejo, da celo dvomijo nad božjo pravičnostjo in marsikdaj kritizirajo božje naredbe, češ, kje je pravičnost, ker se marsikaterim grešnikom tako dobro godi, pravičniki pa tako često zdihujejo pod udarci nesrečne usode! Najboljši ljudje padajo v vojski, hudobneži pa se veselijo in odnašajo vedno zdravo kožo! Molitev je prazno delo, božja previdnost v teh dnevih nesreč in bridkosti pred našim razumom ne more obstati! Naj vam torej nekoliko izpregovorim o božji previdnosti in o neenakirazdelitvi zla na tem svetu, ker se zdi, kakor bi res Gospod marsikdaj grešniku bolj prizanašal s trpljenjem kakor pravičnemu!

Recimo, da se grešniku res že na tem svetu vedno ali vsaj marsikdaj bolje godi, kakor pa pravičniku; ali iz tega sledi, da ni božje pravičnosti in previdnosti? Da se Bog ne zavzema po pravici za ta svet? Kaj pa je božja previdnost? Skrb za stvari, ki z njo Bog vse tako vodi in vlada, da vselej doseže svoje najsvetejše namene, svoj cilj. In kakšen cilj, kakšen namen? Zveličanje ljudi! To pa seveda le tedaj, ako ljudje sami hočejo in sami sodelujejo. Kaj pa je človekov zadnji namen? Čast božja, poveličanje božje! To je zadnji in poglobitni namen, za katerega je Bog vse ustvaril. Vsak človek, pa naj hoče ali noče, mora svoje doprinesiti za ta namen; prostovoljno, ako izpolnjuje božjo postavo, neprostovoljno pa, ako se tej postavi upira in dela greh. Človek bo Bogu dajal čast ali s svojim poveličanjem v nebesih, ali pa s svojim pogubljenjem v peklju. Kakor bo izvoljen poveličeval v nebesih božjo dobrotnost in ljubezen, tako bo pogubljenec poveličeval božjo pravičnost v peklju s svojim obupom, ker s tem obupom bo kazal, kaj je izgubil, ko je izgubil neskončno svetega Boga. Torej krivičnik ne bo Gospodu Bogu v pogubljenju dajal nič manjše časti, kakor izvoljenec v nebesih! Ali umevate božjo previdnost, ki vselej doseže svoj namen?

Bog dosega svoj namen, četudi dopušča, da se grešniku na tem svetu dobro godi. Ravno v tem najlepše kaže, da ves svet vodi in vlada po svoji nepojmljivi previdnosti in modrosti in pravičnosti. Zakaj daje grešniku srečne in vesele dneve in ga često obsiplje z dobrotami? S tem hoče grešnika zase pridobiti. Da, res je, kakor hitro se je človek z grehom obrnil od Boga, bi se bil po vsej pravici tudi Bog lahko od njega odvrnil za večno, lahko bi ga bil od sebe pahnil za večno! Toda glej, kakor skrbni oče porabi vsa sredstva, da bi pripravil svojega izgubljenega sina na pravo pot, sedaj ga išče z milobo, sedaj zopet s strogoostjo, tako dela tudi naš ljubi Oče v nebesih. Sedaj poprime za šibo, sedaj zopet za dobroto. Grešniku deli dobroto kakor svojemu najljubšemu otroku in hoče z milobo stresati žerjavico krivičniku na glavo. Z vezjo ljubezni vleče nase tistega, ki je

zaslužil le udarce njegove pravične roke. »Kaj bi bil moral še storiti svojemu vinogradu, pa nisem storil?« tako povprašuje pri preroku Izaiju (3, 4). Nič ne dé, ako često ta dobrotnost stori grešnika le še bolj zakrknjenega in drznega, da zakliče: »Ha, grešil sem, in kaj hudega se mi je zgodilo?« Nič ne de, ako božja miloba trdovratnika morda stori le še bolj trdega! To nič ne de! Bog hoče pokazati svojo potrpežljivost že zaradi samega sebe. Kako bi mogel drugače pokazati svojo neskončno tolažilno lastnost, svojo prizanesljivost, ako bi grešnika takoj za vsako pregreho pri priči kaznoval? Gospod prizanaša zaradi grešnikov samih, kakor veli knjiga Modrosti: »Polagoma kaznuješ nje, ki zaidejo, in jih opominjaš, v čemer se pregreše, in jih nagovarjaš, da naj hudobijo zapustijo in v tebe verujejo, o Gospod! Ne kakor da bi ne bil v stanu v boju hudobnih pravičnim pcdvreči ali jih po grozovitih zvereh ali s trdo besedo naenkrat pokončati, temveč da si jih polagoma sodil ter jim dajal odlog k pokori, dasiravno si vedel, da je njih rodovina hudobna in da jim je hudobija prirojena, in da se ne bo njih misel nikdar izpremenila« (12, 2, 9). Z dobroto hoče Bog dajati priliko k pokori!

Bog včasih dopušča, da se grešnikom na tem svetu dobro godi. Zakaj? Da jim malo dobrega, ki so je morda storili, povrne na tem svetu. Noben človek namreč na tem svetu ni tako hudoben, da bi nikdar ne storil tudi kaj dobrega, bodisi s kako miloščino ali drugim ljubezenskim delom. Ta dobra dela so sicer male vrednosti, ker niso storjena v stanu posvečujoče milosti božje, pa so vendar nekaj dobrega, in Bog pravični hoče vse dobro, kar ga je človek storil, po pravici tudi povrniti in poplačati. On dobro plačuje, zato nobene dobrote noče pustiti brez plačila. Četudi ni dolžan za to dati kakega plačila, ker ni storjeno v stanu posvečujoče milosti božje, pa vendar poplača s časnimi dobrotami, z bogastvom, častjo, zdravjem. To je, lahko bi rekel, plačilo dninarja. Kakor ima dninar pravico zahtevati le to, kar je s svojo dnino iskal, tako tudi grešnik za svoje dobro delo nima iskati drugega plačila kot to, ki je je iskal, namreč časne dobrote. Ako mu Bog to plačilo res tudi dá, ali ga bomo za to zavidali? Ali bo gospodarjev sin, dedič vsega očetovega imetja, zavidal dninarja za nekaj grošev? Ali bo pravični, dedič nebeškega kraljestva, grešniku zavidal tako majhno plačilo, kakor so časne dobrote? Gotovo ne! Obžaloval jih bo, da se toliko trudijo za časne dobrote, dočim bi si vendar z istim, da, z veliko manjšim trudom lahko priborili nevenljivih in večnih dobrot!

Kraj popolnega povračila, dragi verniki, pa ni ta svet, ampak si je to povračilo Gospod Bog prihranil za večnost! Mnogokrat se zdi, kakor bi Gospod spal in bi zatiskal svoje oči pred hudobijami grešnikov, kakor bi jih ne videl ali jih ne hotel videti. Toda to spanje je kakor levovo

spanje, ki spi z odprtimi očmi; on navidezno spi, pa se bo vzbudil, kakor je storil na vihnem morju, in je vstal in zapovedal vetrovom. Da, vzbudil se bo in pojde v sodbo z grešniki! Kdaj se bo vzbudil? Takrat, ko se oko grešnikovo ob smrti zapre in se mu takoj odpre drugi svet; takrat, ko se grešnik neposredno po smrti zbudi pred vsevidnimi očmi svojega večnega Sodnika! Kdaj se bo Gospod vzbudil? Tedaj ob koncu dni javno in slovesno pred vsem svetom, poslednji dan! Da, sedaj Gospod potrpežljivo čaka, tedaj pa se bo vzbudil in pojde v sodbo z grešnikom, v strogo sodbo!

Vernik moj, ako hočeš razmišljati, zakaj Gospod trpi toliko zlobnikov, ki veselo in dobro živijo, in jih Bog morda celo z dobrotami obsiplje, pa zato ponosno dvigajo svoje glave, pa žive v obilici in bogastvu, prosti vsakih stisk in bridkosti, ne razmišljaj predolgo, ampak pojdi v svetišče božje neskončne previdnosti in spomni se njih konca! »Kako so bili pokončani, hitro so izginili, poginili so zavoljo svoje hudobije!« pravi psalmist (Ps. 72, 19). — Glej na ubogega Lazarja; pač mu je bilo težko verovati v božjo previdnost in pravičnost, ker mu je kljub njegovi poštenosti manjkalo najpotrebnejšega, dočim se je bogatin valjal v obilici in se gostil pri bogato obloženi mizi! Težko mu je bilo verovati v božjo pravično dobrotnost, ko je drgetal v mrazu, hudobnik pa se je oblačil v svilo in baržun. Pa Gospod je prenašal prevzetnost bogatinovo, da ga je kaznoval v večnosti. »Bogatin je umrl in je bil pokopan v pekel; tudi Lazar je umrl, pa so ga angeli nesli v naročje Abrahamevo!« Ali torej vidite, zakaj se hudobnemu na tem svetu dobro godi? Ali moreš skomizgati z ramenj nad neskončno božjo pravičnostjo in previdnostjo? Čas in kraj plačila ni tukaj, ampak si je Gospod prihranil za večnost!

Pa zakaj moramo mi, ki smo vendar mnogo boljši kakor toliko grešnikov, često toliko trpeti, da se niti primerjati ne da z onim, kar ima prestatu krivičnik? Verniki, ravno v tem se nam kaže ista neskončna dobrotnost in previdnost božja!

Gospod hoče, da na tem svetu s tem trpljenjem storimo vreden sad pokore. Ali nam ni treba nobene pokore, ali smo prosti vsakega greha? »Ako pravimo, da nimamo greha, sami sebe zapeljujemo, in resnice ni v nas,« veli sv. Janez. Pa če pogledamo v svojo notranjost, koliko prahu bi našli, ki ga treba pomesti! In potem grehi prejšnjega življenja, grehi mladosti, grehi moške dobe, ali se ne kopicijo cele gore pred našimi očmi, ako nočemo biti slepi? Res je, grehi so nam bili odpuščeni, ko je božji namestnik nad nami izgovoril mogočno besedo: »Jaz te odvežem od tvojih grehov,« in večne kazni so nam bile tudi v istem trenutku odpuščene; kaj pa časne kazni? Ali smo zanje že storili vreden sad pokore? Zgoditi se mora, če ne tukaj, pa tam v čistilišču! Pokora sedanjega časa pa se ne da primerjati s pokoro po smrti. O dragi moji, kako zelo bi

morali hvaliti božjo neskončno dobrotnost in previdnost, da nas čisti tukaj, da nam prizanese tam! Kako bi morali proslavljati božjo pomoč, ki nam daje priliko, da delamo pokoro tukaj in smo jo prisiljeni delati, ker sami bi si je gotovo premalo naložili in bi nas čakalo vse le za večnost! Tu pa pride Gospod s svojo nedopovedljivo previdnostjo in modrostjo ter nam sam naloži križ in težave in bridkosti, ki so tako primerne, da z njimi storimo pokoro in se tako rešimo neprimerno večje pokore v večnosti. — Kje je kristjan, ki to pomisli, pa bi dejal, da Gospodova previdnost ni neskončna in neskončna njegova dobrota, ki se tudi v trpljenju, ki ga nam pošilja, kaže v tako neskončno lepi luči! Da, da, prav je imel trpeči David, ki je tudi v svojem trpljenju klical: »Misericordias Domini in aeternum cantabo, usmiljenje božje bom opeval na vekel«

S trpljenjem hoče Gospod v nas utrditi vero in zaupanje vase in nami s tem pomnožiti zasluženo za oni svet. Ko je prišel na morju vihar nad apostole in so se jeli bati, tedaj jim je dejal njih Učenik: »Kaj se bojite, maloverni?« kakor bi hotel reči: Toliko časa me že poznate in bi morali vedeti, da sem jaz gospodar veseljstva, in da vem, kaj se godi in zakaj se to godi, torej bi morali imeti vsaj nekoliko žive vere v mene in zaupanja! Da, Gospod včasih pošilja pravičnim trpljenje, da jim utrdi vero in zaupanje v Boga! Ljuba duša, kolikokrat se ti morda krči srce, ako zreš v prihodnost in misliš na to in ono, ki te še čaka! Kje je tvoja vera v previdnost božjo in neskončno modrost? Ali nismo vedno v rokah božjih? Ali more brez njegove najsvetejše volje pasti samo en las s tvoje glave? »Gospod, reši nas!« so klicali apostoli, ko so jih zagrinjali morski valovi. Da, tako je! Oprostite mi izraz, dokler nam voda v grlo ne teče, kako težko se spomnimo na Boga, kako težko se pripravimo k molitvi; pomoči iščem tam, kjer je je najmanj, ne pa pri njem, ki je vsa naša pomoč; zidamo samo na svojo moč, ne pa nanj, od katerega prihaja ves blagoslov. Glejte, zato dopušča Gospod Bog, da pridejo nad nas včasih bridki dnevi, in nas uči s tem moliti in vanj zaupati. Vsakdanja izkušnja nas uči, da se ljudje tem bolj odtujijo Bogu, čim bolje se jim godi, in ko bi se vsemu svetu vedno dobro godilo, ves svet bi se pogubil. Da se to ne zgodi, pa je naš Vodnik in Učenik pokazal pot, ki pelje prav v nebesa, rekoč: »Kdor hoče priti za menoj, naj zataji samega sebe, naj zadene svoj križ na rame in naj hodi za menoj!« To je edino varna in zanesljiva pot!

Ne čudimo se torej, predragi verniki, ako vidimo, da mnogokrat zadevajo bridkosti vse, dobre in hudobne, morda često dobre še bolj nego hudobne! Ako bi zahtevali, da nesreče zadevajo samo hudobne, potem bi morali od Boga zahtevati vednih čudežev. To pa bi bila skrajna predrznost! — Na železnici se pelje mnogo ljudi, med njimi gotovo mnogo poštenih in Bogu vdanih. Pripeti se železniška nesreča. Ali bomo zahtevali, da

Gospod pošlje vselej svojega angela, da čudežno reši poštene? Strela udari v hišo, kjer je vsa družina zbrana. Nekateri so naravnost morda sveti, drugi tudi hudobni. Ali naj strela izbere ravno hudobne, dobrim pa naj prizanese? Toča se usuje nad bogata polja, setev in žetev je pokončana. Ali bomo terjali, da se napravi nad njivo poštenjaka branilna streha, ki bo čuvala njegovo setev, kakor so bile čudežno zadržane vode Rdečega morja, ko so Izraelci šli skozenj? O ljubi moji, nihče ne more vedno zahtevati od Boga čudežev. Ako pa nas vse zadevajo bridkosti, pa bodimo uverjeni, da so te bridkosti nekaterim v kazen, drugim pa v pomnožitev zasluženja. Samo da ne gledamo le na ta svet, ampak tudi na večnost, ki je neprimerno imenitnejša kakor časnost!

Kakor pri vsaki nezgodi, ki nas zadeva, tako ima Gospod tudi v sedanjí najstrašnejši vseh vojskâ svoje najsvetejše namene, ki jih mi še ne razumemo. Pa se tudi sedaj mnogi verniki povprašujejo, zakaj morajo nekateri tako strašno trpeti, dočim se drugi morda ničesar ne zgodi. Verniki, božje misli niso naše misli, in božja pota niso naša pota! Poživimo le svojo vero in svoje zaupanje, pa ne bomo osramočeni na veke! Saj Kristus živi, Kristus zmaguje, Kristus vlada! Mi pa ponižno molimo neskončno božjo previdnost in srčno prosimo, naj bi nam bilo trpljenje in bridkost sedanjega časa v zveličanje in večno korist, ter kličimo in mislimo s trpečim Davidom: »In te, Domine, speravi, non confundar in aeternum, v tebe, o Gospod, zaupam, ne bom osramočen vekomaj!« Amen.

III.

Predragi verniki, že v dveh govorih sem vam zadnje dni razpravljaj o neskončni božji previdnosti in modrosti, da bi ob velikih bridkostih, ki nas zadevajo sedanje dni, ne postali malodušni, ampak da bi se prav utrdili v veri in pokrepili v neomajnem zaupanju v to nepojmljivo previdnost in modrost, ne le za danes, ampak tudi za vso prihodnost. Tudi današnji moj govor ima ta namen. — Ta ali oni bi mi morda dejal: Ako je božja previdnost in modrost tako neskončna, zakaj pa Bog trpi greh na svetu, ko bi ga vendar lahko s svojo vsemogočnostjo preprečil in s tem preprečil tudi toliko zla, ki tako težko leži na Adamovih otrocih? A Bog tega v svoji previdnosti in modrosti noče. Zakaj tako, naj vam danes pokažem! Pa boste videli, da je ravno to dokaz njegove neskončne previdnosti.

Ko je naš Gospod svojim učencem pripovedoval priliko, kako je sovražnik nasejal ljuljko med pšenico, dočim so ljudje spali, je tudi poudarjal, da so hoteli gospodarjevi hlapci ljuljko izrvati takoj, kakorhitro se je prikazala na njivi. Gospodar pa se ni hotel prenaagiliti, temveč je rekel: Potrpíte nekoliko, pustite

ljuljko rasti s pšenico vred do žetve, da ljuljko pobiraje tudi pšenice ne porujete! Ob času žetve pa porečem ženjicam: Po-vežite ljuljko v snopke, da se sežge, pšenico pa spravite v moje žitnice. — Kakor ti hlapci, tako bi hoteli tudi mi hudobneže kar hitro pokončati, dobre pa osrečiti. Toda Gospod, ki gleda na večnost in ne le na ta svet, pa dela drugače po svoji neskončni previdnosti!

Predvsem moramo imeti pred očmi, da Bog greha ni naredil, pač pa je pripustil, da ga je naredil človek. »Odkod je ljuljka?» so vprašali hlapci svojega gospodarja, ko so videli kliti ljuljko med pšenico. »Ali nisi vsejal dobrega semena?» Gospodar pa jim je odgovoril: »Hudoben človek je to storil; ko so ljudje spali, je prišel sovražnik in je namešal ljuljke med pšenico!« — Ko Eva ni pazila na svoje oči, jo je zapeljal hudobni duh, in je jedla in dala Adamu, ki je tudi jedel. Prvi greh je bil storjen. In ta greh je od satana in od človeka, ki je dragoceni dar proste volje zlorabil. »Bog je človeka od začetka ustvaril in mu pustil prosto voljo,« pravi sv. pismo. »Dal mu je svoje zapovedi in povelja; postavil je predenj vodo in ogenj, po čemer hoče, stegne svojo roko. Človek ima pred seboj življenje in smrt, dobro in hudo, kar hoče, mu bo dano!« (Sir. 15, 14. sl.)

Vidite, prelubi verniki, kaj je od Boga, kaj je Bog dal? To je prosta volja človekova, velik dar nebeškega Očeta. Dal mu je pa tudi na prosto, kako hoče to voljo rabiti, in človek jo lahko zlorabi, ako jo hoče. Da pa človek lahko prav rabi svojo prosto voljo, mu je Bog dal tudi zapovedi, zažugal mu je svojo kazen in svoje plačilo obljubil, kakor bo že rabil svojo prosto voljo, dal pa mu je tudi svojo milost in mu jo še vedno daje, da prav rabi svojo voljo. Ako pa človek kljub temu zlorabi svojo prosto voljo, je to njegova stvar, in se ta zloraba ne more pisati na račun Gospoda Boga.

Res da bi bil Bog lahko človeka tudi tako ustvaril, da bi ne imel proste volje in bi ne mogel grešiti. Pa vendar tega ni hotel narediti. Pač bi bil Bog tudi lahko takoj prvega človeka po prvi zlorabi proste volje pokončal in pahnil v pekel, kakor je storil z upornimi angeli. S tem bi bilo preprečeno množenje človeškega rodu in preprečilo bi se bilo nešteto grehov, ki so sledili prvemu grehu prvih staršev. Toda Gospod tega ni hotel storiti, ampak je hotel, da človek tudi po prvem grehu in padcu ohrani svojo prosto voljo in s tem tudi zmožnost, da znova greši. »Pustite oboje skupaj rasti,« je dejal gospodar svojim hlapcem, ki so hoteli biti prenašli. Naj bodo torej tudi hudobni na svetu med dobrimi! O neskončna božja modrost in previdnost! Zakaj pač tako?

Najlepši dar božji, ki ga človek ima od Boga, je pro-
s t o s t. Ako bi človek te prostosti ne imel in bi moral prisi-

ljeno dobro delati, kakor moramo jesti in piti, kdaj bi storil kaj posebnega, velikega, občudovanja vrednega? Ali stori tvoja hčerka kaj posebnega, ako jo pred pustom zapreš v kamrico, da nikakor ne more iti na plesišče? Lepo in dobro je le tedaj, ako bi lahko šla, pa sama sebe preмага prostovoljno in ne gre, ker ve, da bi to utegnilo roditi slabe posledice. Povejte mi, verniki, koliko bi bila vredna junaška dela služabnikov božjih, samozatajevanje svetih devic, velika dela sv. Marije Magdalene, Marije Egiptovske, kaj pogum in stanovitnost Kristusovih mučencev, ako bi ne bili imeli proste volje? Gotovo, ta dela bi bila sama na sebi lepa, toda ali bi zaslužila, da jih občudujemo? Ali bi zaslužila kako plačilo, posebno plačilo v nebesih? Vsega tega bi ne bilo! Plačilo zaslužijo, ker so svetniki vršili ta dela prostovoljno in ne prisiljeno, in so ta dela po prosti volji postala nekako njihova last, ki ima svojo vrednost in zasluži plačilo. Zato neskončna božja modrost prepušča človeku samemu, da se odloči za dobro ali pa za slabo, kakor sam hoče.

Bog pa zna tudi greh ljudi obrniti tako, da iz njega pride dobro, kakor on hoče. Bog sicer ne mara greha, vendar pa ga dopusti, ker ve, da noben greh, naj bo še tako velik, ne more preprečiti njegovih svetih in prevzvišenih namenov. »Vse, o Gospod, si umeril po meri, številu in teži,« pravi modri Salomon. Vse, tudi grehi, tudi najostudnejši grehi so od njega preštet in premerjeni. Bog je od večnosti naprej videl, pa jih je dopustil, v kolikor se to ujema z njegovo neskončno modrostjo in previdnostjo. Saj Gospod lahko tudi greh tako obrne, da se razodenejo njegove neskončne popolnosti; njegova dobrot, ko ne jenja človeka, najbolj nezvesto stvar, obsipati z dobrotami; njegova potrpežljivost, ko pušča grešniku, da greh na greh naklada, pa mu vendar da časa, da se lahko poboljša in spreobrne; njegova usmiljenost, ko zlobnika takoj sprejme, kakor hitro se skesano k njemu povrne; njegova moč, njegova modrost, s katero takoj lahko poniža upornika, kakor hitro hoče preprečiti njegove najsvetejše namene.

Sv. Avguštin pravi: »Ne misli, da so hudobni zastoj na svetu, in da Bog nič dobrega po njih ne dela. Vsak hudobnež živi, da se poboljša, ali pa da se pravičnik po njem poizkuša!« Grešnik živi torej zato, da se poboljša. To vam govore vsi sveti spokorniki, ki se danes radujejo v nebeških dvorih. Zakaj jih Gospod ni poklical s sveta v dnevih njihovega greha, zakaj jih je toliko časa čakal? Da so se spokorili, da so prišli k Bogu! Nekdanja velika grešnica in poznejša velika spokornica sv. Marija Magdalena, sv. Marjeta Kortonska, sv. Avguštin nam to kličejo. Sv. Pavel je kar norel zoper cerkev Kristusovo. Na grešni poti v Damask ga je zadel božji blisk. Zakaj ga ni umoril, treščil ob tla, da bi se ne pobral več? Zato, da je Gospod iz Savla naredil Pavla, rešil njega samega, po njem pa rešil v stoletjih milijone in milijone vernikov. Sedanji grešniki naj imajo na teh

spreobrnjencih in svetnikih zgled, kako tudi grešnik lahko pride do srečnega cilja, ako hoče porabiti božjo milost.

Bog pa pušča grešnike na svetu tudi zato, da se po njih pravični preizkušajo, četudi se grešniki sami neboljšajo. Ako bi Gospod od pobožnih vzel vse pohujšanje, vse trpljenje in težave, kaj bi sledilo iz tega? Ne bilo bi nobenega boja, in torej tudi nobene zmage in nobene zasluge. Kaj bi bila čistost brez izkušnjav, potrpežljivost brez trpljenja, krotkost brez jeze? Kje bi bila potem veličastnost čednosti? Kje bi bila veličastna krona, ki se sedaj vsem bojujočim obeta? Človek, ki med grešniki čednostno živi, je vreden večjega plačila in ga bo tudi dobil, kakor pa človek, ki vidi okrog sebe same zgledе krščanske popolnosti! Deklica, ki sredi zapeljivega sveta ohrani svojo lilijo belo in neomadeževano, je vredna večjega občudovanja kakor samostanska roža za zidovi, ker se je na cesti težje obraniti prahu kakor pa v sobi. Človek, ki ljubi svojega sovražnika, morda nespravljlivega sovražnika, bo dobil veliko večje plačilo kakor oni, ki je z ljubeznijo obsipal svoje prijatelje. »Ako ljubite tiste, ki vas ljubijo, kakšno plačilo imate?« pravi sam Gospod. Grešniki neštetokrat s svojimi grehi množijo naše lastno zasluženje, ker nam dajejo priliko pokazati se v izkušnjah!

Še več rečem! Celo posamičen greh kakega človeka Bog lahko obrne v našo korist. Verniki, ali bi se mogla pokazati potrpežljivost mučencev, ako bi ne bilo grozovitosti trinogov in krvnikov? Kdo more biti slabši kot je satan? In vendar je Gospod znal tudi to zlobo in zvijačnost obrniti v dobro. Odrešilna kri Zveličarjeva na Golgati bi ne bila tekla, ako bi lažnik od začetka ne bil zapeljal prvih staršev. Naši prvi starši so grešili in s tem navalili na svet nepopisno gorje. Kaj pa je znal Bog narediti iz tega? Sv. Pavel, nekdanji grešnik, o tem piše: »Kakor je po enem človeku greh na svet prišel, in po grehu smrt, in je tako nad vse ljudi prišla smrt, ker so vsi v njem grešili..., tako se je veliko bolj božja milost in dar po milosti enega človeka Jezusa Kristusa v njih več obilno razlila!« (Rimlj. 5, 12 sl.) Pomislite, verniki, na studence milosti, ki se potem pretakajo v sveti Cerkvi, pomislite na svete zakramente, na presveto daritev šv. maše! Ali bi imeli vse to, ako bi ne bilo Adamovega greha in po njem Kristusovega odrešenja?

Bog je znal greh ljudi tako obrniti, da so se razodele najlepše božje lastnosti: Božja ljubezen: »Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temveč ima večno življenje!« Ali bi se bila tako razlila božja ljubezen, ako bi Adam ne bil grešil? — Njegova modrost: Božji umor Judov je bil nepopisen zločin. Gospod pa je znal iz tega izpeljati odrešenje vesoljnega človeštva. »O srečni Adamov greh,« tako poje sveta Cerkev na veliko soboto v pesmi Exultet, »o srečni Adamov greh, ki si zaslužil imeti takega in tolikega odrešenika!« — Kaj

nam pač bolj kaže, kako Bog greh sovraži, kot to, da je moral sam Sin božji stopiti z zemlje na križ! Kaj nam pa tudi bolj kaže neskončno modrost, kot to neskončno veliko odrešenje, katero je povzročil greh Adamov?

Ali razumete sedaj, verniki, zakaj Gospod trpi zlo na svetu? To zlo, ki ga danes gledamo v toliki meri, ne sme in ne more omajati naše vere v neskončno modrost božjo in previdnost. Četudi je Bog naprej videl, da bodo ljudje zlorabili prostost, ki jim jo je dal, jim jo je vendar hotel pustiti; četudi je videl neizmerno število grehov, jih vendar ni hotel preprečiti. Zakaj ne? Sedaj veste: ker je tako mogočen in moder, da zna celo iz zlorabe proste volje in iz hudega izvajati dobre posledice. Zatorej ne vprašaj, zakaj Gospod Bog celo danes v tako bridkih in resnih dnevih dopušča, da se godi toliko grehov, često tako velikih in ostudnih grehov! Ne reci, zakaj Bog teh ljudi, ki se norčujejo iz njega samega, ne kaznuje, ampak jih celo pusti živeti v blagostanju in morda v bogastvu in veselju in brezskrbnosti, dočim toliko drugih, ki so mnogo boljši, mora toliko trpeti! Ne vprašuj, zakaj tako pogosto nesreča zadeva ljudi, ki so bili Bogu vedno vdani, dočim se nekaterih zlobnikov niti ne dotakne ne! Ne vprašaj, zakaj toliko dobrih kristjanov v boju pada, drugim pa je kljub njihovi motni preteklosti skoro vedno prizaneseno! Ne poprašuj mnogo ti, ki imaš vero v božjo neskončno modrost in previdnost! Zakaj tebe zadeva bridkost, vé Gospod, vedel pa boš morda kmalu tudi ti! Zakaj grešnika ne zadeva nesreča, vé Gospod, vedel pa bo tudi on, pa morda kmalu! Če prej ne, pa gotovo ob dnevu, ki se v cerkveni molitvi imenuje dies magna et amara valde, dan velik in strašno grenak! Dotlej pa pustimo, naj raste skupaj ljuljka in pšenica, razbral bo vse Gospod po svojih angelih, ki jih bo ob tem dnevu poslal, da zatrobijo na vse štiri vetrove, in bo Gospod prišel svet soditi v ognju, judicare saeculum per ignem! Vsi, pravičniki in krivičniki, pa bodo tedaj morali klicati: »Pravičen si, o Gospod, in pravične so tvoje sodbe!«

Verniki, trpeči verniki, ki hodite v procesijah in prosite Boga, voditelja usode, naj vas varuje nesreč in nezdod in bridkosti, le prosite ga iskreno, pristrčno, zraven pa nikdar ne izgubite zaupanja vanj, ki je rekel: »Zaupajte, jaz sem svet premagal!« Počakajmo malo, samo malo časa, potem bo Bog pravično razdelil solnce in senco, sladkost in bridkost! Kakor gotovo se vsaka razpljuskana voda zdravna in zgladi, tako gotovo se bo pred Bogom ob svojem času zdravilo in zgladilo vse, kakor resnično Bog živi! Amen.

Osma nedelja po binkoštih.

(Porcijunkulska nedelja.)

O obiskovanju presv. Rešnjega Telesa.

Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil.
Mat. 11, 28.

Ako preberemo življenje sv. Frančiška Asiškega, ki je izprosil od Boga veliko milost, porcijunkulski odpustek, bomo lahko opazili, da je njegova pobožnost do Jezusa, pričujočega v zakramentu presv. Rešnjega Telesa, nadkriljevala vse druge njegove pobožnosti, bomo lahko opazili, da je bil sv. Frančišek izreden častilec presv. Rešnjega Telesa. Njegova pobožnost, ljubezen do Jezusa, pričujočega pod podobo kruha v zakramentu ljubezni, je bila toliko, da je šel zmerom, ako je prišel na svojih potih v kak kraj, najprvo v cerkev, da počasti evharističnega Boga. Neka nepremagljiva sila ga je zmerom prisilila, da je šel najprvo v hišo Gospodovo, da v njej obiše svojega Odrešenika, da v njej z iskreno molitvijo počasti njega, katerega je njegovo srce tako zelo ljubilo. Klečeč pred tabernakljem, kjer živi, bdi tih, skrit v ozki celici, pozabljen med svojci on, ki je »neumrljivi, nevidni kralj večnosti, ki je kralj, kateremu gre čast in slava na vekov veke« (prim. I. Tim. 1, 17), je počastil svojega Zveličarja z ono znano, lepo molitvijo: »Molimo te, najsvetejši Gospod Jezus Kristus, tukaj in po vseh cerkvah celega sveta, in te blagoslovljamo, ker si s svojim križem odrešil svet.« Tako iskreno je častil sv. Frančišek presv. Rešnje Telo. Povejte mi, ali si ne boste tudi vi prizadevali posnemati ga v njegovi veliki pobožnosti do Jezusa, pričujočega v zakramentu ljubezni? Kajne, vaša resna volja je, da si hočete v bodoče prizadevati, da bode Jezus, pričujoč v zakramentu presv. Rešnjega Telesa, predmet vaših misli, želja, besed, vaše ljubezni, da vam bode pobožnost do Jezusa, pričujočega v zakramentu presv. Rešnjega Telesa, neizčrpljiv vir raznovrstnih milosti, da si pridobite one krščanske čednosti. Kako pa naj gojite pobožnost do presv. Rešnjega Telesa? Pobožnost do presv. Rešnjega Telesa gojite zlasti s tem, da pogostokrat, če mogoče tudi vsak dan, iz pravega namena, s primerno pripravo ter zahvalo sprejemate božjega Zveličarja v sv. obhajilu, da pogostokrat tudi v delavnikih, če je seveda mogoče, hodite k sv. maši, da tudi včasih med dnevom za par minut obiščete presv. Zakrament, ako je vaše stanovališče blizu župnijske cerkve, in če greste mimo take cerkve, v kateri biva Jezus v zakramentu ljubezni. In prav o obiskovanju presv. Rešnjega Telesa vam hočem govoriti. Pokazal vam bom:

I. zakaj naj bi večkrat obiskali najsvetejši Zakrament,

II. kako naj bi ga obiskovali,¹ ako hočemo, da bomo zajemali iz tega obiskovanja mnogo milosti.

I. Ko je posvetil kralj Salomon z velikimi svečanostmi tempelj v Jeruzalemu, se mu je prikazal Bog in mu je rekel to-le: »Slišal sem tvojo prošnjo in si izbral ta kraj za hišo daritve. Moje oči bodo odprte in moja ušesa pazna na molitev njega, ki bo molil na onem mestu. Zakaj izbral in posvetil sem ta kraj, da bo moje ime vekomaj, in bodo ostale moje oči in moje srce tam vse dni« (II. Par. 7, 12, 15, 16). A te lepe besede, katere je govoril Bog Salomonu v jeruzalemskem templju, veljajo še v mnogo večji meri o katoliških cerkvah. Dà, tudi ta cerkev je hiša božja, v kateri stoluje Jezus pod skromno podobo kruha na prestolu milosti. Tega nas uči sveta vera. Ali bi tudi nas naj ne silila, kakor sv. Frančiška, neka nepremagljiva moč, da večkrat obiščemo cerkve, cerkve, pravim, ki so tako imenitne, da je bil jeruzalemski tempelj le njihova predpoda? V najsvetejšem jeruzalemskega templja ni bilo drugega kakor Mozesovi tabli, posoda z mano, Aronova palica in knjige, katere je spisal Mozes po božjem povelju in navdihnjenju. A v naših tabernakljih je sam postavodajalec, sam večni duhovnik po redu Melkizedekovem, je angelski kruh, je prava nebeška mana. V jeruzalemskem templju je tekla kri živali v spravo razžaljenega Boga. A v naših cerkvah se daruje po rokah duhovnikov samo Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta. Ni vam treba hoditi cele ure, ali celo cele dneve, kakor nekdanj Judom, ki so bivali zunaj Jeruzalema, da obiščete njega, ki biva med vami, pri vas, v zakramentu ljubezni. Ni samo duhovnom dovoljeno stopiti v najsvetejše in govoriti z Bogom, kakor v starem zakonu, ampak katoličane vabi Zveličar na svoje Srce s sladkosti, ljubezni polnimi besedami: »Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom počivil!« (Mat. 11, 28.) Resnično, sv. Janez Zlatoust ima prav, ako pravi, da se lahko katoliške cerkve glede svoje imenitnosti merijo s samimi nebesi. Omenjeni cerkveni učenik nas zagotavlja, da je videl, kako so med daritvijo svete maše neštete množice nebeških duhov z največjo spoštljivostjo obdajale oltar, da je slišal, kako so med daritvijo svete maše neštete množice nebeških duhov neprenehoma klicale: »Svet, svet, svet si ti, Gospod Bog vojnih trum!« Zatorej se naše cerkve v ničemer drugem ne ločijo od nebes kakor v tem, da v njih gledamo božje veličastvo kakor skozi zrcalo, kakor v megli, dočim ga gledajo izvoljenci v nebesih z obličja v obličje.

Ako bi vas vprašal: »Verujete, da je v tesnem, neznatnem tabernaklju pod podobo kruha resnično, bistveno pričujoč Jezus Kristus, Sin božji kot Bog in človek, z dušo in telesom, s krvjo

¹ Po Völlingu.

in mesom, kakor nam to spričuje večna luč?« sem prepričan, da bi kar stene tega svetišča odmevale: »Da, mi verujemo.« Ako ste torej prepričani, da stoluje v katoliških cerkvah vaš Bog in Gospod, povejte mi, zakaj ga ne obiščete čestokrat, in, če ga že obiščete včas, zakaj ga obiščete s tako majhno spoštljivostjo! Ako je Bog zaklical Mozesu iz gorečega grma: »Sezuj čevlje s svojih nog; zakaj mesto, na katerem stojiš, je sveta zemlja« (II. Moz. 3, 5) — ako je Bog Betsamečane kaznoval s takojšnjo smrtjo, ker so nespoštljivo pogledali skrinjo zaveze, kakšno spoštljivost bo šele zahteval Bog od nas katoličanov, kadar stopimo v cerkev in kadar smo v cerkvi? Ko je hotel sv. Frančišek Saleški prepričati krivoverca de Beze, da je resnično in bistveno pričujoč Jezus v zakramentu presv. Rešnjega Telesa, mu je rekel de Beze te-le vsega uvaževanja vredne besede: »Ako bi bilo to res, tedaj bi morali katoličani noč in dan preklečati pred tabernakljem in moliti svojega Boga.« Kajne, bridko očitane za premnože današnje kristjane? Ti veruješ, da je v tabernaklju pričujoč tvoj Bog in Zveličar, in ga vendar le malokdaj obiščeš. Odkod je ta žalosten pojav? Kako daleč imaš do hiše Gospodove? Oh, kako slaba je pač naša vera, kako pomanjkljiva je naša spoštljivost, kako mrzla je naša ljubezen!

Oh, da bi v naših srcih plamtela ona ljubezen do Jezusa v najsvetejšem Zakramentu, ona ljubezen, pravim, ki je gorela v srcu sv. Frančiška! Premalo zgovoren je moj jezik, da bi vam mogel opisati ljubezen sv. Frančiška do najsvetejšega Zakramenta, in preslab je vaš razum, da bi mogel doumeti, in premrzlo je vaše srce, da bi moglo občutiti ljubezen sv. Frančiška do Jezusa, pričujočega v zakramentu ljubezni. Zatorej nam povej ti sam, veliki svetnik, koliko ur, dni si preklečal, premolil pred tabernakljem, kolikokrat si mislil na ta najsvetejši Zakrament, kolikokrat si govoril o njem, kolikokrat si ga sprejel v sv. obhajilu v svoje srce! Povej nam, kako dolgo si se pripravljaj na sv. obhajilo, kako dolgo si se zahvaljeval po sv. obhajilu! Povej nam, kolikokrat si izpodbujal ljudi k ljubezni do tega najsvetejšega Zakramenta! Povej nam, kako si skrbel za lepoto, čast hiše božje, kolikokrat si z lastno roko čistil, lepšal zanemarjene cerkve, kolikokrat si iz najboljše moke pekel hostije in jih potem podaril ubogim cerkvam!

Iz mojih današnjih besedi lahko izvajate, s kako veliko pobožnostjo je sv. Frančišek častil najsvetejši Zakrament. Če torej hočete biti njegovi posnemovalci, tedaj skrbite, da bode v vašem srcu procvitala čednost žive vere v najsvetejši Zakrament, in da bode v vašem srcu plamtela vroča ljubezen do Gospoda Zveličarja, pričujočega v zakramentu ljubezni.

II. Dragi v Kristusu! Dozdeva se mi, da me želi ta ali oni vprašati: Kaj mi je storiti pri obiskanju najsvetejšega Zakramenta, da bodem zajemal iz obiskovanja zakramenta ljubezni mnogobrojnih milosti? Njemu izmed vas, ki mi stavi to vpra-

šanje, naj odgovori na njegovo vprašanje častitljiva Ana od križa, velika častilka najsvetejšega Zakramenta, ki je živela v redu, kateremu je dal vodilo sv. Frančišek Asiški. Bila je hči grofa ferijskega, slavnega španskega velikaša, in kot 24letno dekle je vstopila v red sv. Klare. Že pri vstopu v samostan si je izprosila sobo, iz katere je lahko videla v cerkev pred glavni oltar. Klečeča pri oknu svoje samostanske sobice in gledajoča na tabernakelj v cerkvi je cele ure podnevu kakor tudi ponoči premišljevala čudež vseh čudežev, Jezusovo pričujočnost v zakramentu ljubezni. Ko so jo nekoč vprašali, kaj vendar premišljuje, klečeča pri oknu svoje sobe, je vzkliknila vsa začudena: »Veliki Bog, vprašajo me, kaj delam, ko gledam iz svoje sobe na tabernakelj! Kaj pa počne bogato obdarovani siromak pred svojim velikodušnim dobrotnikom, kaj bolnik pri zdravniku, kaj žejen človek pri žuborečem studentu? Kar delajo ti, to delam tudi jaz v navzočnosti svojega evharističnega Boga.«

Glejte, ljubljani v Gospodu, odgovor na vaše vprašanje, kaj naj storite pred tabernakljem, kaj naj storite pri obiskanju najsvetejšega Zakramenta! Kadar obiščete najsvetejši Zakrament, in če hočete, da bode iz svojega obiskanja zakramenta ljubezni zajemali mnoge milosti, tedaj obudite v svojem srcu čuvstva hvaležnosti in zahvale! Mislim, da mi ni treba vam praviti, za kaj vse naj zahvaljujete božjega Zveličarja v zakramentu presv. Rešnjega Telesa. Kako velike in kolikere milosti vam je izkazal vaš evharistični Bog pri vašem ustvarjenju, pri vašem odrešenju? Kako velike in kolikere milosti vam je podelil vaš evharistični Bog s tem, da ste udje svete katoliške Cerkve, otroci katoliških, pobožnih staršev? Pa ne samo v preteklosti vam je delil vaš evharistični Bog velike in mnogobrojne milosti, ampak tudi v sedanjosti neprenehoma rosijo na vas velike in mnogobrojne milosti iz rok vašega evharističnega Boga. Kako velike in mnogoštevilne milosti vam podeli evharistični Bog pri vrednem prejemanju sv. zakramentov! Kako velike milosti vam deli vsemogočni Bog današnjo nedeljo, ko morete z vsakim obiskom cerkve dobiti popoln odpustek in ga nakloniti dušam v vica! Kako velike milosti vam neprestano deli vaš evharistični Bog s tem, da vam varuje zdravje, da vam daje srečo, blagoslov in napredek pri vseh vaših podjetjih! Koliko vzrokov imate torej, da obudite v svojem srcu vsekdar, kadar obiščete najsvetejši Zakrament, čuvstva najiskrenejše hvaležnosti in najtoplejše zahvale za vse mnogobrojne milosti, katere vam je delil in vam jih še deli vaš evharistični Bog.

Če hočemo, da nam bodo obiski najsvetejšega Zakramenta donesli obilnih milosti, tedaj moramo pri obisku zakramenta ljubezni obuditi v svojem srcu tudi čuvstvo iskrene ljubezni do evharističnega Jezusa. Dragi moj! Misli si, da si velik dolžnik, da tičiš do grla v dolgovih, da te od vseh strani neprestano nadlegujejo mnogoštevilni upniki. Ti storiš vse, kar je v tvoji moči,

da bi se otrešel upnikov, odkrižal dolgov, da bi poplačal do zadnjega vinarja nadležnim upnikom. Pa ves tvoj trud je zastonj, ves tvoj pôt je zaman! Nikakor se ne moreš izkopati iz dolgov. Obupati ti je. Pa glej, naenkrat pride dolgo zaželenja pomoč. Iz daljne tujine pride tvoj bogati sorodnik in poplača vse tvoje dolgoe. Če v tvojih prsih bije čuteče človeško srce, tedaj mora kar splamteti hvaležne ljubezni do tvojega velikodušnega sorodnika in dobrotnika. Glejte, edinorojeni Sin božji je pa zapustil nebeško veličastvo, »se je samega sebe v nič dejal, ko je podobo sužnja nase vzel, je postal človeku enak in je bil po podobi izkazan kot človek« (Fil. 2, 7). Edinorojeni Sin božji je pa postal človek, da bi s svojimi nebeškimi zakladi obogatil naše siromaštvo, da bi nas tolažil v našem pregnanstvu, da bi se neprenehoma daroval pri daritvi svete maše za naše grehe, da bi bil pri sv. obhajilu celo naša dušna hrana. Ako nam torej on dan za dnevom kliče iz tabernaklja: »Sin moj, hči moja, daj mi svoje srce, daj mi svojo ljubezen« (prim. Preg. 23, 26), ali mu moremo njegovo upravičeno prošnjo odreči? Poslušajte, kaj pravi blaženi Vianney, arski župnik: »Oh, ko bi imeli angelske oči in bi videli božjega Zveličarja, našega Gospoda, ki je v naših tabernakljih pričujoč, oh, kako bi ga ljubili! Mi bi se ne hoteli več ločiti od njega, mi bi hoteli vedno pri njem ostati: to bi bil predokus nebeškega veselja.« Kadar obujamo pri obisku najsvetejšega Zakramenta v svojem srcu iskreno ljubezen do evharističnega Boga, nikar ne opustimo priložnosti, da ne bi opravili pobožnosti duhovnega obhajila. Obudimo prav goreče hrepenenje po Jezusu, obudimo prav gorečo željo, da bi radi, če bi bilo mogoče, resnično svojega božjega Zveličarja pod podobo kruha sprejeli v svoje srce!

Pa še nekaj vam je treba storiti pri obiskovanju najsvetejšega Zakramenta, ako hočete iz obiskovanja zakramenta ljubezni zajemati obilnih milosti. Prosite obilnih milosti zase, za dušo, za telo, za svojce. Častitljivi Alvarez, spovednik sv. Terezije, je videl nekoč v zakramentu presv. Rešnjega Telesa božjega Zveličarja, kako je imel obe roki polni milosti, in kako je neprestano klical: »Oh, da bi kdo prišel in mi odvzel te zaklade!« Približno to pravi tudi blaženi Vianney: »Božji Zveličar ima v zakramentu ljubezni polni roki milosti in čaka, da bi jih mogel komu podeliti. Pa oh! Kako malo, malo ljudi ga prosi milosti!« Povejte mi, ali vas še naj dalje izpodbujam k pobožnemu obiskovanju najsvetejšega Zakramenta! Kadar klečite pred tabernakljem, prosite svojega evharističnega Boga velikih ter mnogih milosti! Prosite moči, da bodete mogli razdrobiti okove, v katere so vas vkovale vaše strasti! Prosite milosti, da bodete mogli odbiti vse napade hudobnega duha! Prosite moči, stannovitnosti, potrpežljivosti, da bodete mogli svoje težave, bridkosti prenašati z vdanostjo v voljo božjo! Prosite sreče, uspeha svojim delom! Prosite, da bi evharistični Bog ponižal in osramotil

vse sovražnike katoliške Cerkve, osramotil in ponižal tudi vse sovražnike naše katoliške Avstrije.

Ta ali oni izmed vas je gotovo že večkrat s sveto zavidljivostjo zavidal modre, katere je milost božja pripeljala iz daljnega Jutrovega na kraj časnega rojstva edinorojenega Sinu božjega. Toda, kako dolgotrajno, z mnogovrstnimi težavami, napor, nevarnostmi je bila združena pot, katero so morali modri prehoditi, da so našli novorojenega Zveličarja sveta. Ko so ga končno po dolgem iskanju našli, kako hitro je prišel čas bridkega slovesa, težke ločitve! Če vse to preudarite, ste vi mnogo, mnogo srečnejši. Le nekaj korakov vam je treba storiti in ste pri svojem evharističnem Bogu in kralju, da mu potožite svoje gorje. Obiščete lahko svojega evharističnega Boga, kadarkoli ga hočete. Ste lahko pri njem, kakor dolgo hočete. Kar je nekoč rekel božji Zveličar svojim poslušalcem v oni priliki o prosečem prijatelju: »Prositi in se vam bode dalo; iščite in bode te našli; trkajte in se vam bode odprlo« (Mat. 7, 7), to vam kliče božji Odrešenik dan za dnevom iz tabernaklja. Zaradi tega mora biti vaša sveta skrb, da ga bodete pridno obiskovali in ga prosili pri svojih obiskih mnogih, mnogih milosti. Amen.

P. Dionizij Dušej.

Deveta nedelja po binkošti.

1. O pohujšanju.

Ko je Jezus mesto zagledal, se je
zjokal nad njim. Luk. 19, 41.

Pač bi moralo biti naše srce žalosti presunjeno, ko vidimo, kako milo se naš ljubeznivi Gospod in Zveličar razjoče, ko zagleda pregrešno in trdovratno jeruzalemsko mesto; in tudi barva na licu se nam mora izpremeniti, ko ga kmalu potem zagledamo v jeruzalemskem templju, kako ga sveta jeza popade, kako tepeznico splete in kupčevalce, ki so s svojim grdim vedenjem ljudem dajali pohujšanje, iz templja napodi. Te solze namreč, katere so se mu takrat od njegovih oči utrinjale, niso tekle samo zavoljo pohujšljivega obnašanja jeruzalemskega mesta, temuč tudi zavoljo pohujšljivega življenja sedanjih ljudi, kakor je to sam pri drugi priložnosti povedal: »Gorje svetu zavoljo pohujšanja;« in tiste tepeznice ali šibe ni samo zato spletel, da je izgnal sejmarje iz božje hiše, ampak za vse tiste hudodelnike, ki s svojim grdim življenjem nedolžne duše pohujšujejo in zapeljujejo v večno pogubljenje; zakaj gorje človeku, pravi Jezus, po katerem pride pohujšanje.

Te besede božjega Učenika hočem tudi jaz danes za predmet svojega govorjenja odbrati in vam pokazati, da mora

biti pohujšanje silno velik greh, ker je sam Bog solze čezenj točil, v prvem delu; da pa mora tudi njegova kazen biti silno velika, ker je že Kristus zanj pletel bič, v drugem delu.

I. Veliko žalost je božji Sin prestal na Oljiski gori, ko je stopil krvavi pôt na njegovo čelo; neznane bolečine je trpel na Kalvariji, ko je ves okrvavljen visel na visokem križu; vendar nikjer ne beremo, da bi se bil takrat razjokal. Premisli tedaj, o človek! če imaš kaj občutka v sebi, kako velik greh, kako škodljiv in smrten strup mora pohujšanje biti, ker je sam večni Bog prelival mile solze čezenj, in ker je njegovo presveto Srce od prevelike bridkosti zdihovalo: Gorjé svetu zavoljo pohujšanja!

Kristus je namreč v duhu naprej videl vse tiste hudobneže in posvetneže, ki se za kristjane in Kristusove učence štejejo, pa svoje bližnje s priigovarjanjem, prilizovanjem, z darovi in slabimi zgledi v greh zapeljujejo. Videl je v duhu vsa ta prevzetna in ničemurna oblačila, ki niso potrebna, ampak le zavoljo lepšega, le zato, ker se hudobni svet tako nosi; slišal je v duhu vse te posvetne pogovore in pesmi, s katerimi se v srcu bližnjega vzbuja hudo poželenje; vedel je za vse te nevarne družbe, v katerih se človek nauči, kako se človeška duša najlaže zapelje in umori. In ko so vse te hudobije pred njegove oči stopile, je vzdihnil iz globočine svojega Srca: Oh gorjé svetu zavoljo pohujšanja! Ti nesrečni svet, kakšna kazen te čaka zavoljo tega greha!

Da bodo grozovitneži kristjane preganjali, je Kristus sicer tudi naprej vedel, ali zavoljo tega ni žaloval, ni vzdihoval; ko pa je pohujšljivo življenje sedanjih časov videl, takrat je govoril: »Gorjé svetu zavoljo pohujšanja!« Kaj so namreč paganski cesarji preganjali? vpraša sv. Avguštin. Telo so preganjali, ti pa, ki s svojim grdim obnašanjem delaš pohujšanje, preganjaš dušo; oni so telesa preganjali, ki se bodo v kratkem izpremenili v prah, in čim bolj so razmesarili kristjane, bolj so se srečne šteli, zakaj kolikor ran so prejeli, toliko vincev so si v nebesih zaslužili. Ti pa, neusmiljeni pohujšljivec, preganjaš dušo svojega bližnjega in mu odvzameš, kar mu je k večnemu življenju potrebno. S svojim zapeljevanjem storiš to, česar oni s svojim ubijanjem niso mogli storiti, torej si ti hujši kakor pagani ali neverniki.

Vi bi razbojnika imenovali tistega človeka, ki bi vam vašo hišo požgal, vam vaše premoženje oropal in vam hotel vzeti življenje ter bi sami pri sebi mislili: ta človek pač nima nobene vesti in menda nikoli na večnost ne misli; pa veliko slabši in večje kazni ste vredni vi, če ste le enega nedolžnega pohujšali ali le eno dušo pripravili ob nedolžnost, zakaj vi ste ga oropali inilosti božje in nebes.

Če človek ohrani nedolžnost, ne bo nikoli v resnici nesrečen, naj ga tudi kakršnakoli nesreča zadene. Ako otrok izgubi svojega očeta, ima še nad seboj Očeta, ki je boljši od vseh očetov; ako žena izgubi svojega moža, ostane ji še Bog, ki imenuje sam sebe pomočnika vdov; ako človek zabrede v revščino, vendar še Bog ž njim ostane, ki je prijatelj revnih; ako leži na bolniški postelji, Bog, ki je zdravnik bolnih, stoji pri njegovem vzglavju; ako je zaničevan in preganjan, Bog, ki je tolažnik žalostnih, ga nikdar ne zapusti.

Naj tedaj ves svet, naj pekel in vsi sovražniki od znotraj in zunaj zoper mene vstanejo, dokler imam čisto, neomadeževano dušo, dokler Bog v mojem srcu prebiva, bom lahko vselej s sv. Avguštinom rekel: »Nekaj je v meni, kamor preganjalec ne more priti, moja vest, moje srce, kjer prebiva Bog.« Če mi nedolžnega kristjana le tako daleč spravimo, da privoli v greh, če ga tudi ne stori, v kako nesrečo ga pripravimo! Proč je blaga nedolžnost, izgubljena so sveta nebesa, in Bog, poprej njegov največji prijatelj, je njegov največji sovražnik. In kdo vé, ali bo naš bližnji ta greh, v katerega smo ga mi zapeljali, kdaj izbrisal? In čeravno bo tako srečen, da bo zadobil odpuščanje svojih grehov, smo vendar mi vzrok, da mora do konca svojega življenja delati ostro pokoro, zraven pa še zmeraj negotov biti, ali je greh že v knjigi božje pravice izbrisan ali ne. Če je pa toliko nesrečen, da brez pokore in brez poboljšanja umrje, in če bo zavoljo nas obsojen v večno pogubljenje, kdo bo nas mogel rešiti, in kdo greh pohujšanja zadosti prekleti?

Kako naj imenujem tedaj človeka, ki nesramno, nezmerno živi, dela greh za grehom in drugim ljudem daje pohujšanje? David ni poznal nobene tako grde zverine, da bi pohujšljivca primeril z njo, in Kristus imenuje Jude, ki so s svojimi goljufigijami in zvijačami pohujšali njegove učence in prijatelje, sinove hudičeve. In prvega svojih apostolov, sv. Petra, ki mu je prigovarjal, da ne bi trpel in umrl, je tako strašno zarotil: »Poberi se od mene, ti si meni v pohujšanje.« Iz tega lahko spoznamo, kako velik greh je pohujšanje in da noben greh ni tako nevaren kakor ta.

II. Če je pa ta greh tako velik, mu mora slediti tudi velika kazen.

Gorjé človeku, po katerem pride pohujšanje, pravi Jezus, boljše bi bilo zanj, da bi se mu mlinski kamen obesil na vrat in bi se v globočino morja potopil; zakaj na onem svetu ga za ta greh čakajo največje kazni. Že v stari zavezi preti Bog skozi usta preroka Ecehijela, rekoč: »Kdor bo s svojimi grehi delal pohujšanje, tega bom jaz kaznoval, da se bodo vsi narodi nanj ozirali.« Ako se nad oprostjo teh besedi čudimo, pogledjmo v dolino Ahor, kako se izraelsko ljudstvo zbira in posipava razbojnika s kamenjem. In kdo je ta nesrečnež, ki je moral tako žalostno smrt storiti? Ahan po imenu, ki je od blaga, katero

je bilo Gospodu posvečeno, odvezel zlato šibo, in za kazen je bil s kamenjem obsut. Glejte! tako ostro je bil na božje povelje tisti kaznovan, ki je Gospodu eno zlato šibo odvezel. Kakšna kazen bo tedaj šele tistega dosegla, ki Kristusu eno dušo odvzame, katere ni z zlatom in srebrom, temuč s svojo drago in sveto krvjo kupil?

Vse druge v svetem pismu imenovane zglede, kateri nam pričajo, kako Bog kaznuje pohujšanje, zamolčim in vas samo na to spomnim, kar je najbolj znano o kralju Davidu. Ko je obžaloval svoje grehe, pride prerok Natan k njemu in pravi: »Vsi tvoji grehi in tudi zaslužene kazni so tebi odpuščene, samo kazen pohujšanja ne; zavoljo tega bo moral tvoj sin kmalu umreti.« In čeravno je David neprenehoma molil in se sedem dni postil, da bi potolažil jezo božjo, vendar ni mogel odvrniti kazni, in njegov sin je umrl.

Tako Bog že na tem svetu grozno kaznuje pohujšanje, ali gorje tistemu, katerega vsa kazen šele onostran groba čaka. Naš Odrešenik je bil sicer zelo pohleven in usmiljen in je rad spokorjenim grešnikom odpuščal, ali o pohujšljivcu je vedno trdil, da bi zanj bolje bilo, ko bi ne bil nikoli rojen. Jaz vem sicer, da ste v svojem srcu vsi prepričani o velikosti tega greha in o hudi njegovi kazni, vem pa tudi, da mislite, da v tem grehu niste zapopadeni, torej se tudi malokdo pri spovedi obtoži, da je tega greha kriv. Ali grozno se slepite, če to mislite. Le pogledajte, postavim, kako se kletev po vseh ustih nahaja; mladi in stari, moški in ženski spol se ne sramuje kleti, ampak še lepo se jim zdi, in nobeden ne pazi, ali so otroci zraven ali ne. Zato pravi sv. pismo, da jih bo več zavoljo jezika pogubljenih, kakor z mečem pomorjenih.

Poglejmo dalje, koliko se grdih besed govori, in koliko nesramnih pesmi se poje vpričo nedolžnih. In kaj je to, vas vprašam, če ne pohujšanje? — In kolikokrat dajo krščanski starši celo svojim otrokom pohujšanje, kolikokrat pride oče pijan domov, in kolikokrat se mati prevzetno oblači! Kaj je to drugega, vas vprašam, kakor pohujšanje? — Koliko je nesramnih mladeničev in deklic, ki s svojim grdim življenjem delajo očitno pohujšanje in razširjajo kraljestvo hudičeve, pa vendar nobene pokore ne delajo, čeravno očitno pohujšanje ne more drugače odpuščeno biti, kakor po očitni pokori.

Življenje svetnikov nam pripoveduje o veliko očitnih grešnikih, pa brez očitne pokore nobeden teh ni prišel v nebesa. Tako je sv. Tajda zavoljo svoje nečistosti tri leta delala ostro pokoro, živela samo ob kruhu in vodi in vse svoje z grehi pridobljeno blago je sredi mesta skupaj znosila in vpričo veliko ljudi sežgala. Tri leta je skoraj vedno molila: »Stvarnik moj! usmili se mene grešnice!« in vendar je sv. puščavnik Pafnucij dvomil in sv. Antona popraševal, je li upati, da ji je Bog odpustil. — Tu imaš zgled, razuzdana mladina, kakšna pokora je

tebi potrebna, in tu vidiš, kako se motiš, če meniš, da si že s svojo mlačno spovedjo zadobila odpuščenje grehov; vse drugačno življenje ti je potrebno, če hočeš, da bi ti Bog odpustil tvoje pohujšanje.

Bojmo se tedaj, sami sebe in svojega bližnjega pohujšati, prosimo večkrat Svetega Duha, naj nas na temnem potu našega potovanja razsvetljuje, in recimo s sv. Bernardom: »Bog! rajši nam pošlji smrt, kakor da bi s svojim življenjem koga pohujšali.«

† Kanonik J. Rozman (Konjiški). — Priobčil Iv. Skuhala.

Praznik vnebovzetja bl. Device Marije.

Ločitev in snidenje.

Le eno je potrebno. Luk. 10, 42.

Takole pripoveduje stara legenda, ki sega nazaj v prva stoletja krščanstva, o današnjem prazniku: Približal se je čas, da se loči Mati božja, preblažena Devica Marija, ki je dosegla nekako 67 let, iz te solzne doline. Po smrti in vnebohodu svojega božjega Sina tako ni več živela temu svetu, temuč v vednih mislih na ljubljenega Sina, sedečega zdaj na desnici božji, v vednem hrepenenju po njem, v vednem pričakovanju dneva in ure, ko se zopet združi z njim. Zdaj je prišel ta toli zaželeni čas. — Res, Marija ni imela izvirnega greha; potemtakem bi tudi smrt ne imela oblasti nad njo, ne mogla bi je zmagati. A tedaj bi bila Marija povzdignjena nad Jezusa, Sina božjega, ki je sprejel smrt, in sicer smrt s strašnim trpljenjem, da bi ravno z njo zmagal smrt, smrt greha in pogubljenja. Zato je bila pač volja božja, da tudi Marija okusi smrt. In ker je bila volja Marijina vedno ista kakor volja božja, je bila tudi Marijina volja in vroča želja, da se smrti tudi ona ne izogne. Pač pa je bila njena smrt blaga, brez bolečin, brez one strahote in grozote, ki sta spremljevalki umiranja navadnih zemljanov.

Apostolom, ki so bili razkropljeni po svojem apostolskem delu širom sveta, je bilo po božjem razodetju naznanjeno, da bo ljubljen in ljubeča Mati njihovega Gospoda in njihova skrbna mati, gospa in vedno ljubezniva svetovalka zatisnila svoje oči. Takoj so se napravili vsi na pot, kar jih je še živelo — Jakoba, brata Janezovega, jeruzalemskega škofa, je dal Herod umoriti že leta 44. Res so prišli vsi pravočasno v Jeruzalem, razen apostola Tomaža, ki je oznanjeval sv. evangelij v daljni Indiji in po Kitajskem. Našli so Mater Gospodovo, ki je po smrti svojega ljubega Sina živela pri apostolu Janezu, večinoma pač v Efezu v Mali Aziji, še pri življenju. Ljubeznivo, globoko ginjeni so se poslovili od nje; zahvalili so jo še enkrat za vso njeno ljubezen

in jo prosili, naj jih ne pozabi pri svojem božjem Sinu, temuč naj jim bo skrbna mati tudi od sedaj, kakor jim je bila do zdaj. — Ko je izdihnila najsvetejša med ženami svojo brezmadežno dušo, so ponesli apostoli njeno presveto truplo v dolino cedronsko, da jo pokopljejo ob vrtu Getzemani, kjer je že počival njen deviški ženin, sv. Jožef, in njeni starši, sv. Joahim in sv. Ana. Med potom jih napade — kakor pripoveduje legenda — nekaj zagrizenih Judov. S sirovo silo hočejo iztrgati apostolom sveto truplo. A glej, čudo: v hipu oslepé. Nekateri spoznajo svoj greh in začno glasno klicati: »Resnično, Jezus je Sin božji in Marija je Mati božja!« Tedaj se jim zopet odpro oči in tudi oni hvaléžno in pobožno spremljajo truplo Bogorodice v cedronsko dolino.

Tretji dan pa pride apostol Tomaž. Z globoko žalostjo zasliši vest, da je Mati božja že pokopana. Kar ne more verjeti, da nikoli več ne bo videl njenega dragega, milega obličja. Prosi apostole, naj bi mu odprli grob, da jo vidi vsaj v grobu. Prosi tako dolgo, da se mu ne morejo več ustavljati. A kako ostrme vsi, ko odstranijo kamen. Zakaj glej, trupla Marijinega ni več v grobu! Ves grob je napolnjen s čudovito krasnimi, presladko dišečimi rožami. Takoj so spoznali: Sin božji je vzel tudi telo ljubljene Matere k sebi.

Pač naravno je in vsem nam povsem umljivo, da Bog ni pustil onega blagoslovljenega telesa, ki je nosilo njegovega edinega Sina, strohneti v grobu. In če bi bilo ohranjeno nestrohnjeno, kakor telesa drugih svetnikov in svetnic, bi božja previdnost gotovo razodela, kje da je to najbolj blagoslovljeno truplo, da bi ga verniki mogli častiti pred ostanki vseh drugih svetnikov in svetnic božjih. A nikoli ni bilo nikomur o tem dano kako razodetje. Zato je to staro ustno izročilo gotovo resnično in ga le trdno verujmo, četudi vnebovzetje Marijino od svete Cerkve še ni proglašeno za verski nauk.

A kaj mislite, kaj je pač navdalo Marijo, ko je prišla v spremstvu vseh angelov in zveličanih duhov v nebesa, z največjo, res nebeško radostjo? Ali je bilo njeno največje veselje v tem, da je zdaj rešena sveta in njegovih križev in težav? Mislim, da ne. Če bi bila božja volja, o, saj bi presveta Devica še živela, še trpela, še hrepenela. — Ali je bila njena največja radost v tem, da je bila povzdignjena tako visoko, nad vse angele, svetnike in svetnice božje, da je bila kronana s častjo Kraljice nebes in zemlje? O, ona, ponižna dekla Gospodova, po visokosti in časti ni hrepenela. Če bi bila volja božja, saj bi se zadovoljila z zadnjim mestom v nebesih. Veselila se je pač te časti in moči, ker je videla in vedela, koliko dobrot bo mogla deliti ubogim človeškim otrokom, koliko milosti bo mogla izprositi grešnikom, koliko duš bo mogla rešiti za nebesa. A največje njeno veselje v tem ni bilo. — V čem pa je bilo? V tem, da je gledala zopet svojega ljubega Jezusa; da je bila zopet

združena z njim, ki je mislila nanj noč in dan, odkar se je ločil od nje, ki je hrepenela po njem neprestano, odkar ga ni več imela vidno pri sebi. A zdaj ga je zopet gledala! Vedela je, da se ne ločita nikoli več. To je bilo njeno največje veselje, to njena največja, res nebeška radost.

In glejte, to bo tudi naše največje veselje, naša najslajša nebeška radost, da bomo gledali svojega Gospoda in Boga iz obličja v obličje. In da bomo vedeli: zdaj ne bo ločitve nikoli več, vso večnost ne!

A ko premišljujemo, kako se je Marija veselila na ta trenutek svidenja in združenja s svojim Sinom, veselila vse dni in vsa leta svojega življenja od onega dne sem, kar se je ločila od svojega ljubelega Jezusa, mislim s težkim srcem, koliko jih je med nami, ki so tudi že prestali marsikako težko ločitev od dragih src in duš in ki tudi hrepene z vsem srcem in z vso dušo po zopetnem svidenju in združenju.

Koliko očetov in mater je med nami, ki so se morali ločiti v težkih sedanjih časih od svojih dragih sinov, kateri so bili njih upanje, njih ponos, njih veselje. Koliko je žen med nami, ki jih je vojna odtrgala od njih ljubečega in ljubljenega moža in ga je zanesla božvekam v veliki svet, v morje krvi, ki sedaj valovi čez svet. Koliko je otrok med nami, ki so se s solzami in z glasnim jokom poslavljali od dragega očeta. A vsa njih žalost, vse njih solze niso mogle zabraniti ločitve. — Koliko je med nami očetov in mater, ki ste položili svoje otroke v grob, bodisi v nežni starosti, bodisi že v poznejših letih. Bridka smrt vas je ločila. Koliko je žen med nami, vdov, ki so stopale jokajoče in obupajoče za mrtvim možem do tihega groba, ali so z grozo izvedele, da ga je zasul grob kje v tujem, neznanem svetu. O kako bridko sta vas ločila smrt in grob! — Koliko je otrok med nami, še slabotnih in že odraslih, ki jih je že tudi ločila neusmiljena, neprizanesljiva smrt od skrbnega očeta, od drage mamice. Res, samo slovo je naše življenje, sama grenka ločitev! — A glejte, ravno današnji praznik je za nas dan tolažbe, dan srčnega veselja. Iz skrivnosti vnebovzvetja preblazene Device Marije in njenega snidenja in združenja z njenim Sinom zeleni tudi nam vsem veliko, tolažljivo upanje: tudi mi se bomo zopet sešli, zopet se videli s svojimi dragimi! — Upajte vi, ki ste zdaj ločeni od svojih dragih, kateri stoje kje na ruski ali italijanski fronti, ali leže bolni v bolnišnici kje v tujem kraju, ali služijo kje za fronto. Po priprošnji preblazene Device Marije in po milosti Gospoda našega Jezusa Kristusa se boste zopet sešli, zopet videli, zopet združili. In vaše in njih veselje bo sladko in veliko. — In vsi, ki žalujemo po svojih padlih ali doma umrlih, upajmo tudi mi! Tudi z onimi, katerih mrtva telesa smo položili z bridkimi solzami v grob, ali so jih zagrebli v naglici, morda sovražniki, v daljni, neznanzi zemlji — glejte, tudi s temi se zopet snidemo, zopet vidimo, zopet združimo. In »veselilo se bo naše

srce in našega veselja nam ne bo nihče vzel« (Jan. 16, 22). — Pogoji za to veselje je le eden, »potrebno je le eno«: Tako moramo živeti, da bodemo vredni po smrti priti tja, kamor je šla po smrti tudi z brezmadežnim svojim telesom preblazena Devica Marija, pred prestol njenega božjega Sina in Gospoda našega Jezusa Kristusa, ki mu naj bo z Bogom Očetom, Svetim Duhom in z blagoslovljeno, vnebovzeto njegovo Materjo Marijo čast in hvala v vekov veke. Amen.

Ksaver Meško.

Deseta nedelja po binkošti.

Ponižnost — velika zahteva sedanjega časa.

Kdor se povišuje, bo ponižan; kdor se pa ponižuje, bo povišan.

Luk. 18, 14.

V staroslavnem benediktinskem samostanu v Št. Pavlu na Koroškem so imeli menihi duhovne vaje. Premišljevanja je imel star pater, profesor bogoslovja, sloveč po svoji učenosti. V nekem govoru hoče navesti izrek iz sv. pisma. Začne latinski stavek, a hipoma mu zmanjka besed; ne more in ne more dalje. Nastane mučna tišina. Mlajši patri in novinci drug drugega spogledujejo in se smehljajo, češ: »Glej, obtičal je!« Kar stari gospod mirno sname bired ali duhovsko kapo z glave, se prikloni proti oltarju v kapelici in glasno, s slovesnim glasom pravi: »Gratias tibi ago, Domine, quia humiliasti me« — »zahvaljujem te, o Gospod, ker si me ponižal!« Hipoma izgine posmeh z vseh lic; vseh oči zro resno v starega patra. Večji vtis so naredile te besedice, ta edini dokaz globoke ponižnosti, nego vsi drugi globokoumni in učeni govori.

O bratje, o sestre, česa manjka najbolj današnjemu svetu in morda tudi nam? Ali ne one čednosti, ki je odlikovala tega pobožnega in učenega duhovnika, one čednosti, ki je pred Bogom očistila in opravičila cestninarja v današnjem sv. evangeliju — ponižnosti? In česa nepotrebne in škodljivega je danes vse preveč na svetu? Ali ne one grde in grešne napake, ki se je z njo pred očmi božjimi tako hudo zameril farizej — napuha?

Morda je tudi naša velika napaka napuh. Morda razjeda napuh in z njim združen nemir tudi naša srca; morda preganja satan napuha mir in zadovoljnost in srečo tudi iz naših hiš, iz naših družin. Zakaj kjer je napuh, ni Boga — saj je napuh »grdoba pred Bogom« (Luk. 16, 15); kjer pa ni Boga, ni sreče, ni zadovoljnosti, ni miru.

In vendar, o bratje, o sestre, ali imamo le najmanjši vzrok za napuh? Ali ne čutimo, kako zelo, zelo potrebna nam je

ponižnost, najgloblja ponižnost? Če le malo premislimo, moramo spoznati, kako potrebno je, da smo ponižni pred Bogom, pred bližnjim in sami pred seboj.

Pred Bogom. Zakaj? Zato ker je on naš najvišji Gospod, mi njegovi služabniki in hlapci. — Kako žalostno je, ako vidimo, kako se nekateri ljudje pred vsakim višjim priklanjajo malone do tal. A pred Bogom se ne priklonijo. V cerkvi ne morejo pripogniti kolena niti malo, kaj šele do tal, kakor bi spoštovanje do najvišjega Gospoda zahtevalo, kakor nas uči sveta Cerkev. Nese duhovnik mimo njih Najsvetejše, v slovesni procesiji ali k bolniku, a se jim zdi za malo, da bi pokleknil. — Glej, o brat moj, od človeka pričakuješ malo prijaznosti, morda kak dobiček, pa se mu ponižno klanjaš. Bojiš se, da bi se mu zameril in bi ti škodoval, in zlezeš malone v dve gubi. A pred Gospodom nebes in zemlje? Ali ti za njegovo prijaznost res ni nič? Ali ti on ne more dati neskončno več nego vsi gospodje vsega sveta? Ali te on ne more kaznovati huje nego katerikoli velikaš tega sveta? Če se hlapec v napuhu vzdigne zoper svojega gospoda, ne posluša njegovih besed in ga ne uboga, ga zaničuje in izziva, ali se gospod ne bo naposled povsem odvrnil od njega in nič več ne bo maral slišati o njem? Taka bo usoda napuhnjencev pred Bogom... »Klical sem vas, pa ste se branili... Zato se bom tudi jaz smejal vaši pogubi in vas zasmehoval« (Preğ. 1, 24, 26). »Zakaj nebesa in zemlja, Bog in ljudje sovražijo napuh« (Eccli. 10, 7 in 15). — Dalje je Bog naš oče, najboljši oče. Ali ni dolžnost otrokova, da kaže proti očetu spoštovanje in primerno ponižnost? Saj mu je oče delil tako veliko množico dobrot. Iz čigave roke pa smo sprejeli več dobrot ko iz roke božje? Pa se vendar vzdigujemo v napuhu proti najboljšemu očetu? Kaj pa stori posveten oče, če vidi, da mu sin, hčerka ne marata biti pokorna, da se povzdigujeta nadenj, ga zaničujeta? Kaznuje ju, morda ju povsem zavrže. Ali se ni treba tudi nam bati iste usode? Dovolj nas že tepe in kaznuje Bog s krvavo vojsko, ker so se ljudje v prevelikem napuhu odvrčali od njega, ga zaničevali. Nas bo li ta težki čas zmodroval? Bo li naredil ponižnejše nas doma, vojake v vojni? Mnoge morda. Vse? Ko bi mogli to upati! — Pomislimo še, kolikokrat smo tega svojega predobrega očeta žalili. In sin, hčerka, ki želita, da jima oče, ki sta ga žalila, odpusti, da vse pozabi, jima tega nič več ne očita in ne dá čutiti — ali ne bosta ponižno prosila očeta? Kako ponižno je prišel pred očeta izgubljeni sin, kako ponižno cestinar v današnjem sv. evangeliju. In oba sta bila očiščena. Naj bodeta zgled tudi nam, da naj prihajamo pred Boga tudi z največjo ponižnostjo. Kažimo to tudi z zunanjim vedenjem, da pripognemo koleno do tal, ko pridemo sem v hišo božjo, s spoštljivim vedenjem, ko govorimo z Bogom, pri molitvi; pri spovedi, ko se zatekamo k Bogu ubogi prosilci, dostikrat

izgubljeni sinovi, izgubljene hčere; pri sv. obhajilu, ko Bog v vidni podobi prihaja k nam.

Ponižni bodimo proti bližnjemu. Morda je mnogo boljši od nas. Tedaj itak nimamo vzroka, da bi se povzdigovali nadenj. Če pa je slabši, naj mu bo naša ponižnost zgled in opomin, naj ga naša ponižnost dvigne in poboljša. Ponižni bodimo posebno proti predstojnikom, dobrotnikom, staršem. Ponižnost zopet v naše hiše, da bo več krščanske ljubezni, več miru in več sreče v naših hišah! — Bodimo ponižni v besedah. Kako zaboli napuhnjena, osorna beseda! Posebno od onih, od katerih bi z vso pravico smeli pričakovati hvaležnosti, skromnosti, ponižnosti. Kako rani napuhnjena beseda otrok starše. »Ali sem to zaslužil za ves trud, ki sem ga imel v prejšnjih letih s tem otrokom?« misli z bridkostjo marsikak oče, ko sliši trde, prevzete in neusmiljene besede otrok. — »Je li to plačilo za vso mojo ljubezen?« vzdihuje marsikaka trpeča mati, ki jo s svojimi napuhnjenimi, zaničljivimi besedami žalijo sinovi in hčere. In če pravi božji Zveličar, da bomo dajali o vsaki nepotrebnih besedi v večnosti odgovor, koliko težjega pač o takih, ki smo z njimi žalili bližnjega, dobrotnike, starše! Pretehtajmo besede, preden jih izgovorimo, ali se jih ne drži napuh, ki bi jih nekoč zelo otežil na tehtnici pravičnosti božje. — Ponižni bodimo proti bližnjemu v dejanjih, v vedenju. Tudi proti grešnikom. Saj je bil tudi Gospod Jezus z grešniki ljubezniv, je govoril z njimi usmiljeno in dobrotljivo, da bi jih pridobil. Seve, kjer je bilo srce povsem zakrknjeno, je bil oster svarilec, ne več ljubezniv opominjevalec. — Res, niso nam vsi ljudje enako povšeč. Ako nam kdo ni, bodisi zaradi manj ugodne telesne vnanjosti, ali ker nam je storil kdaj krivico, ne odvracajmo se ponosno od njega, ne žalimo ga s prevzetnim vedenjem. — V življenju karmeličanke Terezije od obličja Jezusovega (umrla v sluhu svetosti leta 1897. v 24. letu) beremo, da ji je bila neka sosestra posebno nesimpatična, nekako zoprna. A Terezija se je ravno proti tej vsakikrat, ko sta se kje na hodniku srečali, kazala posebno prijazno, da jo je sestra nekoč vsa začudena vprašala: »Kaj vendar najdete na meni posebnega, da se mi vedno tako ljubeznivo smehljate?« — In serafski oče sv. Frančišek! Njegova narava se je nekako protivila grozoti gobove bolezni. A videl je, da bo šele tedaj prav napredoval v dobrem, kadar bo to prevzetnost svoje slabe narave premagal, kadar se bo ponižal k tem najubožnejšim, kadar jih bo objemal s ponižno, sočutno in gorečo ljubeznijo. Še proti koncu življenja je dal svojim bratom prelep zgled ponižnosti, ko je sedel k ubožcu, od gob povsem razjedenemu, in je zajemal z njim iz iste skleda. Sledimo mu v ponižnosti in v ljubezni. Spominjajmo se: Čim bolj se premagamo, čim bolj se ponižamo, tem večji korak smo zopet storili proti nebesom.

Ponižni bodimo sami pred seboj. — Človek hre-

peni, vsaj nepokvarjen, po resnici. A glejte, če je v nas prava ponižnost, ponižnost tudi v mislih, je v nas resnica. Zakaj ponižnost je spoznanje važne in temeljne resnice: »Nič nisem!« — Ponižnost pred samim seboj je ponižnost v mislih. Nič si ne domišljujemo, da smo boljši od drugih. Danes morda smo, a jutri? Lahko pademo globlje od njih! Nič si ne domišljujemo, da smo lepši, pametnejši. Lepoto lahko povsem uniči kratka bolezen. In pamet? Koliko je modrejših od nas! Ne domišljujemo si in ne hvalimo se, kako nas ljudje čislajo in radi imajo. Eden nas hvali, devet nas morda graja. Če ne v lice, pa za hrbtom, kar je še slabše. Danes nas morda povzdigujejo, čez malo časa nas bodo poniževali. Čez leta bomo povsem pozabljeni. Nič si ne domišljujemo zaradi premoženja in bogastva. Ko pa ni stalno, kakor ni nič stalnega na svetu. — Če se nam zdi, da smo res kaj storili, le v ponižnosti govorimo: »Ne nam, o Gospod, ne nam, ampak tvojemu imenu daj čast« (Ps. 113, 4). Zakaj »kadar ste vse storili, porecite: Nevredni hlapci smo« (Luk. 17, 10). Če res kaj pomenimo, če imamo res duševne darove, telesno lepoto, premoženje, le nikar ne pozabimo opomina sv. apostola Pavla: »Kaj pa imaš, česar nisi prejel (od Boga)? In če si prejel, kaj se povzdiguješ kakor da bi ne bil prejel?« (I. Kor. 4, 7.)

Da tem bolj vzljubimo prekrasno hčerko božjo, ponižnost, pogledimo večkrat na velike in blesteče zglede ponižnosti. Pogledimo Kristusa Gospoda! Sam je mogel reči o sebi, on, ki se ni nikoli hvalil, saj se ni mogel, ker je bil Bog in nepopolnosti ni bilo v njem: »Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen.« Ponižen je bil pred nebeškim Očetom: v ponižnosti je molil k njemu. Ponižen do staršev: »Bil jim je pokoren« (Luk. 2, 51). Ponižen proti bližnjemu: V ponižnosti je sprejemal v svojem trpljenju zaničevanje in zasramovanje, na vsa zmerjanja in preklinjanja je ponižno molčal, s ponižnostjo je poslušal lažnive tožbe, s ponižnostjo sprejel krivično sodbo. Ponižen v vsem vedenju. Delal je, kakor navaden človek. Oblačil se je priprosto, zadovoljen je bil z najpriprostejšo hrano, dostikrat je trpel glad, pomanjkanje, a ga trpel v ponižnosti. — In mi? Kakšni smo glede obleke, hrane, glede dela? Koliko opravkov se nam zdi prenzikih. Obleka preprosta. Jed preslaba. Kje je naša ponižnost? — Pogledimo Devico Marijo, najponižnejšo med vsemi ženami: »Glej, dekla sem Gospodova.« A dandanašnji že skoro nobena ne mara biti dekla, vsaka hoče biti gospodična. Kje je naša ponižnost? — Sv. Frančišek Ksaver je pisal svojemu predstojniku sv. Ignaciju Lojolanskemu kleče. Kakšni pa smo dostikrat mi proti svojim višjim? Kje je naša ponižnost? — Sv. Frančišek Borgia se je podpisoval »Frančišek, grešnik.« Pa je bil kraljev namestnik in svet mož. A mi? Težko nam de vsaka beseda, ki jo kdo zapiše ali izgovori o nas, če nas z njo ne hvali, če nas ne povzdiguje, če dvomi o naši svetosti. Kje

je naša ponižnost? — Sv. Terezija se je čudila, kako more Bog še s tako grešnico imeti usmiljenje, kako jo more še trpeti na svetu. A mi se čudimo, da Bog ne dela vsega po naši volji, da ne posluša ves dan, kar bi mu mi zapovedovali. Kje je naša ponižnost? — Sv. Janez Damaščan je prodajal canje in pletene koše po Damasku, kjer je bil nekdanji prvi minister kalifov. — Sv. Frančiška Rimska je nosila dračje na glavi skozi Rim, kjer je bila poprej ena prvih gospa, ali je vodila osla, s suhljado obloženega. Pa se ni sramovala. A mi se kaj kmalu sramujemo kakega bolj priprostelega, nizkega dela. Kje je naša ponižnost? Svetniki in svetnice božje so bili ponižni še čez grob. Želeli so in prosili Boga, naj bi bili pokopani na kraju, kjer bi nihče ne vedel za grob. A mi si delamo skrbi za veličastne pogrebe in da bi nas ljudje hvalili še po smrti. Kje je naša ponižnost? O spoznajmo, kar so jasno spoznali svetniki, da je pot v nebesa — pot ponižnosti, pot napuha pa pot — v pekel.

V vsakem izmed nas tiči mogočno nagnjenje k napuhu. Še v najubožnejšem. — Eden tistih redkih poganov, ki so zaničevali svet in so ljubili uboštvo in nizkost, je bil modrec Diogen. Prebival je v starem sodu. Vse njegovo premoženje je bil strgan plašč in lesen kozarec, ki si je zajemal z njim vodo iz studenca. A ko je nekoč videl malega fanta, da si zajema vodo kar z roko, je vrغل kozarec stran, češ: »Glej, saj je tudi ta nepotreben!« Nekoč ga je prišel gledat in občudovat sam kralj Aleksander Veliki. Diogen se je mirno grel na solncu pred svojim sodom. Ko ga kralj pozove, naj si izprosi kako milost, je Diogen priprosto rekel: »Stopi malo iz solnca, da mi ne delaš sence!« Nekoč je bil pri modrijanu Platonu. S svojimi bosimi nogami je zaničljivo stopal po Platonovih preprogah in je dejal: »To je Platonov ponos!« A Plato, ki je čutil, da tudi Diogen ni bil brez ponosa, je pripomnil: »Po katerem Diogen napuhnjen stopa.« Torej tudi v najubožnejših je napuh. Zato je tudi potrebno, da se vsi vojskujemo zoper njega, ga vsi zatiramo, ga vsi premagujemo.

Zatajujmo se, premagujmo se, ponižujmo se! Plačilo je truda vredno. Plačilo pa je: prijateljstvo, mir, sreča. Prijateljstvo in mir s seboj. Kdaj je bil Frančišek Asiški bolj miren, bolj srečen? Ali ko je bil še v hiši bogatega trgovca Bernardone v Asisiju in je imel vsega dovolj, je hodil v dragoceni obleki po mestu, je dobro jedel in pil — ali ko je bil brez vsega, ponižen tovariš in brat gobavcev? Kdaj je bila sv. Marjeta Kortonska v srcu bolj mirna? Ali ko je bila oblečena v svilo, ali ko je stala v raševini pred cerkvenimi durmi, z vrvjo okoli vratu in je vsem, ki so šli v cerkev, priznavala svoje grehe, da se tem bolj poniža. V napuhu ni miru, ker je napuh sovražnik božji; sovražnik božji pa miru božjega imeti in dati ne more. Mir je le v ponižnosti, ker ponižnost je iz Boga in vodi k Bogu. — Drugi sad je mir z bližnjim. Ponižen človek se ne pre-

pira; ponižen človek ne dela krivice. Ponižen človek vsakemu svoje iz srca privošči. Priprost in ponižen puščavnik v tebajski puščavi se je čudil, kako da se ljudje v svetu toliko prepirajo in sovražijo. Tovariš mu pravi: »Ker drug drugemu ničesar ne privoščijo, ampak hoče vsak vse zase imeti.« Puščavnik se čudi še bolj: »Kako to?« — »Tako, glej. Tukaj je kamen. Jaz poročem: Kamen je moj! Ti pa reci: Ne! Kamen je moj! In pri tem vztrajaj!« — »Bom!« pravi menih. Tedaj reče drugi puščavnik: »Ta-le kamen je moj!« Prvi nekaj hipov gleda kamen, premišljuje, pa pravi ves skromen in ponižen: »Brat moj, če je kamen tvoj, vzemi ga!« — Koliko več miru bi bilo med nami, če bi bilo več ponižnosti. — Tretji sad je mir z Bogom. Res, ponižni je učenec in otrok božji. »Ponižnim daje Bog svojo milost, napuhnjениm pa se ustavlja« (Jak. 4, 6), kakor nam tako lepo kaže današnji evangelij. Ponižni se bliža z vsakim dnem svojega življenja bolj in bolj Bogu, da dospe naposled k njemu. »Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo.« Amen.

Ksaver Meško.

Enajsta nedelja po binkošti.

Misijoni in mi.

In pripeljejo mu gluhega in nemega ter ga prosijo, naj položi roko nanj.

Mark. 7, 32.

Ali veste, komu se mi zdi najbolj sličen in podoben gluhonemi ubožec v današnjem sv. evangeliju? Poganom, onim obžalovanja vrednim ubožcem, katerih ušesa niso še ničesar slišala o Kristusu in njegovem veselem oznanilu ali evangeliju, katerih usta so nema za čast in hvalo božjo. Ne vedo in ne morejo častiti svojega Stvarnika in Gospoda, ker ga ne poznajo. — Glejte, tudi ti čakajo, da bi jih povedel kdo h Kristusu, kakor so sočutni in blagosrčni prijatelji privedli h Gospodu gluhonemega siromaka v današnjem sv. evangeliju. To pa storimo lahko mi vsi; vsi brez izjeme, od najstarejšega do mladih fantov in deklic, od najbogatejšega do najsiromašnejšega lahko postanemo ubogim gluhonemim poganom veliki dobrotniki. — Kako? S čim? S tem, da podpiramo misijone.

Predragi, nikakor ni to nekaka postranska naloga kristjana in katoličana, kakor mnogi mislijo. Nikakor ne smemo govoriti: »Saj imamo vendar doma dovolj dela in opravila, dovolj izdatkov in plačila. Kaj se naj brigamo za daljne, tuje kraje, ki jih ne poznamo, ki komaj kdaj slišimo o njih!« Ne tako! Da se brigamo za misijone in jih podpiramo, je naravnost naša dolžnost, a tudi naša — korist.

Naša dolžnost! — Ljubezen do Boga nam pred vsem nalaga to dolžnost. Vsi smo po sv. krstu služabniki božji, po sv. birmi vojščaki božji. A dolžnost služabnika, ako hoče biti dober in zvest služabnik, in še bolj dolžnost vojaka je, da skrbi za čast svojega gospodarja in vladarja, a da se poteguje in vojskuje tudi za njegovo moč, za njegovo posest, za njegovo kraljestvo. Ali naj bo potemtakem nam vseeno, časti li našega najvišjega Gospoda in Kralja, neskončnega Boga, nekaj tisočev ljudi več ali manj? Ali naj bo nam vseeno, je li kraljestvo božje na zemlji za kako deželo, za kako ljudstvo večje ali manjše? Če Boga resnično ljubimo, nam to ne bo in ne more biti vseeno. — In vsak dan po večkrat molimo: »Pridi k nam tvoje kraljestvo.« S tem prosimo med drugim, da se naj širi kraljestvo božje na zemlji, sv. Cerkev. Ni pa dovolj, da to želimo le v mislih in besedah. Kolikor je v naših močeh, moramo k temu razširjanju tudi dejansko pomagati.

Dolžni smo skrbeti za misijone drugič iz ljubezni do bližnjega, iz ljubezni do neumrjočih duš in iz sovraštva do greha, ki v teh dušah še gospodari.

Ako vidimo, da ne zna kdo brati in pisati, dasi bi oboje zelo rabil, se nam smili. Ako ne razume kdo kakega dela, ki bi ga naj opravil, mu pokažemo, ga poučimo, mu sami pomagamo. Ako vidimo koga v grehih in na potu v pogubljenje, ga posvarimo in molimo zanj. — A glejte, vse to je pri paganih. Ničesar ne vedo ti najbednejši med ljudmi o najvišji, najvažnejši in najpotrebnejši znanosti, o Bogu, o molitvi. V nevarnosti so njih neumrljive duše. Ali se nam naj ne smilijo te nesrečne duše, če beremo o njihovih verskih zmotah, o njih blodnem grešnem življenju? Saj žive čestokrat mnogo huje nego živali v gozdu! Ali naj ostanemo mirni in hladni, ako beremo v misijonskih poročilih, kako izpostavljajo ti neverni, zaslepljeni pagani otroke v gozdih, kako jih mečejo v vodo, kako jih zakopavajo žive v gnojšče, ker jih ne morejo rediti in ker nič ne vedo o visoki vrednosti in ceni človeške duše? Ali nas naj to ne gane, da darujemo, kolikor nam pač pripuščajo naše razmere, in tako pomagamo, da misijonarji in redovnice te uboge črvičke odkupijo? — A ni dovolj, jih le odkupiti; treba jih je tudi preživiti. O ti, srečna duša, ki živiš morda v izobilju ali imaš vsaj vsega dovolj, ker ti je Bog vedno blagoslavljal tvoja dela, ti pomagal pri vseh podjetjih, ali se ti ne zdi, da je tvoja sveta dolžnost, priskočiti na pomoč tem nesrečnežem, ki so tudi otroci božji, otroci, najbolj potrebni pomoči? Ali te nič ne gane, ko misijonarji in redovnice pišejo: »Toliko bi jih bilo treba še sprejeti! A kaj, ko pa še tem, kar jih imamo, ne moremo dati jesti. Vsi skupaj trpimo pomanjkanje in glad.« Resnično, krščanska ljubezen do bližnjega, do neumrjočih duš, nam glasno vелеva, da ob takih potrebah ne zapremo srca in rok.

Dolžni smo skrbeti za misijone naposled tudi iz ljubezni do samih sebe.

Božji blagoslov si prislužimo s tem za to življenje, krasno plačilo za večnost. Godilo se bo tudi nam kakor onemu kmetu, ki je prinesel domačemu župniku lep znesek za misijone. Župnik mu veseli in hvaležni pravijo: »Naj vas Bog blagoslovi za blagi dar!« »Me je že,« vesel odvrne kmetič. »Vse mi gre po sreči, odkar dajem za misijone, vsega imam dovolj.« — Saj tudi ni drugače mogoče. Božji Zveličar pravi, da smo storili njemu, kar smo storili najzadnjemu njegovih bratov. In ali nam bo Gospod Jezus ostal kaj dolžan? Ne! Je preimeniten Gospod. In Večna Resnica je, ki ne more lagati, ne more nikogar ogoljufati. In spet pravi, da nam bo povrnjen in poplačan vsak kozarec vode, ki smo ga komu dali v njegovem imenu, to je: iz ljubezni do njega. Ako pa pomagamo tem najubožnejšim izmed vseh ubogih in potrebnih, ali ne bo plačilo izredno veliko in krasno? V misijonskih poročilih beremo, kako goreči so mnogi izpreobrnjenci. Po dva dneva daleč in še dalje prihajajo v cerkev. Ali more Bog molitve takih gorečnikov, tako zvestih častilcev zavreči? Kdo bi upal to misliti? Morda smo si s svojimi molitvami pridobili premalo prijateljev za večnost. A če ti molijo za nas, ker molijo za vse dobrotnike, bodo stale njih molitve in prošnje ob naši smrtni postelji; spremljale nas bodo v večnost in tam govorile za nas pred božjo pravico. Pozabijo na te morda otroci in sorodniki, pozabijo v domovini vsi, ki si jim delil mnogo mnogo dobrot, a glej, kje v skriti vasi Afrike, kje na daljnem Kitajskem bodo v priprosti misijonski cerkvi, v ubožnem, tihem samostanu molili goreči misijonarji in bogoljubne redovnice z nekdanjimi gluhomutci, sedaj srečnimi izpreobrnjenci, za dušni mir vseh dobrotnikov, torej tudi za tvoj dušni mir.

A vprašaš morda: »Kaj pa naj storim? Kako naj pomagam? Ali naj grem sam tja v daljne, neznane kraje, da oznanjujem ime Gospodovo? Ne morem!« — Tudi treba ni, dragi brat, sestra moja. Glej, saj tudi doma lahko delujeva za misijone, za ozdravljenje ubogih gluhonemih tam daleč v Afriki, Aziji, Ameriki, Avstraliji. — Kako? Z denarno in duhovno podporo, to je: da za misijone v denarju kaj darujeva ali med prijatelji in znanci nabirava, ali da vsaj moliva za izpreobrnjenje poganov in za vse one, ki delajo na velikem delu tega izpreobrnjenja. — Za misijone so tekom leta posebna darovanja v cerkvi. Morda dava tedaj, kolikor pač moreva. Ali določiva: »Vsak teden ali vsak mesec hočem dejati toliko in toliko vinarjev ali desetec, morda celo kron, na stran. Ob vsakem času, morda vsakega pol leta, jih izročim domačemu dušnemu pastirju, ali jih pošljem upravništvu »Bogoljuba«, »Cvetja«, »Odmeva iz Afrike« ali »Apostolstvu sv. Cirila in Metoda«. Doživeli smo kako posebno srečo in veselje. Ali ne bi za zahvalo darovali kaj za misijone, da napravimo veselje in srečo tudi drugim? — Ne veš,

kako bi se Bogu primerno zahvalil za podeljene dobrrote? S tem, da izkaže dobroto trpečim otrokom božjim, da daruješ za misijone. — Praznujejo kje kako slovesnost: krst, poroko, srebrno, zlato poroko, srečno vrnitev in veselo svidenje. Ali se ne bi spomnili v tej sreči nesrečnih in trpečih paganov? — Premišlja kdo proti koncu življenja: »Kako naj obrnem svoje premoženje, da mi bode tudi v večnosti kaj koristilo?« Glej, daruj ga nekoliko za misijone! — Krščanski oče, krščanska mati, padel vama je v krvavi svetovni vojski dober, blag sin; tebi, krščanska žena, je padel ljubljeni mož; vam, ljubeči otroci, je padel skrbni oče. Ne veste prav, kako da naj počastite spomin svojih dragih, padlih ali sicer umrlih. Nihče vam pač ne bo branil in zameril, če jim postavite kak spomenik. Toda ali ne bi bil še lepši spomenik, ki bi umrlim tudi v večnosti koristil, ako še vaše pomoči potrebujejo in pričakujejo, če bi darovali kak znesek za misijone? — Mnogo govore in pišejo o veliki zahvalni cerkvi, ki bi jo naj sezidali Slovenci po srečno končani vojni. Lepo! Krasna hiša božja, kdo je ne bi bil vesel? A če ni ravno potrebna! In ko v mnogih misijonskih krajih nimajo niti najpriprostejše kapelice, kjer bi prebival v tabernaklju Bog med ljudmi, kjer bi hvaležni izpreobrnjenci častili večnega Boga in molili za svoje dobrotnike! Kaj če bi vsaka slovenska škofija darovala v zahvalo, ako se vojna kmalu in srečno konča, večji znesek za misijone? Ali bi to ne bilo res Bogu ljubo delo? Le pomislimo, koliko milijonov darujejo za misijone vsako leto protestanti. Ali naj nas ne bo sram pred njimi, ker so oni bolj goreči in bolj spoznavajo pomen in važnost misijonov? — »A če vedno mislimo le na misijone, bodo trpele naše cerkve in domače naprave,« poreče kdo. Ne bodo! Izkušnja uči, da kjer verniki mnogo store za misijone, store še več za domače cerkve in razne domače dobrodelne zavode. — Ali si ne bi nadalje včasih tudi kaj pritrkali iz ljubezni do neumrjočih, v temi nevere tavajočih poganskih duš? Pri obleki n. pr., da si kupimo malo bolj priprosto, da se zadovoljimo za nekaj časa še s staro, posebno zdaj ob času vojske; pri jedi, posebno ob postnih dneh; pred vsem pri pijači. Še bi pili eno čašo, pa si mislimo: »Ne! To dam rajši za misijone.« Ali ne bomo sami veseli, če se tako premagamo? Veseli nas bodo ubogi gluhomutci, ki bodo po naši pomoči slišali o Kristusu, Gospodu; vesela nas bodo nebesa.

Človek se čudi, ko bere misijonska poročila, koliko nekatere goreče duše store za misijone. Kako n. pr. šivajo priproste šivilje dolgo v noč, da morejo darovati del zaslužka za pogane. Kako navadni posli, hlapci, posebno dekletke, darujejo primeroma velike vsote za rešitev duš. Koliko truda se drži tega denarja! Koliko so morali sami sebi odrekati in pritrgovati, da so zbrali tak dar. In Bog bi tega naj ne povrnil in ne poplačal? O, bode! Bogato in kraljevsko bo poplačal že v tem, še bolj gotovo v drugem življenju.

»A jaz nimam!« poreče kdo. Saj ni treba dajati desetakov, če jih nimaš. Nekaj vinarjev pa morda vendar imaš. In če daš od teh par z dobrim srcem — glej, tako bo sprejet pred Bogom tvoj dar kakor dar siromašne vdove v evangeliju. Saj veš, kako je Gospod to vdovo, ki je dala le dva majhna denarja, približno v vrednosti treh vinarjev, na glas pohvalil. In njena hvala se glasi še dandanašnji vsepovsodi, kjer se bere sv. evangelij (Mark. 12).

A še tega ne zmoreš? Moliti vsaj pa moreš. Pa daruj svoje molitve za misijonarje in za one, katerim oznanjujejo sv. evangelij. Moli za poganе in za misijonarje in redovnice ti, krščanski fantič, ti, blaga deklica, ki še nimaš premoženja sveta, a imaš čisto vest, imaš neomadeževano srce. Kakor angel varih pojde vajina molitev z oznanovalci besede božje na vseh njih potih. Molimo za misijonarje v boleznih, kadar drugega delati ne moremo. Prej nam mine čas, pozabimo na bolečine, koristimo delu misijonarjem, pomagamo poganom, sebi pa spravljamo zaklad za nebesa. Molimo, ko brez spanja ležimo v noči na postelji. Spominjajmo se, koliko duš živi v še hujši noči, v duševni noči, v noči nevere. Pomislimo na one neštete nesebične, požrtvovalne duhovnike, ki se ob istem času trudijo za duše v peščenih puščavah afrikanških, ki kakor dobri pastirji s skrbjo in z ljubeznijo hodijo za izgubljenimi ovčami pod pekočim solncem kitajskim, ki se bore morda prav ob tem času v najsevernejših deželah z groznimi snežnimi meteži in zameti. Živeli so morda v domovini v največji udobnosti, ljubljeni od svojcev in sorodnikov, spoštovani in češčeni od znancev; a so vse zapustili in šli v daljne kraje iz same ljubezni do Kristusa Gospoda, da bi privedli k njemu, v njegovo očetovsko hišo, kar mogoče mnogo izgubljenih otrok, ubogih gluhomutcev, nevernih, nevednih paganov. Spomnimo se onih nešteti angelov v človeški podobi, redovnic, ki so zapustile očeta in mater, brate in sestre, dostikrat ljubečega ženina, bogastvo in brezskrbno prijetno življenje in so šle streč divjakom, gobavim in drugim bolnikom s strašnimi jutrovskimi boleznimi. Mi ležimo na mehki postelji, a ti se trudijo noč in dan, brez odpočitka, dostikrat brez potrebne jedi, ljubezen do Boga in neumrjočih duš je njih najslajša jed — ah, ali ni naša sveta dolžnost, da jih podpiramo vsaj z molitvijo, če drugače res ne moremo!

Res, rečemo lahko, da so za malokatero stvar verni in goreči kristjani toliko trpeli, toliko darovali in žrtvovali, toliko molili, premagali toliko težav, prelivali toliko krvi kakor za razširjanje kraljestva božjega na zemlji ali za misijonsko delo. Od apostolov, prvih misijonarjev sem, vidimo te velike napore in žrtve v vseh stoletjih. A zakaj to? Glejte, gnala jih je ljubezen do neumrjočih duš, sovraštvo do greha, ki so ga hoteli po misijonih zatreti. Užigala jih je misel na neskončno vrednost milosti, ki so jo pridobili ubogim dušam, sedečim v smrtni senci poganstva, pridobivali pa obenem tudi sebi. — O predragi, ali

naj mi držimo pri tem veličastnem delu roke križem? Ali je nam tako malo za čast božjo? Ali nas nič ne brigajo tisoči in milijoni duš, ki žive v temj in smrtni senci vse življenje tukaj in so v nevarnosti, da ostanejo v temi in smrtni senci pogubljenja vso večnost? Nas li nič ne briga naša večnost, nič ura, v kateri se srečamo z večnim Sodnikom in nam med drugim poreče: »Kje pa so one duše, ki bi jim bil tudi ti lahko pomagal, da bi zaslišale besedo božjo, ki bi jim bil tudi ti lahko pripomogel, da se jim razveže vez jezika, in bi častile svojega Boga, ki bi jih bil lahko osrečil za čas in rešil za večnost, če bi se bil le malo udeleževal misijonskega dela?« Ali se naj zgodi tedaj tudi nam, kakor možu v sv. evangeliju, ki je na kraljevo vprašanje — osramočen umolknil? In kaj se je zgodilo s tem nesrečnejšem?

Kralj je rekel služabnikom: »Zvežite mu roke in noge in vrzite ga v vnanjo temo. Ondi bo jok in škripanje z zobmi« (Mat. 22). Se naj li zgodi tudi nam tako? Ne! Storimo torej tudi glede misijonov svojo dolžnost, dolžnost do Boga, do bližnjega in samega sebe. Naj bo naše srce goreče za neumrjoče duše, kakor veliko srce blestečega zglednika in patrona misijonarjev, sv. Frančiška Ksaverija, ki je vedno molil in prosil: »Le duše mi daj, moj Bog, le duše, vse drugo obdrži zase!«

»Ti pa, o Gospod, zberi vse raztresene rodove. Naj poznajo, da ni Boga razen tebe, in naj pripovedujejo tvoja čudežna dela, in sprejmi jih v svojo dediščino kakor v začetku« (Eccli. 36, 13). Amen.

Ksaver Meško.

Dvanajsta nedelja po binkoštih.

V čem moramo posnemati otroke.¹

Ljubi svojega bližnjika kakor sam sebe.
Luk. 10, 27.

Nekega dne so pristopili učenci k Jezusu in mu rekli: »Kateri je li večji v nebeškem kraljestvu?« Jezus pa je poklical otroka, ga postavil v sredo med nje in jim rekel: »Resnično, povem vam, ako se ne izpreobrnate in ne postanete kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo. Kdorkoli se tedaj poniža kakor ta otrok, ta je večji v nebeškem kraljestvu, in kdor sprejme katerega takega otroka v mojem imenu, mene sprejme« (Mat. 18, 2).

¹ Nedelja, ki je najbližja prvemu dnevu mesca septembra, je bila posvečena spominu angelov varihov. Sedaj obhajamo praznik angelov varihov 2. oktobra, vnanjo slovesnost s cerkvenim govorom o angelih varihih bi potem imeli v nedeljo po 2. oktobru. Ker je pa ta nedelja kot prva v mescu oktobru posvečena praznovanju rožnivenškega praznika, je potrebno, da se kako drugo nedeljo spominjamo angelov varihov in njih posebnih varovancev, nedolžnih otrok. Primerna zato je današnja nedelja, na katero se je preje obhajal spomin angelov varihov.

Iz teh besed je razvidno, da zahteva Jezus od nas, da se moramo izpreobrniti in postati kakor otroci, ako hočemo iti v nebeško kraljestvo. Premislimo torej, kakšne lastnosti ima otrok in skušajmo posnemati ga!

1. Prvo, kar vidimo v očeh otrokovih, je nedolžnost. Otrok nima dolgov, t. j. grehov, in tudi ne ve nič o grehu. Otrok nima tudi nobenega zmisla in nobenega veselja za greh. Ko ga hoče kdo zapeljati v greh, se otrok odstrani in teče rajši za svojimi igračami, s katerimi se ukvarja neprestano.

To bodi prvo, kar posnemajmo na otroku! Bodimo slepi in gluhi za greh! Ogibajmo se vsem slabim priložnostim v greh! Kadar nas začnejo izkušnje obhajati, pojdimo na svoje delo! S pridnim delom si ohranimo nedolžnost, dočim je lenoba in brezdelno postopanje vseh hudobij začetek. V otrokovem nedolžnem očesu odseva celo nebo in vsa nebeška sreča, tako bomo tudi mi srečni in veseli, ako si ohranimo nedolžnost.

2. V otroku ni dalje nobene zvijače in hinavščine. To je druga lastnost in posebnost otrokova. Kakor misli, tako se otrok tudi obnaša in tako tudi govori. Ako izreče kdaj laž, se kmalu sam ovadi.

Isto zahteva Kristus od nas, ako se hočemo zveličati: »Ako se ne izpreobrnate in ne postanete kakor otroci, ne pojedete v nebeško kraljestvo.« Sv. Peter (1, 2, 1.) nam kliče: »Popustite vso hudobijo in vso goljufijo, hinavščino, nevoščljivost in vse obrekovanje, kakor novorojeni otroci poželujte duhovnega neskaženega mleka, da boste rastli po njem v zveličanje.« Bodimo torej kakor otroci resnicoljubni, odkritosrčni, brez hinavščine in zvijač! Nikdar ne hodimo za neumnim svetom, ki je poln laži, goljufije, nevoščljivosti in obrekovanja.

3. Otroci so najrajši pri starših ali pri predstojnikih. Pri starših se počutijo najboljše in se najlepše razvijajo na telesu in na duši. Pričujočnost staršev jih obvaruje marsikatero nesrečo in marsikaterega greha. Kaj ne bi bil nikoli ubil svojega brata Abelja, ko bi bil ostal pri starših!

Posnemajmo otroke tudi v tem oziru! Bodimo radi doma pri starših, pri predstojnikih, gospodarjih in gospodinjah, pa ne bomo grešili. Obvarovali se bomo marsikatero nevarnosti, nesreče in sramote. Kdor hodi sam okoli, je v nevarnosti, da ga ne požre rjoveči lev, ki hodi okrog po samotnih krajih in išče, koga bi požrl.

4. Otrok ima posebno lepo krščansko lastnost, da vse rad odpusti, ako ga kdo razžali. Otrok ne goji v srcu jeze in maščevanja. V par minutah se igra že prav pristrčno s tistim, ki mu je morda prej kaj slabega storil. To je posebno lepa lastnost, katero moramo imeti, ako se hočemo zveličati. Kristus je rekel: »Odpuščajte in vam bo odpuščeno... S kakršno mero namreč

boste merili, s takšno se vam bo odmerjalo» (Luk. 6, 37). Odpuščati svojim nasprotnikom in sovražnikom je tako potrebno za kristjana, kakor mu je potreben vsakdanji kruh. Kakor ne more telo živeti brez vsakdanjega kruha, prav tako ne more duša živeti, ako si ne odpuščamo drug drugemu. Zato nas je učil Kristus tako-le moliti: »Daj nam danes naš vsakdanji kruh in odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.«

5. Otrok ne pozna nobene pohlepnosti po časti. Za čast in slavo se ne zmeni prav nič. V tem ga moramo posnemati, ako se hočemo zveličati.

Zakaj je dandanes toliko prepиров, toliko sovraštva, toliko pravad in toliko vojsk? Večinoma zavoljo časti in slave! Še med apostoli je bil prepir za čast. Hoteli so nekateri biti prvi. Zato jih je Kristus posvaril: »Katerikoli hoče med vami večji biti, bodi vaš služabnik, in kdorkoli hoče med vami prvi biti, bodi vseh hlapec« (Mark. 10, 43). Učimo se iz tega, kako nam je zaničevati čast in slavo tega sveta. Ako se hočemo zveličati, moramo postati enaki otroku, ki se prav nič ne zmeni za čast in slavo tega sveta.

6. Dalje! Otrok nima nobenega poželenja po bogastvu. Otrok ljubi bolj svoje nedolžne igre ko premoženje celega sveta. Da ima le vsakdanjega kruha, pa je zadovoljen.

Posnemajmo ga v tem! Kristus nas ni učil moliti: Daj nam bogastva, ampak: Daj nam danes naš vsakdanji kruh. Nikar ne vezimo svojega srca na posvetno premoženje in bogastvo, zadovoljni bodimo, ako smo preskrbljeni za vsakdanji kruh. Kdor ima obilno premoženje, naj hvali za to Boga in naj skuša z dobrimi deli zagotoviti si zveličanje, kdor pa nima obilnosti, naj ne žaluje radi tega, saj bomo morali ob smrtni uri vse pustiti. Spomnimo se tudi besed Kristusovih: »Resnično vam povem, da pojde težko bogatin v nebeško kraljestvo. Zopet vam rečem: Lažje je iti kameli skozi uho igle, nego bogatinu iti v nebeško kraljestvo« (Mat. 19, 23). Otrok bodi v tem naša šola. Učimo se od njega prezirati bogastvo, ako se hočemo zveličati.

7. Ker nima otrok nobenega poželenja po bogastvu, zato je radodaren in usmiljen. Ko vidi ubožca, da rad vse od sebe, da le pomaga. Ko sliši druge jokajoče, začne tudi sam jokati. Ako se hočemo zveličati, moramo ga tudi v tem posnemati. Kristus je rekel (Luk. 6, 38): »Dajte in se vam bo dalo; dobro, natlačeno in potreseno in zvrhano mero vam bodo dali v vaše naročje. S kakršno mero namreč boste merili, s tako se vam bo odmerjalo.« Ob drugi priliki je rekel: »Blagor usmiljenim, ker bodo usmiljenje dosegli« (Mat. 5, 7). Sv. Pavel piše v pismu do Efežanov (4, 32): »Bodite med seboj dobrotljivi, usmiljeni in prizanašajte drug drugemu.«

Posebno radodarnost pa moramo izkazovati nasproti nedolžnim otrokom, ki so osiroteli, ki so ubogi in pomoči potrebni. V teh otrocih je skrit sam Gospod Jezus Kristus. Sv. Avguštin pravi: »Naj nihče izmed vas ne govori: O srečni, ki so mogli Jezusa sprejeti v svojo hišo! Nikar ne žaluj in nikar ne godrnjaj, da si se rodil ob času, ko ne moreš zreti Gospoda na zemlji! Tudi tebi ni odvzeta ta čast. Kar storite, pravi Gospod, kateremu teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili« (Mat. 25, 40). V teh najmanjših bratih torej je sam Gospod in kar storimo njim, storimo Gospodu. To so tiste Gospodove besede, ki navdušujejo kristjane, da ustanavljajo za uboge zapuščene otroke zavetišča in sirotišča. V teh otrocih je skrit sam Gospod, ki nam bo vse obilno poplačal.

Sv. Matevž pripoveduje (19, 13), da so pripeljali nekega dne pred Gospoda otročiče, da bi položil nanje roke in molil. Učenci pa so jih kregali. Jezus pa jim je rekel: »Pustite otročiče in nikar jim ne branite k meni priti, zakaj takih je nebeško kraljestvo.« Otročiči so torej po svojih lepih lastnostih gotovi nebeškega kraljestva. Njih je nebeško kraljestvo!

Ako se hočemo torej zveličati, posnemajmo male, posnemajmo nedolžne otroke in učimo se od njih, kako nam je živeti v nedolžnosti, odkritosrčnosti in ljubezni do starišev, kako moramo svojemu bližnjemu radi odpuščati, kako moramo zaničevati posvetno čast in posvetno bogastvo ter biti radodarni do ubogih. Na ta način bomo podobni malim otrokom, katerim je zagotovljeno nebeško kraljestvo. Amen.

Dr. Egidij.

Praznik rojstva bl. Device Marije.

Za godovno darilo darujmo nebeški materi svoje srce.

Kako lep je rojstni dan matere za dobre otroke! O to je zanje najlepši dan v letu, središče, okrog katerega se suče nebroj njihovih misli, iz katerega izvira zanje obilno veselja. Ko je ta dan oddaljen še cele mesece, že mislijo nanj, štejejo tedne in dneve in se pripravljajo nanj. Ko je ta dan zopet enkrat minul, se ga z veseljem spominjajo v mislih in pogovorih potem še mesece tja do prihodnjega rojstnega dneva. In kadar pride oni zaželeni dan, se jim zdi, kakor da je prišel najlepši praznik. Takrat stopijo z darilcem v roki pred ljubo mater. In ko jo zagledajo, vso ožarjeno od veselja in ginjenosti, o, tedaj se jim nehote zgane srce od ljubezni do nje, kakor nikdar ne v celem letu.

Veselo izražajo svoja voščila, svoje želje, ki jih imajo do nje. In ko mati, vsa srečna, sliši voščila svojega otroka in prejme malo darilce iz njegovih rok, ga pritisne vsa ginjena k sebi in dala bi mu, ko bi mogla, vse zaklade sveta.

Predragi moji! Glejte, tudi danes obhajamo tak presrečen dan. Saj praznujemo rojstni dan svoje nebeške matere Marije, svoje najmočnejše, najboljše, najljubeznivejše, najdobrotljivejše matere. O obhajajmo ta dan z največjim veseljem in radostjo kot dobri otroci svoje matere! Toda naj nam ne bo dovolj samo to, da se veselimo rojstnega dne svoje matere Marije. Spodobi se, da kot dobri otroci prinesemo svoji nebeški materi tudi kako lepo vezilo. Toda kaj naj ji prinesemo, kaj naj ji darujemo ravno letos, v tem vojskinem letu, ki je polno bridkosti in težav, polno trpljenja za nas. Kajne, predragi moji, radi bi prinesli svoji nebeški materi zlata in srebra, s katerim bi odičili njen oltar, radi bi ji darovali dragih kamnov, dragoceno obleko, da bi z njimi okrasili njen kip. Toda vsega tega nimamo; zakaj skromno življenje živimo tu na zemlji, življenje, ki ne pozna diamantov, rubinov, smaragdov in drugih dragocenosti. Ali eno dragocenost imamo in to je naše srce! Da, srce imamo, ki ljubi in upa, ki prosi in hvali, se veseli in raduje in s tem srcem lahko razpolagamo. O prinesimo danes svoji nebeški materi to srce v dar! Glejte, bolj kot svila, bolj kot zlato, vse bolj kot diamanti so Mariji všeč naša srca. Zato ji darujemo svoje srce in sicer srce, ki je polno hvaležnosti, srce, ki je polno zaupanja do nebeške matere.

I. Rekel sem prvič: prinesimo danes svoji nebeški materi hvaležna srca v dar! O predočimo si samo preteklo leto, od zadnjega malega Šmarna pa do današnjega dne, in spoznali bomo, da ni drugače mogoče, kakor da smo danes hvaležni Mariji iz vsega srca. Dovolj je označeno preteklo leto z besedami: Divjala je to leto vojska, tako velikanska, tako grozna, tako razdirajoča, kakršne še ni videl svet. Kdo naj določi vse skrbi in vse solze, ki so jih pretočili doma ostali po odšlih svojcih, po padlih domačih; kdo naj opiše vse napore in težave, ki so jih premagali bojujoči; kdo naj prešteje rane in vse vzdihe, ki so jih storili v bolečinah ranjeni; kdo naj zapopade vse smrtne boje, s katerimi se je borilo toliko umirajočih! O, dragi moji, bilo je to leto na trpljenju težje kot preje desetletja! Pa kdo je bil v teh težkih dnevih trpljenja poleg Boga naš najboljši pomočnik ali tolažnik? Pač vsi brez razlike, tako vojaki na bojiščih, kakor tudi mi, ki smo ostali doma, bomo rekli enoglasno: n a š a n e b e š k a m a t i M a r i j a. Da, mnogo jih je, ki so v dnevih miru pozabili na Marijo, pa ko so močno ranjeni gledali smrti v oči, so se spomnili mladostnih let, ko so še čistili Marijo! Ob tem spominu se jim je zopet vrnilo nekdanje zaupanje do

Marije, ozrli so se v svojem smrtnem boju na svojo nebeško mater — in glejte: izprosila jim je skesano zadnjo uro — z Marijo se danes vesele v nebesih! — Naj vas nadalje spomnim na nebroj dopisov z bojišča, ki so sledeče ali podobne vsebine: Odkar je bil na bojišču, ni opustil nobene prilike, da ne bi Marije prosil varstva, na njo je zaupal. In glejte uspeh teh molitev! Prišel je v boj, šrapneli so kar deževali nanj, morda ga je zasula celo granata, tovariši so kar trumoma padali na desnici in levici, a on, on, ki se je priporočal Mariji, je ostal nepoškodovan, izmed stoterih, s katerimi je šel v boj, je tudi on med onimi maloštevilnimi, ki so prišli neranjeni iz strašnega boja. — In zopet drugi si je Mariji v čast obesil svetinjšico na vrat, pa je priletela krogla ravno v prsi, prevrtala je obleko, preluknjala mu je 'srajco, a ko je prišla do svetinjšice, je izgubila svojo moč in se ustavila — bil je čudovito rešen on, ki je častil Marijo. — In kaj čujemo od ranjencev? »Obupal bi,« tako pišejo, »če ne bi imel Boga in Marije. K Mariji sem se zatekel, in ona me je tolažila in mi pomagala, da sem mogel prenašati strašne bolečine.« Glejte torej, koliko dobrot je delila Marija preteklo leto na bojišču! Celo trda moška srca so se odprla, da odkrito in javno priznavajo v dopisih in razgovorih Marijino pomoč. Ravno zato, ker je bila tako očitna Marijina pomoč, so vojakom Marijine svetinjšice največja dragocenost na bojišču, da jih čuvajo kakor svoje lastno telo. Zato, ker je bila tako obilna Marijina pomoč, je mnogo, mnogo vojakov obljubilo, da bodo šli na božjo pot, ali da bodo sezidali kako Marijino znamenje ali da bodo opravili kako drugo dobro delo Mariji v čast za dobljene dobrote na bojišču. — Pa ne samo na bojišču, tudi med nami je delila Marija to leto obilo dobrot. O tu govorite vi, vi starši, ve žene, vi bratje, sestre! Kajne, obilo ste okušali v svojih bridkostih, kaj se pravi čutiti Marijino tolažbo, Marijino pomoč. O draga žena, ko ti je mož v težkem trenutku ločitve segel v roko, si mu hotela reči zadnji »Z Bogom«, toda bilo ti je prehudo, vlile so se ti solze in nima ter vsa onemogla si se zatekla v samoto. Tam si pokleknila pred Marijino podobo in prosila si za odhajajočega tako goreče kakor še nikdar, prosila si tudi sebi tolažbe, in glej — ko si vstala, bila si pomirjena, srce se je olajšalo, solze so odnehale! — Predragi starši, poznam vaše skrbi in misli. Posvečene so vašim sinovom, ki se daleč, daleč proč od doma bojujejo za domovino. O, ko pridejo trenotki, da vas napadejo te skrbi s svojo negotovostjo, s svojimi nerazrešenimi vprašanji: Bog ve, ali je še zdrav moj sin, oh, kje je zdaj; Bog ve, ali se bomo še kdaj videli, o, ko vas mučijo te težke skrbi in misli, se vam zdi življenje skoro nezno. Pa pokleknete pred Marijin oltar in na Marijo zroč ji ihteč razodevate svoje težave ter ji izročate svoje sinove v varstvo. In ko greste od oltarja, so izgubile vaše skrbi svojo težo. Zaupanje na Marijo je zopet oživel v

vas, in to zaupanje vam daje tolažbo. — Draga sestra, dragi brat, morda te je iznenadila žalostna vest, da je žrtvoval tvoj brat svoje življenje za domovino. Ali se še spominjaš onih strašnih dni? Grozna je bila misel, da se nič več ne vidiš s svojim bratom, srce pretresujoča je bila misel, kako težko je morda umrl v tujini, a mučnejša kot vse to je bila negotovost, kako je bilo z njegovo dušo! In zopet si stopil pred Marijin kip, uprl svoje oči v Marijino milo obličje, njene ljubeče oči, prosil za bratovo dušo, in glej — v molitvi ti je stopila misel pred oči, jasna, gotova, prepričevalna, nebeško prijetna: Mariji je bil izročen moj brat, njo je častil, zato ni mogoče, da bi ga bila ona zapustila v zadnji, najbridkejši uri, saj je vendar ona naša najboljša mati. Vedi, od Marije je bilo to razsvetljenje, in potolažen, pomirjen si bil. Predragi moji, videli smo, kaj je bila Marija preteklo leto svojim otrokom. Hudo je bilo preteklo leto, tem večja je bila Marijina pomoč. Ne pozabimo njenih dobrot, temveč ozrimo se danes, ko praznuje Marija svoj rojstni dan, tukaj na njen oltar in polni hvaležnosti se ji zahvalimo v molitvi za vse dobre, ki nam jih je izprosila to leto. Zahvalimo se ji za pomoč, ki jo je delila umirajočim, ranjenim, bojujočim, zahvalimo se ji za tolažbo, ki jo je naklanjala nam v bridkostih, zahvalimo se ji za vse vojne uspehe, ki nam jih je izprosila pri ljubem Bogu. Da, ozrimo se na Marijino podobo, in v dokaz, da smo ji resnično hvaležni za dobre, ji obljubimo, da jo hočemo ljubiti, da jo hočemo ljubiti vedno bolj in bolj. To ljubezen do Marije pa hočemo pokazati s tem, da jo bomo goreče častili v molitvi, da bomo pridno obiskovali njene pobožnosti, da bomo stanovitno posnemali njene čednosti.

II. Drugič sem rekel: Darujmo Mariji za rojstni dan zaupno srce. Da, zaupanje ji moramo prinesiti danes v dar, zaupanje, da nam bo Marija pomagala v vseh današnjih stiskah tudi v prihodnje! Saj ona to zaupanje tudi zasluži. Le pomislimo: Marija je najboljša mati, kar jih je kdaj nosil svet — ali je potem mogoče, da bi videla ubožca, pa mu ne bi pomagala? Nadalje, ona je mati samega božjega Sina — kako si moremo potem pač misliti, da bi božji Sin odklonil kako prošnjo svoje matere. Pa pustimo to premišljevanje, saj smo ravnokar na dolgo in široko slišali, kaj vse nam je izprosila Marija preteklo leto. Vse to, kar smo slišali, nam je jasen dokaz, da je Marija naša najmočnejša mati, najdobrotljivejša mati. In ravno na to se opira naše zaupanje do Marije! O kruto bi žalili svojo mater, ko bi ji ne zaupali, saj bi ji s tem odrekli, da je ona naša najboljša mati. — Toda v čem obstoji zaupanje do Marije? V tem, da se v vseh težavah in zadevah obračamo do Marije in jo prosimo pomoči. Čim večja je težava, čim bolj zamotana je zadeva, s tem večjo gotovostjo pričakujemo od nje rešitve. In kadarkoli kaj prosimo Boga, nikdar ne pozabimo, da se ne bi priporočili Mariji, naj tudi ona posreduje pri Bogu za nas. Kdor tako dela,

ta ima v resnici zaupanje do Marije. On ne prosi malomarno, tjavendan, kakor bi dvomil, ali bo kaj dosegel in kakor bi ne bilo vredno, da bi se potrudil, češ, saj tako prosim zastonj, temveč kdor res zaupa v Marijo, jo prosi vedno goreče, vneto, ker dobro ve, da bo uslišan. In če se morda zgodi, da nima uspeha njegova prošnja, tedaj ne odneha, rekoč v malodušnosti: »Saj mi ne pomaga!« temveč prosi in zopet prosi, opirajoč se na ono krasno molitev: »Spomni se, o premila Devica, da še nikdar ni bilo slišati, da bi bila ti koga zapustila, ki je pod tvoje varstvo pribežal, tebe pomoči prosil in se tvoji priprošnji priporočal.« Tako prosi, in povem vam, ne bo osramočen v svojem zaupanju. Predragi moji, tako zaupanje, ki vse prosi, ki goreče prosi, ki nikdar ne odneha, tako zaupanje, pravim, prinesimo ravno letos Mariji za vezilo. In zakaj ravno letos? Saj omenili smo že, da imamo vojskino leto, leto težav in potreb. Zato rabimo obilo Marijine pomoči, a ne moremo je dobiti brez zaupanja do Marije. Da pa bomo lahko pokazali svoje zaupanje do Marije, zato jo mnogo prosimo, goreče jo prosimo, prosimo jo danes, prosimo jo tudi v prihodnje.

Spomnimo jo, naj nam vendar izprosi to, kar nam je vsem vedno na jeziku, namreč skorajšen mir. Priporočajmo ji sv. očeta, da bi kmalu našel odmev in uspeh v svojih prizadevanjih za mir. Ne pozabimo ji priporočiti tudi sv. Cerkve! Izročimo Mariji našo državo, da bo kmalu in popolno premagala sovražnika. O kako bomo razveselili svojo nebeško mater, če jo bomo tako prosili, saj bomo jasno pokazali, da imamo zaupanje do nje, oznanjevali bomo mogočnost njene priprošnje, usmiljenost njene srca! Popolnoma si bomo osvojili njeno srce, da bo prosila in prosila za nas pri Bogu, dokler ne doseže, za kar prosimo.

Dragi poslušalci, razložil sem vam, kako darilo prinesemo danes svoji materi Mariji za rojstni dan. Sedaj nas čaka naloga, da to vezilo tudi v resnici darujemo Mariji, namreč da se ji hvaležno zahvalimo za pretekle dobrote, da jo zaupno prosimo novih dobrot. Predragi moji, porabimo v to današnjo sv. mašo, popoldansko opravilo, vse današnje molitve! O potem bomo praznovali današnji rojstni dan kot dobri otroci Marijini in prejeli bomo tudi od Marije obilno plačilo, da se bomo veselili današnjega dneva tja do prihodnjega leta. Amen.

Fr. Vavpetič.

Trinajsta nedelja po binkoštih.

Tvoje ime — tvoje življenje.¹

Devici je bilo ime Marija.

Luk. 1, 26.

Ime naše Matere, Gospe in Kraljice častimo in slavimo v nedeljo po Marijinem rojstvu. Za vse je ta dan vesel in slovesen praznik, predvsem vesel in slovesen je pa za dekleta in žene. Zakaj najlepša med vsemi devicami in ženami je bila Marija. Najčistejša med vsemi devicami je bila Marija. Najboljša in najbolj ljubeča žena in mati med vsemi ženami in materami je bila Marija. Najskrbnejša varihinja, najljubeznivejša pomočnica vsem deklicam in ženam je Marija.

Poglejmo danes, ko praznujemo spomin tega velikega in svetega imena, nekoliko vaša krstna imena, krščanske deklice in žene.

»Devici je bilo ime Marija.« — Kako pa je tebi ime, ti krščanska devica, ti verna žena? Morda tudi Marija? Najlepše ime imaš! Glej, Marija pomeni gospa, najvišja gospa, kraljica. A same veste, kako spoštovanje se spodobi kraljici. Kdo se ji upa približati nespoštljivo? Kdo se je upa predrzno dotakniti? Kdo si upa v njeni navzočnosti nespodobno in umazano govoriti? — Kako pa je s teboj? Ali si tudi ti res Marija, velika gospa nasproti hudobiji in grehu? Ali si res Marija, kraljica zase, ker veš sama sebi in svojim slabim nagnjenjem gospodovati in zapovedovati? A kraljica tudi nasproti drugim, da se ti ne upajo nikoli približati z grešnimi nameni, s prekanjenimi, zapeljivimi besedami? In če se ti kdo približa z nepoštenim namenom, ga li zavrneš, kakor se spodobi kraljici? Če, blagor ti! Veselje ima s teboj tvoja visoka patroninja, Marija, vseh kraljic kraljica. — A pomisli dalje, da je bila Marija tudi ponižna dekla — »dekla Gospodova sem...« Ali si ponižna tudi ti? Ponižna pred Bogom, ponižna pred starši, ponižna pred predstojniki? Ako si, si res prava Marija. In če te ne bodo »blagrovali vsi narodi«, kakor tvojo veliko patroninjo, veselijo se te in te blago in srečno imenujejo vsaj oni, ki te poznajo. — Bodite take Marije, ostanite take Marije vse, ki nosite to blagoslovljeno, to sveto ime! Spominajte se posebno ob časih nevarnosti in izkušnjav: »Marija sem, gospa sem, kraljica sem. Kraljica, si ne smem poškopiti z blatom greha svoje kraljevske obleke, še manj se pogrezniti globoko v blato. Marija sem, Marija, tvoja sem, Marija, varuj me!«

Druge ste A n e. Pomislite, kako sveta je morala biti Ana, žena Joahimova, da jo je Bog izmed milijonov žen izbral za mater one, ki naj postane porodnica njegovega Sina. Kako sveto

¹ Z malimi izpremembami se more porabiti tudi za Marijine družbe.

je morala živeti v mladosti! Kako skrbno je vzgajala pozneje malo Marijo! Kako je skrbela za njene dušne in telesne potrebe. Kako jo je učila spoznavati Boga, ga hvaliti in častiti. — O Ane, ali ste podobne tej sveti vaši patroninji? O ti dekle Ana, ali živiš tako čisto in sveto, kakor je živela v mladosti tvoja sveta zavetnica? Blagor ti, srečno bo tvoje poznejše življenje. — Ti, žena in mati Ana, ali skrbiš ti takó za svoje otroke, kakor je skrbela mati Ana za malo Marijo? Za njih telo, zdravje, obleko, a še bolj za njih dušo? — Spomnite se tudi druge Ane, prerokinje Ane, ki je prišla v jeruzalemski tempelj, ko sta Marija in Jožef prinesla štirideseti dan po rojstvu Jezusa k darovanju. Kaj pravi o njej sv. pismo? »In bila je prerokinja Ana, Samuelova hči, iz Aserjevega rodu; ta je bila zelo v letih in je živela po svojem devištvu s svojim možem sedem let. In ni šla od templja in je s postom in z molitvami Bogu služila noč in dan« (Luk. 2, 36, 37). Glejte, kak krasen zgled dekletom in vdovam. Zgled bogoljubnega življenja v mladosti, življenja v devištvu. Po letih devištva srečen zakon, ker se je v Bogu nanj pripravljala, ga v Bogu in z Bogom sklenila. Vdova, pač še mlada, ker se na Jutrovem zgodaj možijo, omožena pa je bila le sedem let, je služila le Bogu. Zato krasno plačilo: Videla je Gospoda Jezusa! — Dekleta, žene, vdove, kako krasen zgled za vas! In kaka tolažba za vas! Če hodite po stopinjah te svete prerokinje, dosežete brezdvomno isto plačilo: Gospoda Jezusa.

Tretje ste Cecilije († 230). Saj vam bo znano, kako je pridobila ta plemenita in imenitna Rimljanka s svojo lepo besedo in s svojo pobožnostjo ženina Valerijana in njegovega brata Tiburcija za Boga. Ali ni tudi vaša dolžnost, da pridobivate s svojim lepim zgledom, s svojo pobožnostjo in z modro, gorečo besedo druge za lepo življenje ter tako množite število častilcev božjih. Prosite pa, ako hočete koga pridobiti za dobro stvar in bogoljubno življenje, svojo patroninjo za njeno priprošnjo in pomoč. Tako lahko tem bolj upate, da bo vaš trud blagoslovljen in bo obrodil sad.

Četrte ste Neže († 304). Kaj pomeni ime Neža ali Agneza? Jagnje! Torej jagnjeta ste! Ali ni jagnje nekaj nedolžnega, ljubeznivega? Ste li ohranile isto nedolžnost tudi ve? — Kako krotko je jagnje! Ali ste Neže — jagnjeta tudi glede krotkosti? — A dasi nežna in krotka, je ta čudežna devica, šele 13 let stara, ljubila izbranega ženina Jezusa tako goreče, da ni marala ničesar slišati o svetu, ničesar o vseh mamečih obljubah, s katerimi jo je hotel odvrniti od Jezusa in zase pridobiti cesarjevega namestnika sin Simforijan. »Že imam ženina, najlepšega, najljubeznivejšega, čigar lepota nikoli ne mine, čigar ljubezen se nikoli ne ohladi. Tega ljubim, temu sem zaročena. Odstopi, ti pošast smrti, ki te ne marajo videti moje oči.« Kake ste ve ob sladkih besedah in mamečih obljubah zapeljivega sveta? — Močna v veri, goreča od ljubezni, je ostala močna

do zadnjega diha svojega mladega življenja. — In ve, krščanska dekleta, krščanske žene? Posnemajte jo! Nežne, čiste, krotke bodite neustrašene junakinje zoper zapeljevanje sveta; močne in nepremagljive pa tudi v trpljenju, da dosežete s svojo preljubznivo patroninjo venec zmage, krono zveličanja.

Pete ste **L u c i j e** († 304). Luč pomeni ime te blage svetnice iz Sicilije. Bodite luč tudi ve, luč domači hiši, luč fari, luč vsem, s katerimi občujete.

Šeste ste **K a t a r i n e**. Ime pomeni: čista. In res, kako čista je bila ona učena, plemenita egiptovska Katarina, devica in mučenica, ki jo je dal l. 307. poživljeni cesar Maksimin Daja, bivši živinski pastir, kruto mučiti in umoriti, ker mu je brez strahu očitala njegovo divjost in krvoločnost nasproti kristjanom. Tako čisto je bilo njeno deviško telo, da se ga niti po smrti ni smela dotakniti človeška roka. Angeli so ga pokopali na gori Sinaj. — Ali se ji ti, ki nosiš njeno lepo ime, kaj podobna? Morda se le smehljaš in smejiš, če kak posvetnjak in klafač pred teboj sramoti Kristusa Gospoda? Glej, to pač ni v duhu sv. Katarine. Si ohranila in boš ohranila ti tako čisto svoje telo, da bi bilo vredno, da ga pokopljejo angeli? O, ko ga bi! — Kako čista, kako goreča za čast božjo je bila sv. Katarina Sienska! Papeži so poslušali njene besede in so ji bili pokorni, ker so čutili, da govori iz nje duh božji. Ko je umrla l. 1380. šele v triintridesetem letu, ni žalovala za njo, svojo največjo hčerko, le vsa Italija, temveč tudi papež, cesarji in kralji. Ko bi bilo nekaj njenega duha, nekaj njene gorečnosti in njene ostre spokornosti tudi v naših Katarinah!

Sedme ste **U r š u l e** († 451). Saj veste, kako je ta devica iz kraljevskega angleškega rodu bodrila in navduševala svoje tovarišice, ko so se peljale z Angleškega na Francosko in so bile v Kelmorajnu na Nemškem od Hunov ujete, da naj rajši vse junaško pretrpe smrt, kot da bi se jih smel kak hunski vojak dotakniti. In res so za čistost svojih duš in teles vse rade volje šle v smrt. — Krščanska dekleta in žene, kako pa je z vami v tem oziru, posebno v sedanjih vojnih časih, v časih velikih nevarnosti in zapeljevanj? Ali ni morda med vami kakā narobe-Uršula, ki še le sama vabi vojake v svojo družbo, se jim nastavlja, jih zapeljuje? O nesrečno dekle, nesrečna žena! Kako se ti sme približati človek, ki ga ne poznaš, ne poznaš njegovega mišljenja in življenja? Kako se te sme dotakniti človek, ki ti lahko umaže in oskruni ne le dušo, ampak tudi telo s strašno, neozdravljivo boleznijo? — O kako srečne so bile sv. Uršula in njene tovarišice, ki so umrle za svojo nedolžnost, a so v istem hipu že živele večno življenje v nebesih. A kakšen bo tvoj konec, ti lahkomiselna, obžalovanja vredna narobe-Uršula?

Osmi je ime **J u l i j a n a**. Najbolj znana je sv. Julijana Falkonierska iz Florence († 1341). Tako velika je bila njena lju-

bezen do Boga, takšen njen stud pred hudim, da je še povsem mlada deklica vsa vztrepetala, če je le slišala besedico »greh«. Če je slišala pripovedovati o kaki hudobiji, se je onesvestila; tako velika je bila njena žalost, da se je Bog žalil. Pozneje je bila kot redovnica učiteljica lastni materi, ki je tudi sprejela samostansko obleko. — Morda bi bilo treba, da si tudi ti, krščansko dekle Julijana, včasih učiteljica svoji materi, ki je preveč vneta le za ta svet. A tedaj moraš imeti tudi čednosti sv. Julijane Falkonierske. — Ko pred smrtjo ni mogla zaradi hude želodčne bolezni sprejeti sv. obhajila, je prosila, da so ji položili sv. hostijo na srce. In glej, čudo, sv. hostija je izginila; na telesu svetnice pa so po smrti našli znamenje sv. hostije. Tako ji je Jezus poplačal njeno goreče hrepenenje po njem. In ker je v prejšnjem življenju živela po dva dni v tednu od samega angelskega kruha, ni ostala brez njega tudi ob smrtni uri. — Ali ljubiš ti sv. obhajilo? Ali prejemaš ti pogostoma kruh angelski? Tedaj ga dobiš pač tudi ob smrtni uri.

Devete ste Roze ali Rozalije. Poznate Rozo Limansko († 1617), ki je, rojena iz španskih staršev, res duhteča rožica svoje domovine, Južne Amerike. Kako je mrtvičila iz ljubezni do Jezusa svoje telo. Pod pajčolanom, ki ga je morala nositi po materini volji, je nosila krono, znotraj z žebli obito. Globoko v glavo si je pritisnila bodeče žeblje. A kako se pač zdaj v nebesih lesketajo te rane! In kako se bodo lesketale in svetile na sodni dan na vstalem, deviškem njenem telesu. — Ti pa misliš morda le na lepo obleko, na lišp? Pomisli, ali ti bo v srečo, časno in večno. — Ginljivo je, kako je skrbela ta rožica z delom svojih rok za starše, ko so obubožali. Morda so tudi tvoji starši ubogi? Kako skrbiš zanje? In če so postali po lastni krivdi siromašni, ali jim morda očitaš to večkrat s trdimi besedami? Imaš pravico za to? Mislim, da ne. Lajšaj jim rajši gorje s tem večjo ljubeznijo. — Kako vdano jim je stregla v bolezni. A ti strežeš svojim morda le s temnim, nevoljnim licem. Pomisli: »Danes meni — jutri tebi!« Kakor boš staršem posojala, tako se ti bo vračevalo. — In ko je sama trpela v bolezni neskončne bolečine, česa je prosila nebeškega ženina? Ali da ji naj bolečine polajša? Ne! »Gospod,« je molila, »pomnoži moje trpljenje, pomnoži pa tudi v mojem srcu ljubezen do Tebe.« Ko so jo vprašali, naj li pošljejo po zdravnika, je odgovorila: »Po nebeškega!« Zato je lahko prosila z zadnjim vzdihom: »Jezus, Jezus, bodi z menoj!« — Kakšna si ti v bolezni? Morda le v nadlogo vsej hiši? In kadar boš umirala, ali boš mogla tudi z zaupanjem prositi: »Jezus, Jezus, bodi z menoj?« Boš, če boš ti z Jezusom in pri Jezusu v življenju. — Kaka druga ima za patroninjo Rozo iz mesta Viterbo. V življenju so jo imeli za blazno ali noro — pridigala je javno po mestnih ulicah — zdaj jo častimo na oltarjih. V življenju je Klarisinje niso hotele sprejeti v svoj samostan, ker so dvomile nad njeno pravo pametjo.

A jim je prerokovala: »Žive me ne marate, po smrti boste za moje truplo prosile.« In res, ko je l. 1252. v 17. letu svoje starosti umrla in so se godili na njenem grobu veliki čudeži, so Klarisinje prosile in prosile sv. Očeta, naj bi smele telo svete device pripeljati v svojo cerkev. — Ali ti dé hudo, če svet o tebi slabo sodi, če te zapostavlja, te zaničuje? Naj, da si le modra in velika pred Bogom. »Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo.« — Spet druge ste Rozalije († 1155). Kako čudovito je življenje te device iz Palerma v Siciliji! Bila je hčerka grofa Sinibalda iz cesarske rodovine Karla Velikega, po materi Rozi pa je bila v sorodu s tedaj v Siciliji vladajočo hišo. A iz ljubezni do Boga in do neumrjoče duše, da jo ohrani čisto in sveto, je na skrivnem zapustila očetov grad in se je podala na Kviskvinsko goro ob Palermu. Tu je živela v divji samoti dalje časa, skrita v neki tesni skalni duplini, v vedni službi božji, kakor je sama vdolbla v pečino: »Jaz, Rozalija, hči grofa kviskvinskega in Roze, sem si iz ljubezni do Jezusa Kristusa, svojega Zveličarja, izvolila to votlino za bivališče.« Iz strahu, da jo najdejo, se je podala v še bolj divjo samoto na goro Pelegrino. Odtod je videla dannadan spodaj mesto Palermo in v njem palačo dragih svojih staršev. Videla je krasoto valovečega in vabečega morja; videla prijazne griče, ovenčane z vinogradi in kostanji; videla zelene livade in plodovito polje. Kako jo je pač vabil grad ljubljenih staršev, ki je vedela o njih, da mislijo neprestano nanjo, da vedno žalujejo za njo, da jo pričakujejo dannadan in bi jo obsipali z vso ljubeznijo, z vsem bogastvom in z vso srečo, kar si jih le more misliti na svetu. Kako jo je vabila iz te mračne samote krasota morja in lepota sveta tam doli. A od vse te zapeljive krasote je povzdignila močna devica pogled proti nebesom in je mislila: »Čudovito krasen je svet božji, a še krasnejša so nebesa. Da ta pridobim, zaničujem krasoto sveta.« In ostala je stanovitna do blažene smrti. — O krščanska devica ali žena Rozalija, ostani stanovitna tudi ti. Kadar te vabi svet, njegova krasota, njegovo veselje, povzdigni oči, ozri se v nebesa, k svojemu Bogu. Pomisli: Mine svet in njegovo veselje, večno pa ostanejo nebesa in njih neskaljeno, neskončno veselje!

Desete ste Terezije. Ena najlepših zvezd na nebu svete katoliške Cerkve je ta čudovita devica († 1582), žena polna duha božjega, polna navdušenja za čast božjo, neutrudljiva v molitvi, nikdar premagana od trpljenja. Na slikah jo vidimo večkrat, kako ji angel prebode srce z gorečo pšico. In res, v ljubezni do Boga in do neumrjočih duš, posebno v ljubezni do grešnikov, za katere je posebno vroče molila, je gorelo to srce, da je povsem zgorelo. — Da bi bilo vsaj nekaj njenega duha tudi v naših Terezijah, duha krščanske ljubezni, duha gorečnosti in molitve, duha moči in potrpežljivosti v težavah in bridkostih!

Katerokoli ime nosite, drage krščanske žene in dekleta, vsako je lepo, vsako je posvečeno po oni, ki ga je nosila nekda na zemlji in je zdaj vaša posebna zavetnica ali patroninja v nebesih. Ne delajte ji s svojim življenjem sramote! Poučite se še natančneje o njenem življenju iz knjige »Življenje svetnikov«, ki bi naj ne manjkala v nobeni krščanski hiši. Posnemajte jo v njenih čednostih; priporočajte se ji posebno za čednosti, ki jih vidite na njej, a vam še manjkajo; kličite jo na pomoč v nevarnostih. Kraljica današnjega dne, Kraljica vseh svetih žen in svetih devic, mogočna Kraljica Marija, pa bodi tudi nas vseh kraljica, varihinja in pomočnica, ve pa njene vdane, zveste, vredne podanice in služabnice. Amen.

Ksaver Meško.

Štirinajsta nedelja po binkoštih.

Kristus in Mamon.

»Ne morete služiti Bogu in Mamonu! Nihče ne more dvema gospodoma služiti.« Resnica teh besed se nam kaže vsak dan in v vsej zgodovini. Ker je služil Mamonu, je postal Juda Iškarijot — sin pogubljenja; ker vidi brezvestni kapitalist vso srečo le v bogastvu, pozabi na Boga, na njegove zapovedi in hodi za Mamonom po poti krivice. Bogastvo mu postane bog, kateremu posveti vse svoje delo, vse svoje moči. Kdor pa si izbere za svojega gospoda Boga — Kristusa, ta ni hlapec premoženja, nasprotno — bogastvo njemu služi na poti k Bogu. To nam izpričuje množica svetnikov, ki so rabili premoženje v službi božji sebi v zveličanje.

Da bi tudi nam služilo premoženje v zveličanje, poglejmo, kdo služi Mamonu in kdo Kristusu.

1. Kdo je suženj Mamona? To je najlepše pokazal sam Gospod v raznih prilikah.

»Nekega bogatega človeka polje je obilo sadu obrodilo in je mislil sam pri sebi, rekoč: Kaj bom storil, ker nimam, kamor bi svoje pridelke spravil? In je rekel: To bom storil: podrl bom svoje žitnice in večje naredil in vanje bom spravil vse, kar mi je zrastle, in svoje blago. In porečem svoji duši: Duša, veliko blaga imaš spravljenega za prav veliko let; počivaj, jej, pij in bodi dobre volje« (Luk. 12, 16—19). To je slika onega, ki služi Mamonu. Vse njegove misli in vse želje prevzame hrepenenje po premoženju in uživanju, za Boga pa ne ostane v srcu nobenega prostora, kajti kjer je človekov zaklad, tam je njegovo srce. Suženj Mamona se peha od jutra

do večera v potu svojega obraza za to, da bi si zagotovil brezskrbno življenje in nakopičil bogastva, za Boga pa nima časa. Da bi molil zjutraj in zvečer — ni časa, da bi šel k sv. maši, vsaj v nedeljo — ni časa, da bi prejemal sv. zakramente — ni časa; ves čas je posvečen Mamonu — za Boga ga ne preostaja nič. In tako se zgodi, da tak človek popolnoma pozabi na Boga in na svojo dušo, kakor svetopisemski bogatin.

Kdor pa pozabi na Boga, pozabi tudi na njegove zapovedi, posebno na peto, sedmo in deseto in dela krivico in škodo svojemu bližnjemu na polju, v prodajalni in v kupčiji: njegova pot za Mamonom je posejana z vzdihji, solzami in kletvinami okradenih, ogoljufanih in zatiranih.

Toda ne samo na pravico, tudi na krščansko ljubezen pozabi oni, čigar srce hrepeni le po bogastvu in uživanju. Saj nam je znana prilika o bogatinu in ubogem Lazarju. Bogatin se je vsak dan gostil pri bogato obloženi mizi, pred njegovim pragom pa je umiral lakote Lazar in želel nasititi se z drobtinami, ki so padale od mize. Koliko ubožcev tudi danes umira lakote po mestih, kjer je izginil pravi duh Kristusov, posebno v Ameriki in na Angleškem, denarni močotci pa takorekoč tonejo v uživanju. Svoje domače živali negujejo, krmijo jih z najboljšimi jedili, zidajo jim bolnišnice, da celo grobne spomenike — ubožci pa umirajo lačni, bolni, zapuščeni po zaduhlih sobah ali pa na ulici. To se godi tam, kjer je denar — bog. Potrka berač na vrata, pa mora oditi prazen in spremlja ga trda beseda: »Saj si še zdrav, delat pojdi!« Pride nesreča, treba je pomagati, pa že se glasi izgovor: Saj je sam kriv nesreče! Služabnik Mamona ne pozna krščanske ljubezni in zato pravi Gospod, da gre laže kamela skozi šivankino uho kakor bogatin v nebeško kraljestvo.

Toda, predragi moji, sužnjev Mamona ne dobimo samo med bogatini, ampak tudi med ubožci. To so oni, ki svojega revnega stanu ne prenašajo v duhu Kristusovem, ki jim je edina želja to, da bi obogateli, ki mrmrajo, da jih je Bog obogatil z revščino, ki z zavistjo in škodoželjnostjo gledajo na svojega bližnjega, ki živi v boljših razmerah, in mu morda delajo krivico. — Tudi nad temi gospoduje Mamon, čeprav ga ne uživajo.

2. Kdo pa Kristusu služi s svojim premoženjem? Dobrote tega sveta so dar božji. Bog nam deli premoženje, da nam služi na poti v nebesa. To resnico nam Gospod lepo pojasnjuje v oni priliki o krivičnem oskrbniku. Ker je oskrbnik zapravljal premoženje svojega gospodarja, ga je ta poklical na odgovor in ga odstavil od oskrbnišтва. Da bi si preskrbel prijateljev, ki bi ga sprejeli v svojo hišo, je oskrbnik poklical dolžnike svojega gospodarja, vsakega posebe, ter rekel prvemu: »Koliko si dolžan mojemu gospodu?« Oni pa je rekel: »Sto mer olja.« In rekel mu je: »Vzemi svoje pismo in zapiši: petdeset.« Potem je rekel drugemu: »Ti pa, koliko si

dolžan?« Oni pa je rekel: »Sto mer pšenice.« In rekel mu je: »Vzemi svoje pismo in piši: osemdeset« ... In Gospod je potem poučil svoje učence, rekoč: »Delajte si prijateljev s krivičnim mamonom, da vas sprejmejo, ko onemorete, v večna prebivališča.« Kakor si je torej ta oskrbnik na krivičen način preskrbel za starost, tako si moramo preskrbeti za srečno večnost tudi mi s krivičnim mamonom, to je s svojim premoženjem.

Slišali ste, da pride laže kamela skozi šivankino uho, kakor bogatin v nebeško kraljestvo, to se pravi, da bogatin težko zveliča svojo dušo, in vendar imamo nešteto svetnikov, ki so bili na zemlji bogato oblagodarjeni s premoženjem. Kako je to mogoče? Ti niso navezali svojega srca na svoje zaklade, ampak so jih rabili v duhu Kristusovem, zato so bili sprejeti v večna prebivališča.

Ako hrepeniš po premoženju in se zanj pošteno mučiš in trudiš, ne radi tega, da bi nasitil pohlepnost srca, ne radi bogastva samega, ampak zato, da bi preskrbel svojo družino, da bi si kaj prihranil za starost, da bi porabil premoženje v dobre namene, potem prav ravnaš.

In ako ti je Bog dal premoženja — njega zahvali za to: ne išči pa veselja nad bleskom denarja, ne skopuške zadovoljnosti nad obilico zadolžnic; naj se ne prevzame tvoje srce in ne bodi ošaben proti njim, ki jih Bog ni obdaroval tako, kakor tebe.

Kdor ima v sebi duha Kristusovega, dobro vé, da je le oskrbnik svojega premoženja, ki mu ga je Bog dal, da ga rabi Bogu v čast in sebi v zveličanje. Rad bo po svojih močeh delil potrebnim miloščino in z veseljem podpiral dobrodельne naprave, da si nabira zaklad, dobro podporo za prihodnost, da doseže pravo življenje (I. Tim. 6, 19). Kakor premore, tako je usmiljen. Ako ima veliko, obilno dà, če ima malo, si prizadeva tudi malo rad podeliti, da si nabira dobro plačilo za dan potrebe (Tob. 4, 8—10).

V delitvi miloščine je treba predvsem modrosti. Podpiraj take, ki so res potrebni, in tako, da jim tvoja podpora ne bo v telesno ne v dušno škodo. Reven kmet, ki ga zadene bolezen, nesreča, ali delavec v bedi je pogosto bolj potreben kot berač; prvega je navadno sram prositi, drugi pa morda zapravi tvoj milodar v gostilni za opojne pijače. Ako si prepričan, da se to, kar daš vbogajme, porabi v gostilni, ne deli miloščine dotičnemu v denarju.

Ne deli dobrot radi tega, da bi ti ljudje to vračali, in blagor ti, zakaj povrnjeno ti bo ob vstajenju pravičnih (Luk. 14, 14). Ako daješ vbogajme radi ljudi, si prejel že tu plačilo.

In še nekaj! Sv. Pavel pravi: »Sleherni naj dà, kakor je v svojem srcu namenil, ne z žalostjo ali posili, zakaj veselega darovalca ljubi Bog« (II. Kor. 9, 7). Naj ne spremlja torej tvoje

miloščine bridka beseda, da ne bo revež z grenkobo jedel tvojega kruha.

Tako, predragi moji, služite Kristusu in ne Mamonu, da boste bogati za večno življenje. Amen.

M. Škerbec.

Petnajsta nedelja po binkoštih.

Beseda materam in vdovam.

Ko je Gospod mater videl, se mu je v srce zasmilila, in ji je rekel: »Ne jokaj!«
Luk. 7, 13.

O materi in vdovi govori današnji sv. evangelij. Zato naj bodo govorjene in posvečene današnje besede vam, matere in vdove. — O žalujoči materi in vdovi govori sv. evangelij. In koliko vas je dandanašnji, o matere in vdove, ki tudi žalujete, ki ste pogreznjene v globočino temne žalosti. O materi in vdovi, ki je bila v svoji žalosti in bôli potolažena, govori sv. evangelij. Naj blagoslovi vsemogočni, dobrotni Bog moje slabotne besede, da bi vlile nekoliko tolažbe tudi v vaša srca, žalujoče matere in vdove.

»O srečna mati današnjega sv. evangelija« — misli morda marsikatera mati med vami — »ta je dobila po dobroti ljubega Jezusa svojega sina nazaj. A moj sin počiva v neznanem grobu v daljni Galiciji, v sneženih Karpatih, v prepadu visokih tirolskih, koroških gor, na Primorskem nekje. Jaz svojega sina ne bom videla nikoli več! Nikoli ne bom videla njegovega groba. Niti ne vem, kje da počiva.« — Ne govori prenašlo, krščanska mati! Ne govori s preveliko bridkostjo užaljenega srca! Glej, morda je bil tvoj sin mrtev, ko je šel živ od tebe, mrtev na duši. A ko je čutil bližino smrti, ko je zrl večnosti v obraz, je zaslišal v svoje težko grešno spanje glas ljubeznivega božjega Zveličarja: »Mladenič, vstani!« Glej, mati, tvoj sin je mrtev in vendar živi. Bolj živi, nego je živel pri tebi doma. Živi v nebesih, v nebesih čaka nate, žalujoča mati. — Le spominjaj se, kako si dostikrat bridko žalovala, ko si videla sina, kako je hodil po krivih potih, kako se je vdajal grehu, kako je zanemarjal molitev, službo božjo, sv. zakramente. Čutila in vedela si, da je mrtev za nebesa in za večnost. S solzami si prosila ljubega Jezusa, naj se usmili, naj pomaga. In glej, ali se niso izpolnile tudi na tebi besede sv. evangelija: »Ko je Gospod mater — žalujočo, jokajočo mater — videl, se mu je v srce zasmilila?« In izpolnile so se besede: »In dal ga je njegovi materi.« — O krščanska mati, potolaži se, obriši solze, zahvali ljubega Jezusa, če veš, da je tvoj sin umrl spravljen z Bogom. Tedaj živi mnogo lepše in srečnejše življenje, nego bi ga mogel živeti kjerkoli na

tem ubogem svetu. V nebesih čaka nate. Tam ga zopet dobiš. In nikdar več se ne bosta ločila.

Druga mati žaluješ, češ: »Moj še ni mrtev. A sam Bog vé, ali se vrne ali pade.« Tretja žaluješ: »Moj je ujet v daljni Rusiji. Se li vrne kdaj, ali mi tam zbolí in umre?« Četrta vzdihuješ: »Moj leži bolan v bolnišnici v daljnem mestu. Ali ozdravi? Ali umre?« Peta obupuješ: »Druge vsaj znajo za svoje, kje da so. A kje je moj? Že mesece, že leto in dan nismo slišali o njem. Je li že mrtev, ali še živ? Ko bi vsaj zagotovo vedela, najsi bi bilo tako ali tako. Da bi vsaj vedela, ali naj molim za dušni mir mrtvega, ali za srečno vrnitev še živega. Najhujša je ta negotovost.« — Drage krščanske matere, umljiva in čisto naravna je ta vaša skrb. Slaba mati, ki je ne bi nič skrbelo za njeno dete. A vendar vam pravim: Ne skrbite čez mero, ne žalujte preveč, pred vsem ne mrmrajte zoper Boga in previdnost božjo! Zakaj glejte, oni čez vse dobrotljivi Jezus, ki je šel nalašč v Najm, ker je vedel, da tam hudo trpi ubogo materino srce, in je hotel tej trpeči materi pomagati, ta Jezus vé tudi za vaše skrbi, za vašo žalost. Zaupajte v predobro Srce tega ljubeznivega Jezusa! Glejte, če vaš sin še živi, saj je povsod pod Bogom, naj že je kjerkoli hoče. Brez božje volje se mu ne more nič zgoditi. In glej, krščanska mati, če je mogel Jezus dati nazaj žalujoči materi mrtvega sina, ali ne more priversti nazaj iz tujine, nazaj iz bojnege groma tvojega sina? Torej: Ne jokaj! Zaupaj v Jezusa! — Če pa bi bilo tvojemu sinu res usojeno, da pade, da umre, prosi ljubege Jezusa, naj mu on stoji na strani ob smrtni uri. Če mu bo sam Gospod Jezus stal na strani, mu bo gotovo tudi dober, milosten Sodnik. Kdo vé, ali bi doma umrl v tako lepem prijateljstvu z Jezusom, kakor na bojnem polju ali kje v bolnišnici, kjer skrbe zanj vojni duhovnik in bogoljubne redovnice. Glej, ni najvažnejše, da človek dolgo živi, najvažnejše je, da srečno, v milosti božji umre. Za to milost prosi svojemu sinu, o krščanska mati, in posluhni tolažeči glas ljubege Jezusa: »Ne jokaj!« — Če pa bi bil tvoj sin že mrtev, dasi še ne veš tega zagotovo, mu moreš želeti le eno: Da je umrl srečno, z Jezusom in z Marijo v srcu, s presladkimi imeni »Jezus, Marija« v mislih in na ustnih. Tudi ti ne žaluj preveč. Govori, kot je govoril Job, ko je izgubil vse svoje otroke: »Gospod je dal, Gospod je vzel; ime Gospodovo bodi česčenol« Eno pa prosi Boga: Če bi bila duša tvojega sina na drugem svetu še ločena od Jezusa, še v vicah, naj jo vzame Jezus kmalu k sebi. Daruj svojo žalost ljubemu Jezusu na ta namen, s tem boš trpeči duši v vicah več pomagala nego še s tolikimi in tako bridkimi solzami.

Ta mati v Najmu pa je bila v d o v a. Mnogo več vdov je dandanašnji med nami, nego jih je bilo v prejšnjih letih. Kakor malokateri stan, povzdiguje vdove veliki apostol narodov sv. Pavel, ko piše svojemu učencu, škofu Timoteju, rekoč: »Vdove pa spoštuj, katere so res vdove« (5, 3). So namreč dvojne vdove:

Vdove po Srcu božjem in vdove po srcu sveta in po volji pekla. Tako, žal, ne zaslužijo vse vdove spoštovanja. Koliko je vdov, katerih glavno opravilo je opravljanje, obrekovanje, razširjanje izmišljenih novic in govoric, hujskanje sosedov zoper sosedo, družine zoper družino. Druge žive, v sedanjih časih še posebno, tako, da so v pohujšanje in v sramoto celi fari. Razni hudobneži pač izrabljajo in zlorabljajo njih lahkomišelnost; v lice jim sladko govore, da jih pehajo tem globlje v greh, a za hrbtom se jim smeje, jih blatijo proti vsem in vsakemu, pljuvajo na njih razuzdano življenje. Dobri pa se obračajo z žalostjo in studom od njih. O teh piše apostol istemu Timoteju: »Tista, ki v sladnosti živi, je že mrtva.« Tem, ki pohušujejo cele fare, cele soseske, veljajo strašne besede božjega Zveličarja: »Gorje tistemu človeku, po katerem pohujšanje pride. Bilo bi mu bolje, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat, in bi se potopil v globočino morja« (Mat. 18, 6).

A hvala Bogu, so tudi vdove, kakršna je bila Kraljica vdov, preblazena Devica Marija, po smrti deviškega ženina sv. Jožefa — bogoljubne, po svetosti in nebesih hrepeneče. Te zaslužijo res spoštovanje ljudi in ljubezen in pomoč božjo. — Mnogokatera vdova je že v navadnih časih v velikih stiskah. Povsod ji manjka moža, moškega sveta in moške pomoči. V današnjih težkih časih se godi marsikateri morda še huje; še slabše se ji bo morda po vojski, ko bodo plačila še večja, še večje torej tudi skrbi. — A ne obupajte, poštene, krščanske vdove! Ve ste pod posebnim varstvom božjim. Oni Jezus, ki je pomagal vdovi v Najmu, tudi vas ne bo pozabil. »Tista pa« — piše vam sv. Pavel — »tista pa, ki je res vdova in zapuščena, naj upa v Boga in naj prebije v molitvah in prošnjah noč in dan.« Glejte, molitev vas bo tolažila, molitve in prošnje vam bodo naklonile božjo pomoč. — Krščanska vdova trpiš morda krivico od ljudi; od svojih domačih, morda od lastnih otrok, ki si toliko trpela v življenju zanje; vzredila in vzgojila si jih celo vrsto, a vsi skupaj zdaj nimajo ali nočejo imeti vsakdanjega kruha zate. Krivico trpiš od sosedov ali od kogarkoli. Ne moreš se braniti, sama si, zato si upajo. A glej, daruj vse krivice, vse zaničevanje, vse preganjanje Bogu. Vse ti bo, če si res prava, potrepljiva krščanska vdova, z zlatimi črkami vpisano v knjigo življenja. Vsaka tvoja solza je biser, ki ga ponese angel v zlati posodi pred prestol božji. — Druga bi rada storila kaj dobrega, a ne moreš, preuboga si. A glej, prijazno besedo, dober svet lahko daš. Velika miloščina je to. Pomagaš sosedovim pri delu, v božjem imenu, ne samo za plačilo, pa ti je vpisano, kakor bi bila pomagala samemu Bogu: »Karkoli ste storili kateremu mojih najmanjših bratov, ste meni storili« (Mat. 25, 40).

Saj veš, kako je pohvalil Gospod ubogo vdovo zaradi malega daru, in se še dandanes vsepovsod oznanjuje njena hvala. Ti trpiš v teh težkih časih pomanjkanje, glad in lakoto. Zazdi se ti

kdajkdaj, da je Bog popolnoma pozabil nate, te povsem zapustil. A ne obupuj! Ob svojem času ti Bog že pošlje pomoč. — Posluhni zgodbo o neki paganski vdovi, ki ji je Bog tudi na čudovit način pomagal, ko je že mislila, da bo morala s sinom vred od gladu umreti. Dogodilo se je to čudovito kakih devetsto let pred Kristusom v Sarepti, obmorskem mestecu v Feniciji ob Sveti deželi. Bilo je to ob času, ki slišimo o njem v križevem tednu, da ni deževalo tri leta in šest mesecev. Ker je izraelski kralj Ahab pripisoval to nesrečo preroku Eliji, je moral mož božji bežati pred njim in njegovo hudobno ženo, kraljico Jezabelo. Bival je nekaj časa skrit v samotni ob potoku Karitu. Krokariji so mu prinašali zjutraj in zvečer jedi, pil pa je iz potoka. A po daljšem času se tudi potok posuši. Tedaj pravi Gospod Eliji: »Vstani in pojdi v Sarepto na Sidonskem in tam ostani. Ukazal sem namreč ondi neki vdovi, da naj te hrani.« In Elija je vstal in šel v Sarepto. In ko je prišel do mestnih vrat, je videl vdovo, ki je drva pobirala, in poklical jo je ter ji rekel: »Daj mi v posodi malo vode, da bom pil.« In ko je odhajala, da bi prinesla, je zaklical za njo, rekoč: »Prinesi mi, prosim, še grizljaj kruha v roki!« In ona je odgovorila: »Kakor resnično živi Gospod, tvoj Bog, nimam kruha razen perišča moke v loncu in malo olja v vrču; glej, pobiram par polenc, da grem in si ga pripravim zase in za svojega sina, da bova še jedla ter umrla.« In Elija ji je rekel: »Ne boj se, temveč pojdi in stori, kakor si rekla; vendar meni poprej naredi iz tiste močice majhen podpepelnik in mi ga prinesi; sebi pa in svojemu sinu naredi potlej. To pa pravi Gospod, Izraelov Bog: Moka v loncu ne bo pošla, in olje v vrču se ne bo zmanjšalo do dne, da bo Gospod dal dežja na zemljo.« In ona je šla in je naredila po Elijevi besedi. In od tistega dne ni pošla moka v loncu, in se ni zmanjšalo olje v vrču po besedi Gospodovi, ki jo je govoril po Eliju.

Glejte, tako je Gospod Bog poskrbel za to vdovo, ki je bila poganka. Ali ne bo še tem bolj za vas, krščanske vdove? In če bi bila vaša žalost velika in še večja kakor žalost matere in vdove v Najmu, in če bi bilo vaše uboštvo tudi tako hudo in silno kakor uboštvo vdove v Sarepti — le zaupajte v Gospoda in pomagal vam bo. Ne sicer vedno tedaj, kadar ravno ve želite, in ne vedno tako, kakor želite, a pomagal bo ob času, ki je v njegovih najsvetejših, nam nerazumljivih sklepih, in pomagal bo na način, o katerem vé njegova neskončna modrost, da je najboljši za vas. In priznale bodete polne hvaležnosti: »V Gospoda sem zaupala in nisem bila osramočena« (Ps. 30, 2). Amen.

Ksaver Meško.

Priložnostni govori.

Apologetičen govor o Lutrovem nauku.

Spisal dr. Val. Mörtl.

(Konec.¹)

In kako hude posledice more roditi takšen nauk ne samo za posameznika, temuč za vso človeško družbo! Le pomislite, kako bi bilo, ako bi se zares po tem nauku ravnali! Nobene poštenosti bi ne bilo več in nobene pravičnosti, sama hudobija bi vladala med nami. Čemu si odreči pregrešno veselje, čemu pri miru pustiti tuje blago, ko je le en greh, namreč nevera? Čemu naj se grešnik poboljša in dela pokoro, ko so vendar spokorna dela, kakor vsa druga dobra dela nepotrebna? Zdaj, kristjani, spoznamo, zakaj je Luter zavrgel odpustke, zakaj luteranci ne poznajo vic. S čim naj odslužimo časne kazni, ko po njihovem nauku ni pokore? Čemu vice, ko nobeno spokorno delo, tudi trpljenje, ni za nič, in zato ne moreš ne ti s trpljenjem kaj odslužiti, ne drugi tebi kaj pomagati? Tako modrujejo luteranci. — Ako pokora nič ne velja, tako jih smemo vprašati, zakaj pa potem svarimo grešnike, čemu starši opominjajo otroke, čemu beremo svarilne klice starih prerokov, čemu je pridigoval Janez Krstnik in vabil k pokori, čemu isto ponavljal naš Odrešenik, učeč, da bo v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, ki se spokori, kakor nad 99 pravičnimi, ki pokore niso potrebni?

Čemu so se premagovale device, čemu za Kristusa kri prelivali mučenci, čemu se pokorili, molili in se postili spoznavalci? Luteranci, vi nočete svetnikov, zato pa tudi nimate zgledov ali vzorov za krščansko življenje, nimate priprošnjikov v nebesih, ne poznate občestva svetnikov. Kako prazna je zato vaša vera, kako puste vaše cerkve! Kako lepe so nasprotno podobe svetnikov po naših cerkvah, kako nas izpodbujajo k pobožnosti, kako povzdigujejo srca k Bogu! Kako krasna, kako vzvišena je šele naša služba božja, pri kateri se sam Sin božji po rokah mašnikovih daruje svojemu nebeškemu Očetu! Vaše cerkve, tako lahko zakličemo protestantom, niso hiše božje, ker nimate sv. Rešnjega Telesa. Kajti po vašem nauku je v kruhu in vinu Jezus pričujoč samo v trenutku, ko ju vernik zaužije. Z drugimi besedami: Po vašem nauku kruh ostane kruh, v njem pa je Kristus pričujoč v trenutku zauživanja. Zato pa nimate ne tabernakeljna, ne daritve svete maše. Kako prazna je vaša vera in kako mrtva, ker ji manjka središče krščanskega življenja, namreč sv. Rešnje Telo! In kako bogokletna! Lažnika imenujete Kristusa samega, ki pri zadnji večerji ni rekel apostolom: Kadar zaužijete kruh, sem pričujoč. Ne, ampak rekel je apostolom: »To je moje telo.« Torej ni bil pod podobama kruha in vina

¹ Gl. Duh. Past. 1916, str. 415.

Jezus pričuje samo v trenutku, ko so ju apostoli zaužili, temuč je že prej Gospod sam držal svoje Telo in Kri v rokah ter ju daroval svojemu nebeškemu Očetu. Ko je torej apostolom naročil: »To delajte v moj spomin!« — ni jim samo zaukazal zauživatí njegovega Telesa in Krvi, temuč ju tudi darovati pri sv. maši.

Potemtakem vi protestanti sploh nimate najsvetejšega zakramenta; pa pravzaprav tudi nobenega drugega zakramenta nimate, čeravno jih je vaš Martin Luter začetkoma pripoznal sedem, pozneje le še tri, nazadnje pa dva, namreč krst in obhajilo. Pa še ta dva nista prava zakramenta, ki bi imela moč podeljevati milost ter s tem opravičevati; po vašem nauku sta samo znamenja, s katerima se samo na zunaj kaže, da smo opravičeni po veri v Kristusa. — Čudno, ali je potem otrok, ki ga nesete h krstu, tudi le po veri opravičen, in ne s polivanjem vode ter z božjo besedo? Kristus vendar ni rekel: Kdor ni preroben iz vere, ampak rekel je: »Kdor ni preroben iz vode in Svetega Duha, ne more iti v božje kraljestvo« (Jan. 3, 5).

III. Spoznali smo torej, kristjani, poglobitnejše nauke Lutrove. Zdaj gá pa hočemo še vprašati: Kateri so viri tvoje vere? To se pravi: Odkod si zajemal svoj nauk? — Iz sv. pisma, nam odgovarja, in sicer samo iz sv. pisma. Tako? Kako pa potem pride, da smo te ravno iz sv. pisma zavrnil? Kako nam torej dokažeš, da si ti prav razlagal sv. pismo, da si prav umeval pomen njegovih besedi? — In Luter se izgovarja: Vsak človek ima zadosti Sv. Duha, da si more prav razlagati sveto pismo. — Tako? Vsak po svoje? Kaj pa, ko bi vsak človek drugi pomen našel v kaki besedi? More li biti vsaka taka razlaga resnična? Nemogoče! Kje stoji to v sv. pismu? Sv. Duha, o katerem govoriš, je obljubil Mesija samo apostolom in njihovim naslednikom, to je učeči sv. Cerkvi, pa ne vsakemu verniku posebej. Sploh pa, Martin Luter, kako nam dokažeš, da se to, kar moramo verovati, nahaja samo v pisani besedi božji, in ne tudi, kakor uči katoliška Cerkev, v ustnem izročilu? Ali je mar vse, kar je Kristus učil in kar so oznanjevali apostoli, bilo zapisano? In nazadnje: Kdo ti pove, kaj je sveto pismo in katere knjige smeš prištevati oni zbirki knjig, ki so pisane po navdihnjenju Svetega Duha? Pod težo teh vprašanj, Luter, obmolkne tvoja učenost popolnoma. Ničesar več ne veš odgovoriti. Le eno ti še preostane. Zadnji tvoj dokaz je kletev. Preklet si papeža, preklet rimsko Cerkev. In s tem naj bi bila stvar končana?

Ne, kristjani, s tem še nismo zadovoljni! Na jasnem si hočemo biti o tem, kje se nahaja, kar moramo verovati. Vprašajmo Kristusa, vprašajmo njegove apostole! O Kristusu vemo, da je mnogo učil, ne vemo pa, da bi bil tudi kaj zapisal. Kar je pisanega, bilo je zapisano od apostolov in evangelistov Gospodovih. In tudi ti so primeroma le malo pisali. Umevno! Saj jim Gospod ni bil naročil: Pojdite in pišite, temuč: »Pojdite in učite«

(Mat. 28, 19). Da nam sv. pismo ne pove vsega, kar je Kristus storil in učil, nam spričuje isto samo. Sv. Janez namreč piše: »Jezus je še veliko drugih čudežev storil vpričo svojih učencev, kateri niso zapisani v teh bukvah« (Jan. 20, 30). Morebiti pa je drugo zapisano v kaki drugi knjigi sv. pisma? Ne, vse ni zapisano. Isti apostol piše ob koncu svojega evangelija: »Je pa še veliko drugega, kar je Jezus storil; ko bi se to vsako posebej zapisalo, menim, da bi ves svet ne mogel nositi knjig, katere bi se morale pisati« (Jan. 21, 25). Kristus je torej mnogo več storil in učil, kakor je zapisanega, in tudi apostoli so mnogo več oznanjevali, kakor zapisali. Ali se je menda poizgubilo, kar ni bilo zapisano? Ne! Ti nauki so šli od usta do ust; zato se imenujejo ustno izročilo. Ničesar se ni izgubilo, ne izpremenilo, ne pridejalo, ker jih ohranjuje in oznanjuje sv. Cerkev, kateri je bil od Kristusa obljubljen Sveti Duh.

Predragi! Koliko srečnejši od protestantov smo mi katoliki! Koliko preprirov je med temi krivoverci zastran vere in koliko si nasprotujočih nauk! Pri nas pa taka edinost po širnem svetu! Ne čudimo se! Le naši materi, sv. katoliški Cerkvi je bil od Kristusa podeljen Sveti Duh in z njim dar nezmotljivosti. Zato pa nas le ona more jasno in razločno učiti, kaj moramo verovati, ona šele nam more povedati, katere knjige spadajo k sv. pismu, le ona more sv. pismo prav razlagati. Nihče pa še ni dokazal in tudi ne more, da je Luter bil od Boga poslan oznanjevat drug nauk, kakor ga je učila in ga še uči rimska Cerkev. Ne dajte se torej zapeljati, predragi, ako bi vas kdo hotel premotiti ter vas vabil, da zapustite svojo Cerkev ter se oklenete Lutrove vere! Veste, kaj pravi o takem sv. Pavel? »Ko bi tudi angel iz nebes vam oznanjeval kaj drugega, kakor smo vam oznanjevali, bodi proklet!« (Gal. 1, 8.) Amen.

Pogled na slovstvo.

Slovenische Kriegs- und Soldatenlieder. Aus Kunst- und Volksdichtung ins Deutsche übertragen von Dr. Rudolf von Andrek a. 8°. Str. 65. Laibach, 1916. Verlag der »Katoliška bukvarna«. Druck der »Katoliška tiskarna« in Laibach. Cena K 3.—.

Že v prvih tednih sedanje vojske so si naši polki zaslužili ime »železni«, večkrat v vojski se je pripoznalo njihovo junaštvo in neposredno pred drugo obletnico mobilizacije, dne 23. julija, je pohvalilo avstrijsko uradno poročilo lovski bataljon št. 7 in dele pešpolka št. 17, da so se v bojih posebno odlikovali. Hrabrost naših vojakov in njih zvestoba domovini Avstriji, slavni vladarski hiši in presvetlemu cesarju bodeta ovekovečeni v zgodovini. Ti dve lastnosti pa tudi lepo opevajo naše narodne in umetne pesmi. Šestindvajset takih pesmi je prevel v nemščino dr. Rudolf pl. An-

drejka in jih izdal z naslovom »Slovenische Kriegs- und Soldatenlieder«. Za to delo, ki bode pripomoglo, da se spoznajo lepe lastnosti našega naroda povsod v Avstriji, moramo biti pesniku v resnici hvaležni. In ta hvaležnost mora biti toliko večja, ker je pesnik sprejel v svojo zbirko tudi nekatere narodne pesmi, ki kažejo, kako veren je naš narod, in kako ga utrjuje v junaštvu uprav krščansko upanje in molitev. V pesmi »Oj kako strašno« (Die roten Wolken, str. 48) se tolaži mladenič, ki bode moral v vojake, z besedami — navedemo jih v nemščini, da podamo par zgledov —:

»Es hilft mir ja im heißen Streit
Herr Jesus, lieb und licht.

Du Schutzengel mein,
wirst auch bei mir sein,
begleiten treu mich allezeit,
von Unheil mich befrei'n!«

Zaupanje v Marijino pomoč se kaže v pesmi Radecki (str. 46), ki pravi:

»Radetzky reitet uns voran,
er führt uns junge Burschen an.
Radetzky reitet voller Glanz,
hält in der Hand den Rosenkranz.«

Junaštvo, zvestoba in živa vera odsevajo iz naše narodne in umetne poezije in spretno je to pokazal svetu dr. Rudolf pl. Andrejka.

Pesmim so pridejane kratke životopisne črtice pesnikov, katerih proizvode je dr. Rudolf pl. Andrejka prevel; gradivo za ta oddelek je dal na razpolago prelagatelju profesor Ivan Grafenauer v Ljubljani. Knjiga je bogato ilustrovan s slikami domačih umetnikov: prof. Ant. Koželja, Maksima Gasparija i. dr. »Katoliška tiskarna« je knjigo elegantno natisnila in založništvo (»Katoliška bukvarna«) je poskrbelo, da je dr. R. pl. Andrejkova velepomembna knjiga izšla v naravnost krasni opremi.

Al. Stroj.

Kaj delajo trapisti? Brat Gabriel Giraud in njegova ustanova v Rajhenburgu. 8°. Str. 294. Izdal in založil samostan oo. trapistov v Rajhenburgu, štajersko. Cena broširani knjigi K 2-50, v platno vezani K 3-50.

Navedena knjiga opisuje življenje brata Gabriela, ki se je odpovedal svetu ter šel v samostan. Ko je leta 1880. francoska vlada preganjala redovnike, je kupil za izgnance svojega samostana grad Rajhenburg. Tukaj se je ustanovil samostan; v njem je brat Gabriel sveto živel in sveto umrl.

Vrhutega obsega knjiga zgodovino Rajhenburga, kakor tudi kratke zgodovinske podatke o razvoju cistercijanskega reda. Posebne pozornosti je vreden oddelek, ki govori o pomenu redovništva za človeštvo in o življenju v samostanih. — Knjigo toplo priporočamo.

R.